

ASEAN
CAMBODIA 2022

ASEAN A.C.T.:
Addressing Challenges Together

ក្របខណ្ឌសន្ទនា

សម្លេងអត្តមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ថ្ងៃទីកុំរ៉ា

កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ានលើកទី៤០-៤១
និងកិច្ចប្រជុំពាក់ព័ន្ធ

ចងក្រងដោយ៖ អ៊ាង សុផល្លេត

**កម្រងសុន្ទរកថា
សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន
លើកទី៤០-៤១ និងកិច្ចប្រជុំពាក់ព័ន្ធ**

មាតិកា

សុន្ទរកថារបស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាថ្លែងក្នុងពិធីបើកនៃកិច្ច
ប្រជុំកំពូលធុរកិច្ច និងវិនិយោគអាស៊ាន ឆ្នាំ ២០២២12

សុន្ទរកថាបើកសម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាថ្លែងក្នុងជំនួបរវាងថ្នាក់
ដឹកនាំអាស៊ាន និងតំណាងអន្តរសភាអាស៊ាន21

បទអន្តរាគមន៍ឆ្លើយតបរបស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ
ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាថ្លែងក្នុង
ជំនួបរវាងមេដឹកនាំអាស៊ាន និងតំណាងអន្តរសភាអាស៊ាន 25

សុន្ទរកថាបិទរបស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ថ្លែងក្នុងជំនួបរវាង
មេដឹកនាំអាស៊ាន និងតំណាងអន្តរសភាអាស៊ាន 30

សុន្ទរកថាបើកសម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ថ្លែងក្នុងជំនួបរវាងថ្នាក់
ដឹកនាំអាស៊ានជាមួយតំណាងយុវជនអាស៊ាន 33

បទអន្តរាគមន៍សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាថ្លែងក្នុងជំនួបរវាងថ្នាក់
ដឹកនាំអាស៊ាន ជាមួយតំណាងយុវជនអាស៊ាន 37

សុន្ទរកថាបិទសម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ថ្លែងក្នុងជំនួបរវាងថ្នាក់
ដឹកនាំអាស៊ាន ជាមួយតំណាងយុវជនអាស៊ាន.....41

សុន្ទរកថារបស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ថ្លែងក្នុងពិធីបើក
កិច្ចសន្ទនារវាងថ្នាក់ដឹកនាំ អាស៊ាន និងក្រុមប្រឹក្សាពិគ្រោះ
យោបល់ធុរកិច្ចអាស៊ាន លើកទី១៨..... 44

បទអន្តរាគមន៍របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ថ្លែងក្នុងកិច្ចសន្ទនារវាង
ថ្នាក់ដឹកនាំអាស៊ាន និងក្រុមប្រឹក្សាពិគ្រោះយោបល់ធុរកិច្ចអាស៊ាន
លើកទី ១៨..... 47

សុន្ទរកថារបស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ថ្លែងក្នុងពិធីបិទកិច្ច
សន្ទនារវាងថ្នាក់ដឹកនាំអាស៊ាន និងក្រុមប្រឹក្សាពិគ្រោះយោបល់
ធុរកិច្ចអាស៊ាន លើកទី១៨51

សុន្ទរកថារបស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាថ្លែងក្នុងពិធីបើក
កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន លើកទី៤០ និង៤១ និងកិច្ចប្រជុំកំពូល
ពាក់ព័ន្ធ..... 53

សុន្ទរកថាបើកសម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ថ្លែងក្នុងពិធីបើក
កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ានលើកទី ៤០.....61

បទអន្តរាគមន៍សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូល
អាស៊ាន លើកទី ៤០ 65

សុន្ទរកថាបិទរបស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាថ្លែងក្នុងកម្មវិធីបិទ
កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន លើកទី ៤០.....71

សុន្ទរកថាបើក និងបទអន្តរាគមន៍សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតី
តេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ថ្លែងក្នុង កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន លើកទី ៤១ (ចង្អៀត)
ស្តីពីទំនាក់ទំនងក្រៅតំបន់អាស៊ាន និងទិសដៅអនាគត..... 75

បទអន្តរាគមន៍សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូល
អាស៊ាន លើកទី ៤១ (ចង្អៀត) ស្តីពីការពិនិត្យលើវឌ្ឍនភាព
នៃការអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងជាងកច្ឆន្ទ ៥ ចំណុច ស្តីពីមីយ៉ាន់ម៉ា
និងសេចក្តីសម្រេចរបស់ប្រមុខដឹកនាំអាស៊ាន 83

សុន្ទរកថាសម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាថ្លែងក្នុងពិធីបិទកិច្ចប្រជុំ
កំពូលអាស៊ាន លើកទី ៤១ (ចង្អៀត) 87

សុន្ទរកថាបើករបស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាថ្លែងក្នុងពិធីបើក
កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន-ចិន លើកទី ២៥91

សេចក្តីថ្លែងការណ៍រួមអាស៊ានរបស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតី
តេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន-ចិន លើកទី ២៥ 95

សេចក្តីថ្លែងការណ៍ជាតិរបស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ
ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ថ្លែងក្នុង
កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន-ចិន លើកទី ២៥ 99

សុន្ទរកថាបិទរបស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូល
អាស៊ាន-ចិន លើកទី ២៥.....104

សុន្ទរកថាបើកសម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូល
អាស៊ាន – សាធារណរដ្ឋកូរ៉េ លើកទី ២៣.....106

បទអន្តរាគមន៍សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូល
អាស៊ាន-សាធារណរដ្ឋកូរ៉េ លើកទី ២៣..... 110

សុន្ទរកថាបិទសម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូល
អាស៊ាន-សាធារណរដ្ឋកូរ៉េ លើកទី ២៣..... 114

សុន្ទរកថាបើករបស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូល
អាស៊ាន-អង្គការសហប្រជាជាតិ លើកទី ១២..... 116

សេចក្តីថ្លែងការណ៍រួមអាស៊ានរបស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតី
តេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន-អង្គការសហប្រជាជាតិ
លើកទី ១២ 119

សេចក្តីថ្លែងការណ៍ជាតិរបស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ
ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ថ្លែងក្នុង
កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន-អង្គការសហប្រជាជាតិ លើកទី ១២ .124

សុន្ទរកថារបស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ថ្លែងក្នុងពិធីបិទ កិច្ច
ប្រជុំកំពូលអាស៊ាន-អង្គការសហប្រជាជាតិ លើកទី ១២128

សុន្ទរកថាបើករបស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូល
អាស៊ានបូកបី លើកទី ២៥129

បទអន្តរាគមន៍របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូល
អាស៊ានបូកបី លើកទី ២៥132

សុន្ទរកថាបិទរបស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូល
អាស៊ានបូកបី លើកទី ២៥136

សុន្ទរកថាបើករបស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូល
អាស៊ាន-ឥណ្ឌា លើកទី ១៩ ដើម្បីរំលឹកខួបលើកទី ៣០ នៃទំនាក់
ទំនងជាដៃគូសន្ទនា138

បទអន្តរាគមន៍របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូល
អាស៊ាន-ឥណ្ឌា លើកទី១៩ ដើម្បីរំលឹកខួបលើកទី ៣០ នៃទំនាក់
ទំនងជាដៃគូសន្ទនា142

សុន្ទរកថាបិទរបស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូល
អាស៊ាន-ឥណ្ឌា លើកទី ១៩ ដើម្បី រំលឹកខួបលើកទី ៣០នៃទំនាក់
ទំនងជាដៃគូសន្ទនា146

សុន្ទរកថាបើក របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូល
អាស៊ាន-អូស្ត្រាលី លើកទី ២148

បទអន្តរាគមន៍របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូល
អាស៊ាន-អូស្ត្រាលី លើកទី ២151

សុន្ទរកថាបិទ របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូល
អាស៊ាន-អូស្ត្រាលី លើកទី ២156

សុន្ទរកថាបើក សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូល
អាស៊ាន-ជប៉ុន លើកទី ២៥159

បទអន្តរាគមន៍សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាថ្លែងនៅក្នុងកិច្ចប្រជុំ
កំពូលអាស៊ាន-ជប៉ុន លើកទី ២៥162

សុន្ទរកថាបិទរបស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូល
អាស៊ាន-ជប៉ុន លើកទី ២៥ 166

សុន្ទរកថាបើក សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូល
អាស៊ាន-សហរដ្ឋអាមេរិក លើកទី ១០ 168

បទអន្តរាគមន៍សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូល
អាស៊ាន – សហរដ្ឋអាមេរិក លើកទី ១០ 171

សុន្ទរកថាបិទសម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូល
អាស៊ាន-សហរដ្ឋអាមេរិក លើកទី ១០ 175

សុន្ទរកថាបើករបស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូល
លើកខួបអនុស្សាវរីយ៍ទំនាក់ទំនងអាស៊ាន-កាណាដា 177

បទអន្តរាគមន៍សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូល
លើកខួបអនុស្សាវរីយ៍ទំនាក់ទំនងអាស៊ាន-កាណាដា 180

សុន្ទរកថាបិទរបស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូល
លើកខួបអនុស្សាវរីយ៍ទំនាក់ទំនងអាស៊ាន-កាណាដា 184

សុន្ទរកថាសម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ថ្លែងក្នុង ពិធី
លៀងសាយភោជន៍ (Gala Dinner) 187

សុន្ទរកថាបើករបស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាថ្លែងក្នុងកិច្ចសន្ទនា
សកលអាស៊ានលើកទី ២ក្រោមមូលបទ «ការស្តារឡើងវិញ
គ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ក្រោយវិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩» 192

បទអន្តរាគមន៍របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ថ្លែងក្នុងកិច្ចសន្ទនា
សកលអាស៊ានលើកទី ២ ៖ «ការស្តារឡើងវិញគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ
ក្រោយវិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩» ក្រោមប្រធានបទទី ១ ៖ «ការធ្វើ
ការរួមគ្នា ឆ្ពោះទៅរកការស្តារសេដ្ឋកិច្ច ឡើងវិញប្រកប ដោយ
បរិយាបន្ន» 196

សុន្ទរកថាបិទរបស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ថ្លែងក្នុងពិធីបិទកិច្ច
សន្ទនាសកលអាស៊ាន លើកទី ២ ក្រោមមូលបទ៖ «ការស្តារឡើង
វិញគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ក្រោយកូវីដ-១៩» 200

សុន្ទរកថាបើកសម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូល
អាស៊ីបូព៌ា លើកទី ១៧ 203

បទអន្តរាគមន៍របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូល
អាស៊ីបូព៌ា លើកទី១៧ 207

សុន្ទរកថាបិទរបស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូល
អាស៊ីបូព៌ា លើកទី ១៧212

សុន្ទរកថាបិទសម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ថ្លែងក្នុងពិធីបិទកិច្ច
ប្រជុំកំពូលអាស៊ានលើកទី ៤០ និង ៤១ និង កិច្ចប្រជុំកំពូល
ពាក់ព័ន្ធ និងពិធីផ្ទេរតំណែងប្រធានអាស៊ាន ជូនឥណ្ឌូនេស៊ី...215

សេចក្តីរាយការណ៍របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ
ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា សន្និសីទ
កាសែតស្តីពីលទ្ធផលនៃកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ានលើកទី៤០ និង
៤១ និងកិច្ចប្រជុំពាក់ព័ន្ធ 223

សន្ទរកថា

**របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ថ្លែងក្នុងពិធីបើកនៃកិច្ចប្រជុំកំពូលធុរកិច្ច និង
វិនិយោគអាស៊ាន ឆ្នាំ ២០២២**

**រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ១០ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០២២
(ម៉ោង ៨:៣០-៩:៣០ ព្រឹក)**

សាសនា ៖ ឧបាយកល

- ឯកឧត្តមថ្នាក់ដឹកនាំនៃបណ្តាប្រទេសអាស៊ាន
- អ្នកឧកញ៉ា គិត ម៉េង ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាពិគ្រោះ
យោបល់ធុរកិច្ចអាស៊ាន ឆ្នាំ ២០២២
- ឧកញ៉ា សុខ ពិសិដ្ឋ ប្រធានកិច្ចប្រជុំកំពូលធុរកិច្ច និង
វិនិយោគអាស៊ាន ឆ្នាំ ២០២២
- ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី ជាទីមេត្រី !

ខ្ញុំពិតជាមានសេចក្តីសោមនស្ស ដោយបានចូលរួមជា
អធិបតីក្នុងពិធីបើកកិច្ចប្រជុំកំពូលធុរកិច្ច និងវិនិយោគ
អាស៊ាន ឆ្នាំ ២០២២ ក្រោមមូលបទ៖ « អាស៊ានរួមគ្នាធ្វើ៖

ដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមទាំងអស់គ្នា » ។ ខ្ញុំក៏មានសេចក្តីរីករាយដោយកត់សម្គាល់ឃើញថា ព្រឹត្តិការណ៍ថ្ងៃនេះ ទទួលបានការចាប់អារម្មណ៍ និង មានការចូលរួមពីបុគ្គលសំខាន់ៗដែលនឹងផ្តល់នូវអនុសាសន៍ល្អៗ សម្រាប់ជាធាតុចូលក្នុងការកំណត់អាទិភាពការងារ ក៏ដូចជាកំណត់នូវវិធានការសំខាន់ៗដើម្បីដោះស្រាយនូវបញ្ហាដែលយើងទាំងអស់គ្នាកំពុងតែជួបប្រទះ។ បន្ថែមលើនេះ, ខ្ញុំកត់សម្គាល់ផងដែរថា ប្រធានបទដែលត្រូវបានជ្រើសរើសសម្រាប់កិច្ចប្រជុំកំពូលនេះ មានលក្ខណៈ ស្របទៅនឹងមូលបទរបស់កម្ពុជាក្នុងនាមជាប្រធានអាស៊ាន ក្នុងគោលបំណងពន្លឿន និងសម្របសម្រួលនូវកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងជាមួយរបស់អាស៊ាន ដើម្បីធ្វើឱ្យកាន់តែស៊ីជម្រៅនូវរបៀបវារៈសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ច និងការកសាងឡើងវិញប្រកបដោយបរិយាប័ន្ន ភាពប្រកួតប្រជែង ភាពធន់រឹងមាំ និងសមធម៌ ក្រោយវិបត្តិកូវីដ-១៩។ ជាការពិត យើងទាំងអស់គ្នាត្រូវសហការគ្នា ដើម្បីធានាថា អាស៊ាននៅតែជាតំបន់ដែលមានភាពទាក់ទាញ និងរស់រវើក សម្រាប់ការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម និងការវិនិយោគ។

ជិតបីឆ្នាំមកនេះ អាស៊ានបានខិតខំរួមគ្នាឥតស្រាកស្រាន្ត ក្នុងការដាក់ចេញវិធានគោលនយោបាយ និងគំនិតផ្តួចផ្តើមនានា ដើម្បីដោះស្រាយនូវវិបត្តិកូវីដ-១៩ កាត់បន្ថយផល

ប៉ះពាល់មកលើសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច, និងជាពិសេស បានដាក់ចេញនូវ « ក្របខណ្ឌស្តារសេដ្ឋកិច្ចឡើងវិញគ្រប់ជ្រុងជ្រោយរបស់អាស៊ាន » (ACRF) សំដៅជំរុញការអភិវឌ្ឍវិស័យឌីជីថលក្នុងអាស៊ាន និងការបន្តធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវបរិយាកាសធុរកិច្ចនិងវិនិយោគ ព្រមជាមួយនឹងកិច្ចសម្រួលពាណិជ្ជកម្មនានាដើម្បីស្តារឡើងវិញពីវិបត្តិនៃជំងឺកូវីដ-១៩ ។ ជាក់ស្តែង យោងតាមការវាយតម្លៃ និងព្យាករណ៍របស់ការិយាល័យស្រាវជ្រាវម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច អាស៊ានបូក ៣ (AMRO) សេដ្ឋកិច្ចអាស៊ានកំពុងងើបឡើងវិញ ជាមួយនឹងការសម្រេចបាននូវកំណើនផលិតផលក្នុងស្រុកសរុប (GDP) ក្នុងអត្រា ៣,១% ក្នុងឆ្នាំ២០២១ ជាមួយនឹងការរំពឹងទុក នូវកំណើន ក្នុងអត្រា ៥,៣% និង ៤,៩% ក្នុងឆ្នាំ ២០២២ និង ២០២៣ រៀងគ្នា ។

ឆ្លៀតឱកាសនេះ ខ្ញុំសូមជម្រាបជូនកិច្ចប្រជុំកំពូលនេះផងដែរថា កម្ពុជាក្នុងនាមជាប្រធានអាស៊ានប្តូរវេនឆ្នាំ ២០២២ ក៏បានកំណត់បន្ថែមនូវ «គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រចំនួន ៤» នៅក្រោមសសរស្មមសហគមន៍ សេដ្ឋកិច្ចអាស៊ាន រួមមាន៖ (១). ការពង្រឹងការតភ្ជាប់ឌីជីថល វិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យា (២). ការកាត់បន្ថយគម្លាតអភិវឌ្ឍន៍ ដើម្បីភាពប្រកួតប្រជែងរបស់អាស៊ាន (៣). ការជំរុញសមាហរណកម្ម បរិយាប័ន្នភាពធន់ និងភាពប្រកួតប្រជែងអាស៊ានឲ្យខ្លាំងជាងមុន និង

(៤). អាស៊ានជា សកលសម្រាប់ភាពរីកចម្រើន និងការអភិវឌ្ឍ សំដៅជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ចឡើងវិញ ប្រកបដោយចីរភាព បរិយាប័ន្ន និងភាពធន់ផងដែរ។ ឈរលើមូលដ្ឋាននេះ សមាជិកអាស៊ានបានខិតខំយ៉ាងសកម្ម ក្នុងការសម្រេចបានវឌ្ឍនភាពគួរឱ្យកត់សម្គាល់ នូវសមិទ្ធផលសេដ្ឋកិច្ចអាទិភាព (Priority Economic Deliverables) ទាំង ១៩ ដែលត្រូវបានកំណត់កន្លងមក។

- ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី!

ទោះបីជាវិបត្តិនៃជំងឺកូវីដ-១៩ ជាសកល កំពុងស្រាក-ស្រាន្តគួរឱ្យកត់សម្គាល់ ស្ថានភាព និងទស្សនវិស័យសេដ្ឋកិច្ចសកល នៅតែមានភាពផុយស្រួយ និងងាយរងនូវវិបត្តិថ្មីដោយយើងនៅបន្តប្រឈមនឹងបញ្ហាថ្មីៗ និងកាន់តែស្មុគស្មាញដែលកំពុងកើតឡើងជាបន្តបន្ទាប់ ទាំងក្នុងទិដ្ឋភាពសេដ្ឋកិច្ចសង្គម បរិស្ថាន និងភូមិសាស្ត្រនយោបាយ។ ក្នុងស្មារតីនេះ អាស៊ានត្រូវបន្តប្រកាន់ភ្ជាប់ នូវគោលការណ៍ប្រព័ន្ធពាណិជ្ជកម្មពហុភាគី និងការបន្តជំរុញការធ្វើសេរីភាវូបនីយកម្ម ដើម្បីលើកកម្ពស់អាស៊ានឱ្យក្លាយទៅជាតំបន់មួយ ដែលមានលក្ខណៈបើកចំហ តម្លាភាព បរិយាប័ន្ន ទន្ទឹមត្រូវបន្តរក្សាឱ្យបាននូវ «មជ្ឈភាព» និង «ឯកភាពអាស៊ាន» ក្នុងការកសាងទំនាក់ទំនងសកល និងតំបន់។ បន្ថែមលើនេះ អាស៊ានក៏ត្រូវ

ធ្វើឱ្យកាន់តែប្រសើរថែមទៀត នូវកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្ម សេរី និងកិច្ចព្រមព្រៀងភាពជាដៃគូសេដ្ឋកិច្ចគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ នានា ដែលមានស្រាប់ សំដៅធានាថា កិច្ចព្រមព្រៀងទាំងនោះ នៅតែរក្សាបាននូវទំនើបកម្ម ទាន់សម័យ មានលក្ខណៈកាន់តែ ប្រសើរ និងឆ្លើយតបប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពចំពោះនិន្នាការ ធុរកិច្ច និងការវិនិយោគ នាបច្ចុប្បន្ន។

ដោយឡែក ខ្ញុំសូមយកឱកាសនេះគូសបញ្ជាក់ថា កិច្ច ព្រមព្រៀងភាពជាដៃគូសេដ្ឋកិច្ចគ្រប់ជ្រុងជ្រោយតំបន់ (អា- ស៊ីប) គឺជាសមិទ្ធផលមួយដ៏សំខាន់របស់អាស៊ាន ដោយ យើងបានខិតខំប្រឹងប្រែងរួមគ្នាក្នុងការបើកទូលាយសេដ្ឋកិច្ច ព្រមទាំងធ្វើពិពិធកម្មទីផ្សារតំបន់របស់យើង។ ខ្ញុំជឿជាក់ យ៉ាងមុតមាំថា កិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីដ៏ធំនេះ នឹង ជំរុញដល់ការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម ទាំងក្នុង និងក្រៅអាស៊ាន ក៏ដូច ជាធ្វើឱ្យកាន់តែ ទូលំទូលាយថែមទៀតនូវសមាហរណកម្មសេដ្ឋ កិច្ចតំបន់។ ដូច្នេះ នៅក្នុងពិធីបើក កិច្ចប្រជុំរដ្ឋមន្ត្រីការ បរទេសអាស៊ាន លើកទី ៥៥ និងកិច្ចប្រជុំពាក់ព័ន្ធ នៅរាជ- ធានីភ្នំពេញ កាលពីខែ សីហា កន្លងទៅ កម្ពុជាបានស្នើឱ្យមាន លេខាធិការដ្ឋានអាស៊ីប នៅរាជធានីភ្នំពេញ ដើម្បីបញ្ជាក់អំពី ការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់កម្ពុជា ចំពោះពាណិជ្ជកម្មសេរី និងការបើក ចំហក្នុងតំបន់អាស៊ាន ។

- ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី!

ជាការពិត ការសម្រេចបាននូវការស្តារកំណើនសេដ្ឋកិច្ច ក៏ដូចជាការបើកដំណើរការសកម្មភាពសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចឡើង វិញក្នុងតំបន់នាពេលកន្លងមក គឺមិនអាចសម្រេចបាននោះ ទេ ប្រសិនបើគ្មានការចូលរួមចំណែកយ៉ាងសកម្មពីវិស័យឯក- ជន។ ខ្ញុំសូមឆ្លៀតយកឱកាសនេះ កោតសរសើរដល់ក្រុមប្រឹក្សា ពិគ្រោះយោបល់ធុរកិច្ចអាស៊ាន ក្នុងការដាក់ចេញនូវសមិទ្ធផល ការងារប្រចាំឆ្នាំ ព្រមទាំងលើកឡើងនូវអនុសាសន៍ល្អៗមួយ ចំនួន សម្រាប់អាស៊ានពិចារណា ដែលគាំទ្របន្ថែមទៀតដល់ ដំណើរការកសាងសហគមន៍សេដ្ឋកិច្ចអាស៊ាន តាមរយៈការ ជួយធ្វើឱ្យកាន់តែស៊ីជម្រៅនូវសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចតំបន់។

ក្នុងបរិការណ៍ដែលស្ថានភាពសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច បានត្រឡប់ ទៅរកប្រក្រតីភាពឡើងវិញ, ខ្ញុំសូមគូសបញ្ជាក់ ថាវិស័យឯកជនមានតួនាទីកាន់តែសំខាន់ និងមិនអាចខ្វះបាន ក្នុងការចូលរួមជាមួយអាស៊ានឱ្យកាន់តែខ្លាំងក្លាថែមទៀត ដើម្បី ជំរុញកិច្ចអភិវឌ្ឍតំបន់ ប្រកបដោយបរិយាប័ន្ន ភាពធន់ និងចីរ- ភាព ដូចជា៖ **(១).** ការជំរុញសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ច ពាណិជ្ជកម្ម និងការវិនិយោគ ជាពិសេស ការជំរុញការវិនិយោគផ្ទាល់ពី បរទេសបន្ថែមទៀត ក៏ដូចជាការទាញប្រយោជន៍ជាអតិបរមា ពីកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីតំបន់អាស៊ាន ដែលមាន

ស្រាប់ (២). ការអភិវឌ្ឍបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន បច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល ការស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍន៍ និងការលើកកម្ពស់វានុវត្តន៍ (៣). ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស តាមរយៈការផ្ទេរបច្ចេកវិទ្យា ចំណេះដឹង និងចំណេះធ្វើ ការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញឡើងវិញ (Re-skilling) និងការលើកកម្ពស់ជំនាញបន្ថែម (Upskilling) (៤). ការលើកកម្ពស់កិច្ចអភិវឌ្ឍប្រកបដោយ ភាគភាពបរិស្ថាន និងការជំរុញឌីជីថលការវិបល្លាស ជាមួយ នឹងការលើកកម្ពស់ការកាត់បន្ថយគម្លាតឌីជីថល (៥). ការ បំពេញបន្ថែមនូវតម្រូវការផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ សម្រាប់ការស្តារឡើង វិញនូវកិច្ចអភិវឌ្ឍសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច ប្រកបដោយចីរភាព ។ល។

- ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី!

សម្រាប់កម្ពុជា ដើម្បីស្តារ និងជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ច ជាតិឡើងវិញ ប្រកបដោយភាពធន់, ចីរភាព និងបរិយាប័ន្ន រាជរដ្ឋាភិបាលបានអនុម័តនូវ «ច្បាប់ស្តីពីវិនិយោគ» ថ្មីមួយ និង បានដាក់ចេញនូវ «ក្របខណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រ និងកម្មវិធីស្តារសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ក្នុងការរស់នៅជាមួយកូវីដ-១៩ តាមគន្លងប្រក្រតី ភាពថ្មី សម្រាប់ឆ្នាំ ២០២១-២០២៣» ។ រាជរដ្ឋាភិបាលក៏ បាន និងកំពុងបន្តខិតខំបង្កើនការវិនិយោគលើប្រព័ន្ធហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ទាំងរូបវន្ត និង ឌីជីថល លើកកម្ពស់គុណភាព សេវាឡូជីស្ទិក បង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការផ្តល់សេវាសាធារណៈ

ជំរុញការអភិវឌ្ឍជំនាញ និងការធ្វើទំនើបកម្មប្រព័ន្ធសន្តិសុខ
សង្គមជាដើម។ ជាមួយគ្នានេះ ក្នុងនាមជាភាគីមួយនៃកិច្ចព្រម
ព្រៀងអាស៊ីប កម្ពុជាសូមបញ្ជាក់សារជាថ្មី អំពីការប្តេជ្ញាចិត្ត
របស់ខ្លួនចំពោះប្រព័ន្ធពាណិជ្ជកម្មស្របតាមវិធាននៃច្បាប់ និង
សូមស្វាគមន៍រាល់ការធ្វើធុរកិច្ច និងការវិនិយោគពីសំណាក់
ប្រទេសសមាជិកអាស៊ានទាំងអស់ និងគ្រប់បណ្តាភាគី។

ជាងនេះទៅទៀត ដើម្បីរួមចំណែកក្នុងការឆ្លើយតប
នឹងផលប៉ះពាល់ពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ គ្រោះធម្មជាតិ
និងការបំផ្លាញបរិស្ថាន ជាដើម កម្ពុជាបានលើកសំណើឱ្យ
មានការរៀបចំនូវ «កិច្ចព្រមព្រៀងបែតងអាស៊ាន» សំដៅរួម
ចំណែកក្នុងការជួយតម្រង់ទិសអាស៊ាន ឆ្ពោះទៅរកអនាគត
បែតងប្រកប ដោយចីរភាព និងភាពប្រកួតប្រជែងខ្ពស់ ក្នុង
ទិដ្ឋភាពសេដ្ឋកិច្ច ។

ក្នុងនាមជាប្រធានអាស៊ានឆ្នាំ ២០២២ កម្ពុជាសូម
ផ្តល់ការគាំទ្រយ៉ាងពេញទំហឹង ចំពោះកិច្ចប្រជុំកំពូលធុរកិច្ច
និងវិនិយោគអាស៊ាន ។ កម្ពុជាសូមសម្តែងការប្តេជ្ញាចិត្តក្នុង
ការសហការយ៉ាងជិតស្និទ្ធរួមគ្នាជាមួយនឹងប្រទេសសមាជិក
អាស៊ាន និងដៃគូសន្ទនាអាស៊ានទាំងអស់ ដើម្បីដឹកនាំសហ-
គមន៍សេដ្ឋកិច្ចអាស៊ាន ឆ្ពោះទៅរកភាពធន់រឹងមាំ ចីរភាព
បរិយាប័ន្ន និងភាពប្រកួតប្រជែងខ្ពស់ ។

ជាទីបញ្ចប់ ខ្ញុំសូមជូនពរឱ្យកិច្ចប្រជុំកំពូលនេះ
ប្រព្រឹត្តទៅដោយជោគជ័យ និង សូមជូនពរឯកឧត្តម លោក
ជំទាវ លោក លោកស្រី មានសុខភាពល្អ និងមានជោគជ័យ
លើគ្រប់ភារកិច្ចរៀងៗខ្លួន ជាពិសេស ទទួលបាននូវផាសុក
ភាព និងសេចក្តីរីករាយ ក្នុងអំឡុងនៃការស្នាក់នៅលើទឹកដីនៃ
ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

ខ្ញុំសូមប្រកាសបើកកិច្ចប្រជុំកំពូលធុរកិច្ច និងវិនិយោគ
អាស៊ានឆ្នាំ ២០២២ ពីពេលនេះតទៅ!

សូមអរគុណ!

សុន្ទរកថាបើក

**សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ថ្លែងក្នុងជំនួបរវាងថ្នាក់ដឹកនាំអាស៊ាន និង
តំណាងអន្តរសភាអាស៊ាន**

សខាស ៖ ២០២២

- សម្តេចអគ្គមហាពញាចក្រី ហង់ ជួន ប្រធានរដ្ឋសភានៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងជាប្រធានមហាសន្និបាតអន្តរសភាអាស៊ាន លើកទី ៤៣
- ឯកឧត្តម ឈួន លីកដៃ (Chuan Leekpai) ប្រធានរដ្ឋសភានៃព្រះរាជាណាចក្រថៃ
- ឯកឧត្តម ម៉ាទីន រូមាល់ដេ (Martin Romualdez) ប្រធានសភាតំណាងរាស្ត្រនៃសាធារណរដ្ឋ ហ្វីលីពីន
- ព្រះចៅស៊ុលតង់ ឯកឧត្តម ថ្នាក់ដឹកនាំនៃបណ្តាប្រទេសអាស៊ាន
- ថ្នាក់ដឹកនាំនៃសភាសមាជិកអាយប៉ា
- ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី!

ជាកិច្ចចាប់ផ្ដើម ខ្ញុំសូមសម្ដែងការស្វាគមន៍យ៉ាងកក់
ក្ដៅបំផុតជូនចំពោះសម្ដេចអគ្គមហាពញាចក្រី ហង់ ជួន
ព្រះចៅស៊ីលតង់ ថ្នាក់ដឹកនាំនៃបណ្ដាប្រទេសអាស៊ាន និង
តំណាងនៃសភាសមាជិក អាយប៉ា ដែលមានវត្តមាននៅក្នុង
កិច្ចប្រជុំនេះ ។ ជំនួបដោយផ្ទាល់នាពេលនេះ រវាងស្ថាប័នទាំង
ពីរនៃសមាជិកអាស៊ាន ពិតជាមានសារៈសំខាន់ ក្នុងការចែក
រំលែកវឌ្ឍនភាពនៃកិច្ចអភិវឌ្ឍ បញ្ហាប្រឈម និងការគិតគូររួម
គ្នារកដំណោះស្រាយ ដើម្បីបន្តការកសាងសហគមន៍យើងឱ្យ
មានភាពរឹងមាំ។

ក្នុងនាមជាប្រធានអាស៊ានឆ្នាំ ២០២២ ជាមួយមូល
បទ «អាស៊ានរួមគ្នាធ្វើ៖ ដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមទាំងអស់
គ្នា» កម្ពុជា បានផ្ដោតអាទិភាព លើការធានាឱ្យបាននូវប្រសិទ្ធ
ភាពរបស់អាស៊ាន ក្នុងការពន្លឿនការស្ដារ និងជំរុញកំណើន
សេដ្ឋកិច្ចឡើងវិញប្រកបដោយចីរភាព បរិយាបន្ន និងភាពធន់។
ចំពោះមុខ អាស៊ានបាន និងកំពុងជំរុញការអនុវត្តនូវវិធាន
ការនានា ដែលស្ថិតក្រោមយុទ្ធសាស្ត្រទាំង ៥ នៃក្របខណ្ឌ
ស្ដារឡើងវិញគ្រប់ជ្រុងជ្រោយរបស់អាស៊ាន។ ជាមួយគ្នានេះ
ដើម្បីស្ដារ និងជំរុញការកសាងសហគមន៍អាស៊ាន កម្ពុជា
បានកំណត់គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រចំនួន ៤ នៅក្រោមសសរ
ស្ដម្ភ សហគមន៍សេដ្ឋកិច្ចអាស៊ាន រួមមាន៖ (១). ការពង្រឹង

ការតភ្ជាប់ឌីជីថល វិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យា (២). ការកាត់បន្ថយគម្លាតអភិវឌ្ឍន៍ ដើម្បីភាពប្រកួតប្រជែងរបស់អាស៊ាន (៣). ការជំរុញសមាហរណកម្ម បរិយាបន្ន ភាពធន់ និងភាពប្រកួតប្រជែងអាស៊ាន ឱ្យខ្លាំងជាងមុន និង (៤). អាស៊ានជាសកលសម្រាប់ភាពរីកចម្រើន និងការអភិវឌ្ឍ។

លើសពីនេះ ដើម្បីកាត់បន្ថយគម្លាតនៃការអភិវឌ្ឍរវាងសមាជិកអាស៊ានឱ្យកាន់តែរហ័សអាស៊ាន ក៏បាន និងកំពុងជំរុញការធ្វើបរិវត្តកម្មឌីជីថលអាស៊ាន (ASEAN Digital Transformation) ដែលជាប្រភពកំណើន និងម៉ូដែលធុរកិច្ចថ្មី ដើម្បីលើកកម្ពស់កំណើនសេដ្ឋកិច្ច និងភាពធន់នៃច្រវាក់ផ្គត់ផ្គង់ក្នុងតំបន់ និងជំរុញការផ្លាស់ប្តូរទៅរកការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលសម្រាប់សហគ្រាសមីក្រូ តូច និងមធ្យម (MSMEs) ដោយជំរុញការរៀបចំអភិបាលកិច្ចរួម និងការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធឌីជីថល។ យើងក៏បានផ្តល់ការគាំទ្រជាច្រើន តាមរយៈការដាក់ចេញនូវគំនិតផ្តួចផ្តើម និងផែនការសកម្មភាពនានា សំដៅគាំទ្រដល់កិច្ចអភិវឌ្ឍសហគ្រិនភាពរបស់ស្ត្រី និងយុវជនផងដែរ ។ ជាងនេះទៅទៀត យើងបានប្រកាសជាផ្លូវការនូវការចាប់ផ្តើម ការចរចាកិច្ចព្រមព្រៀងក្របខណ្ឌអាស៊ាន ស្តីពីការប្រកួតប្រជែង ការចរចាដំឡើងកម្រិតកិច្ចព្រមព្រៀងអាស៊ានស្តីពីពាណិជ្ជកម្មទំនិញ និង

ជំរុញការអនុវត្តនូវកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីនានា រួមទាំង
កិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីភាពជាដៃគូសេដ្ឋកិច្ច គ្រប់ជ្រុងជ្រោយក្នុង
តំបន់ (អាស៊ីប) ដើម្បីជំរុញវិបល្លាសពាណិជ្ជកម្មតំបន់ បង្កើន
ភាពធន់ដល់ប្រវាក់ផ្គត់ផ្គង់តំបន់ និងលើកកម្ពស់ការអភិវឌ្ឍ
សង្គម-សេដ្ឋកិច្ច ។

ក្នុងស្មារតីបុរេសកម្ម អាស៊ានកំពុងរៀបចំ ចក្ខុវិស័យ
អាស៊ានក្រោយឆ្នាំ ២០២៥ ដែលផ្ដោតការគិតគូរជាយុទ្ធ-
សាស្ត្រលើបញ្ហាធំៗ រួមមាន៖ ការវិវត្តរីកចម្រើននៃវិស័យ
សេដ្ឋកិច្ចឌីជីថល និងការកាត់បន្ថយគម្លាតឌីជីថលក្នុងតំបន់
ការលើកកម្ពស់ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចបៃតង ការការពារពលករ
ចំណាកស្រុក ជាពិសេស ក្នុងការត្រៀមខ្លួនជាស្រេចឆ្ពោះ
ទៅមុខ និងឆ្លើយតបទៅនឹងនិន្នាការថ្មីៗ និងវិបត្តិសកលនា
ពេលអនាគត ។

ខ្ញុំទន្ទឹងរង់ចាំនូវការផ្លាស់ប្តូរទស្សនៈយ៉ាងសកម្ម និង
ផុសផុលរវាងបណ្តាតំណាងអាយប៉ា និងប្រមុខដឹកនាំអាស៊ាន។

សូមអរគុណ!

បទអន្តរាគមន៍ឆ្លើយតប
របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ
ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ថ្លែងក្នុងជំនួបរវាងមេដឹកនាំអាស៊ាន និង
តំណាងអន្តរសភាអាស៊ាន

សខាស ៖ ២០២២

– **ព្រះចៅស៊ីលតង់ សម្តេច ឯកឧត្តម លោកជំទាវ**
លោក លោកស្រី!

ខ្ញុំបានស្តាប់ដោយយកចិត្តទុកដាក់ នូវរាល់ខ្លឹមសារសំខាន់ៗ ដែលបានលើកឡើងដោយ សម្តេចប្រធាន នៃអាយប៉ា លើកទី ៤៣ មុននេះបន្តិច ។ ខ្ញុំសូមកោតសរសើរចំពោះការប្តេជ្ញាចិត្តយ៉ាងមុតមាំរបស់អាយប៉ា ក្នុងការគាំទ្រដល់រដ្ឋាភិបាលនៃប្រទេសសមាជិកអាស៊ាន សម្រាប់ការខិតខំប្រឹងប្រែងឆ្ពោះទៅរកសមាហរណកម្មកាន់តែស៊ីជម្រៅ

និងការអភិវឌ្ឍកាន់តែរឹងមាំ នៅក្នុងសហគមន៍អាស៊ាន ដើម្បី
ពង្រឹងភាពធន់ ក្នុងការទប់ទល់នឹងបញ្ហាប្រឈមនានាអនាគត។

ក្នុងបរិបទការផ្លាស់ប្តូរឥតឈប់ឈរនៃនិម្មាបនកម្ម
សេដ្ឋកិច្ច-ពាណិជ្ជកម្មតំបន់ និងសកល ដែលបណ្តាលមកពី
បញ្ហាសុគតស្មាញប្រទាក់ក្រឡាគ្នាជាច្រើន យើងចាំបាច់ត្រូវ
ប្រកាន់ខ្ជាប់នូវស្មារតីនៃ «ការរួបរួមគ្នា» ដើម្បីប្រមូលផ្តុំកិច្ច
ខិតខំប្រឹងប្រែងផ្ទៃក្នុង ក៏ដូចជាជាមួយដៃគូអាស៊ាន ជា
ពិសេស ដើម្បីពង្រីកការធ្វើសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ច ការ
លើកស្ទួយពាណិជ្ជកម្មសេរីដោយបើកចំហ និងការពង្រឹងខ្សែ
ច្រវាក់ផ្គត់ផ្គង់ សម្រាប់ការស្តារ និងជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ច
ឡើងវិញ ប្រកបដោយចីរភាព និងបរិយាបន្ន។ ក្នុងស្មារតីនេះ
ខ្ញុំសូមសម្តែងនូវការគាំទ្រយ៉ាងពេញទំហឹង ចំពោះអនុសាសន៍
ទាំងអស់ ដែល **សម្តេចប្រធាន** ទើបបានលើកឡើង ។

ជាការពិត ការរៀបចំគំនិតផ្តួចផ្តើមបែតងអាស៊ាន
មានភាពចាំបាច់ សម្រាប់ឱ្យតំបន់របស់យើងធ្វើការផ្លាស់ប្តូរ
បន្តិចម្តងៗ ឆ្ពោះទៅកាន់អនាគតបែតងប្រកបដោយនិរន្តរភាព
និងប្រសិទ្ធភាពក្នុងការប្រើប្រាស់ធនធាន និងសេដ្ឋកិច្ចដែល
មានភាពធន់ និងឧត្តមភាព។ ដូចនេះ ក្នុងកិច្ចប្រជុំនានា
កន្លងមក ខ្ញុំតែងតែលើកឡើងអំពី «គំនិតផ្តួចផ្តើមស្តីពីការ
បង្កើតក្របខណ្ឌកិច្ចព្រមព្រៀងបែតងអាស៊ាន (ASEAN

Green Deal)» ដែលមានសារៈសំខាន់មិនអាចខ្វះបាន សម្រាប់អាស៊ាន ក្នុងការលើកកម្ពស់ចីរភាព ភាពធន់ និង បរិយាបន្ន នៃការអភិវឌ្ឍតំបន់ ។

ជាងនេះទៅទៀត យើងចាំបាច់ត្រូវបន្តពង្រឹងយន្តការ ក្នុងតំបន់ សម្រាប់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការ និងការសម្របសម្រួល ឱ្យកាន់តែល្អប្រសើរឡើង ដើម្បីគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ នានា ជាពិសេស ក្រោម ក្របខណ្ឌនៃកិច្ចព្រមព្រៀងអាស៊ាន ស្តីពីការគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ និងការឆ្លើយតបសង្គ្រោះ បន្ទាន់។ ជាមួយគ្នានេះ ខ្ញុំយល់ស្របនឹងសំណូមពររបស់ សម្តេចប្រធាន លើតម្រូវការសំខាន់សម្រាប់អាស៊ាន ក្នុងការ បន្តអនុវត្តប្រកប ដោយប្រសិទ្ធភាព និងសម្រេចបាននូវ ចក្ខុ- វិស័យអាស៊ានឆ្នាំ ២០២៥ ស្តីពីការគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ។

ដូចខ្ញុំបានលើកឡើងក្នុងសន្ទរកថាបើករបស់ខ្ញុំ សម្រាប់ បរិបទក្រោយវិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩ យើងត្រូវចាប់យកនូវកាលា- នវត្តភាពថ្មីៗ ដែលកើតចេញពីការវិវត្តយ៉ាងលឿននៃបរិវត្ត- កម្ម ឌីជីថល និងអន្តរកាលថាមពលជាដើម ដែលជាគន្លឹះ នៃការពង្រឹងភាពប្រកួតប្រជែង និងជំរុញកំណើន ស្របតាម គន្លងប្រកួតភាពថ្មី តាមរយៈការរៀបចំគោលនយោបាយ និងអភិបាលកិច្ច ឌីជីថល ក៏ដូចជាក្របខណ្ឌបទប្បញ្ញត្តិ នានា ដើម្បីទាក់ទាញការវិនិយោគឱ្យកាន់តែច្រើន នៅក្នុងការ

អភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដ៏ជីវៈ និងការបង្កើតប្រភពនៃ
កំណើនថ្មី សម្រាប់ទ្រទ្រង់កិច្ចអភិវឌ្ឍសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចតំបន់
ក្នុងរយៈពេលមធ្យម និងវែង ។

មុននឹងបញ្ចប់ ខ្ញុំសូមបញ្ជាក់ពីតួនាទីដ៏សំខាន់របស់
អន្តរសភាអាស៊ាន (អាយប៉ា) ដែលជាអង្គភាពពាក់ព័ន្ធអា
ស៊ានតែមួយគត់ ក្រសោបបញ្ចូលនូវស្ថាប័ននីតិប្បញ្ញត្តិទាំង
អស់ មកពីរដ្ឋសមាជិកអាស៊ាន ។ ហេតុដូច្នេះ អាស៊ានគួរបន្ត
ពង្រឹង និងពង្រីកកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ និងភាពជាដៃគូរបស់
អាយប៉ា ក្នុងតំបន់ និងជាសកល ឱ្យកាន់តែទូលំទូលាយ
ជាមួយដៃគូពាក់ព័ន្ធច្បាស់ ដើម្បីសម្រេចឱ្យបាននូវការ
កសាងសហគមន៍អាស៊ាន ដែលមានភាពរឹងមាំ ភាពធន់
ចីរភាព និងបរិយាប័ន្ន ។ ស្របតាមការផ្តល់អនុសាសន៍របស់
សម្តេចប្រធាន អាយប៉ា លើកទី ៤៣ អាស៊ាន និងអាយប៉ា
នឹងបន្តធ្វើការរួមគ្នា ដើម្បីពង្រឹងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរវាងរដ្ឋា-
ភិបាល និងសភានៃប្រទេសសមាជិកអាស៊ាន ជាមួយនឹង
គោលដៅនាំមកនូវឯកភាព សាមគ្គីភាព និងការអភិវឌ្ឍ ក្នុង
ដំណើរការកសាងសហគមន៍អាស៊ាន ។

ជាចុងក្រោយ អាស៊ាននឹងបន្តប្រកាន់ខ្ជាប់នូវ «ការ
រួបរួមក្នុងភាពចម្រុះ» ដែលជាភាពខ្លាំងរបស់យើង រួមជាមួយ
នឹង «កិច្ចសន្ទនាផ្អែកលើកុងសង់ស៊ីស» ដែលជាគោល-

ការណ៍គ្រឹះនៅក្នុងការអនុវត្តការងាររបស់យើង។ អាស៊ាន
នឹងពង្រីកការចូលរួមជាមួយដៃគូខាងក្រៅ ដោយផ្អែកលើភាព
ខ្លាំង និងគោល-ការណ៍នេះ ហើយយើងទន្ទឹងរង់ចាំការគាំទ្រ
ពីស្ថាប័ននីតិប្បញ្ញត្តិនៃប្រទេសសមាជិកអាស៊ាន ។

សូមអរគុណ!

សុន្ទរកថាបិទ

របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ

ហ៊ុន សែន

**នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ថ្លែងក្នុងជំនួបរោងមេដឹកនាំអាស៊ាន និង
តំណាងអន្តរសភាអាស៊ាន**

សខាស ៖ ២៤២២

**– ព្រះចៅស៊ីលតង់ សម្តេច ឯកឧត្តម លោកជំទាវ
លោក លោកស្រី!**

ជាថ្មីម្តងទៀត ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅ និងសូមកោតសរសើរដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ចំពោះ **សម្តេចអគ្គមហា-
ពញាចក្រី ហង់ ជួន ីន** ប្រធានរដ្ឋសភាជាតិនៃព្រះរាជាណា-
ចក្រកម្ពុជា និងជាប្រធានមហាសន្និបាតអន្តរសភាអាស៊ាន
លើកទី ៤៣ ថ្នាក់ដឹកនាំអាស៊ាន និងតំណាងរបស់អាយប៉ា
មកពីប្រទេសសមាជិកអាស៊ានទាំងអស់ ដែលបានចូលរួម
ក្នុងកិច្ចប្រជុំប្រចាំឆ្នាំដ៏សំខាន់ នាថ្ងៃនេះ។

ខ្ញុំជឿជាក់ថា ជំនួបរបស់យើងនៅថ្ងៃនេះ បាននាំមក
 នូវលទ្ធផលដ៏ត្រចះត្រចង់ តាមរយៈការពិភាក្សា និងការចែក
 រំលែកទស្សនៈសំខាន់ៗជាច្រើនពាក់ព័ន្ធនឹង៖ (១). ការស្តារ
 កំណើនប្រកបដោយចីរភាព និងបរិយាបន្ន ដោយផ្ដោតលើ
 ការជំរុញការអភិវឌ្ឍបែតង និងការពង្រឹងភាពធន់នឹងអាកាស
 ធាតុ (២). ការសម្របខ្លួនទៅនឹងគន្លងប្រក្រតីភាពថ្មី តាម
 រយៈការចាប់យកបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលសម្រាប់ការរស់នៅ ការ
 ប្រកបអាជីវកម្ម ការអភិវឌ្ឍឧស្សាហកម្ម និងការធ្វើឌីជីថលប-
 នីយកម្មសេដ្ឋកិច្ច; (៣). ការលើកកម្ពស់វប្បធម៌សន្តិភាព
 និង (៤). ការត្រៀមខ្លួនឱ្យបានរួចរាល់ក្នុងគ្រប់គ្រងគ្រោះ-
 មហន្តរាយជាដើម។ កិច្ចការទាំងអស់នេះ ពិតជាមានសារៈ
 សំខាន់សម្រាប់អាស៊ាន និងអាយប៉ា ក្នុងការគិតគូររួមគ្នាជា
 ដំណោះស្រាយ និងរិះរកយន្តការថ្មីៗ ជាយុទ្ធសាស្ត្រទៅមុខ
 ដើម្បីធានាបាននូវស្ថិរភាព សន្តិភាព វិបុលភាព និងការអភិវឌ្ឍ
 ប្រកបដោយចីរភាព និងបរិយាបន្ន ជាពិសេស ក្នុងការរួម
 ចំណែកដល់ការលើកស្ទួយជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ
 និងចីរភាពនៃការអភិវឌ្ឍសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច នៅក្នុងតំបន់របស់
 យើង។

ខ្ញុំពិតមានជំនឿយ៉ាងមុតមាំថា លទ្ធផលនៃកិច្ចប្រជុំ
 ថ្ងៃនេះ នឹងចូលរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការពង្រឹងទំនាក់

ទំនង និងបង្កើនភាពទុកចិត្តរវាងអាស៊ាន និងអាយប៉ា ឱ្យ
កាន់តែប្រសើរឡើង ព្រមទាំងក្នុងការកសាងនូវមូលដ្ឋានគ្រឹះ
សម្រាប់ការអនុវត្តគោលនយោបាយនានារបស់យើង ឱ្យកាន់
តែមានប្រសិទ្ធភាពថែមមួយកម្រិតទៀត ដើម្បីជំរុញការ
កសាងសហគមន៍អាស៊ានយើង ឱ្យកាន់តែរឹងមាំ។

ឈរលើស្មារតីនេះ ខ្ញុំសង្ឃឹមយ៉ាងមុតមាំថា អាស៊ាន
និងអាយប៉ា នឹងបង្កើនកិច្ចសហប្រតិបត្តិការរួមគ្នាបន្ថែមទៀត
ដើម្បីប្រួតដៃគ្នាក្នុងការកសាងសហគមន៍អាស៊ានមួយ ដែល
ផ្ដោតលើប្រជាជន និងយកប្រជាជនជាស្នូល ក្នុងស្មារតីនៃ
ភាពម្ចាស់ការ និងការទទួលខុសត្រូវរួម។

ខ្ញុំសូមប្រកាសបិទកិច្ចប្រជុំរវាងថ្នាក់ដឹកនាំអាស៊ាន
និងអន្តរសភាអាស៊ាន ចាប់ពីពេលនេះតទៅ ។

សូមអរគុណ!

សាខាស្ថាប័ន ២០២២

សុន្ទរកថាបើក

**សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ថ្លែងក្នុងជំនួបរវាងថ្នាក់ដឹកនាំអាស៊ានជាមួយ
តំណាងយុវជនអាស៊ាន**

២០២២ ២០២៣

- **ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តម ថ្នាក់ដឹកនាំនៃបណ្តា
ប្រទេសអាស៊ាន**
- **ឯកឧត្តមអគ្គលេខាធិការអាស៊ាន**
- **តំណាងយុវជនអាស៊ាន!**

ជាបឋម ខ្ញុំសូមសម្តែងនូវការស្វាគមន៍យ៉ាងកក់ក្តៅ
ជូនចំពោះព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តមថ្នាក់ដឹកនាំនៃបណ្តា
ប្រទេស អាស៊ាន នៅក្នុងជំនួបរវាងថ្នាក់ដឹកនាំអាស៊ានជាមួយ
តំណាងយុវជនអាស៊ាន។

ជាការពិត សមិទ្ធផលដ៏ច្រើនសន្លឹកសន្ធាប់របស់ អាស៊ាន ក្នុងរយៈពេល ៥៥ ឆ្នាំកន្លងមកបង្ហាញថា ទោះបី អាស៊ានជាតំបន់ដែលមានភាពចម្រុះជាតិសាសន៍ វប្បធម៌ សេដ្ឋកិច្ច និងនយោបាយ អាស៊ាននៅតែអាចសម្រេចបាននូវ «សាមគ្គីភាពក្នុងភាពចម្រុះ» ពីសំណាក់គ្រប់ភាគីពាក់ព័ន្ធ ទាំងអស់ ដោយរាប់ទាំងយុវជនផងដែរ។ ក្នុងន័យនេះ ការ ជួបជុំរបស់យើងនាថ្ងៃនេះ គឺជាសក្ខីភាពនៃការប្តេជ្ញាចិត្តរួមគ្នា ដើម្បីបន្តពង្រឹង និងផ្តល់អំណាចបន្ថែមទៀតដល់យុវជន នៅ ក្នុងការចូលរួមបញ្ចេញមតិយោបល់ និងការចូលរួមចំណែក ក្នុងការធានាឱ្យមានសន្តិភាព សន្តិសុខ ស្ថិរភាព និងការ អភិវឌ្ឍ ប្រកបដោយចីរភាពនៅក្នុងតំបន់។

ក្នុងនាមជាប្រធានអាស៊ានឆ្នាំ ២០២២ ក្រោមមូល បទ «អាស៊ានរួមគ្នាធ្វើ៖ ដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមទាំងអស់ គ្នា» កម្ពុជាបានកំណត់យកស្មារតី «ការរួបរួមគ្នា» ជាអភិក្រម នៃការដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមរបស់អាស៊ាន ហើយកម្ពុជា ជឿជាក់ថា យុវជន គឺជាកម្លាំងចលករមួយមិនអាចខ្វះបាន សម្រាប់ជំរុញឱ្យគោលបំណងនេះ អាចសម្រេចបានដោយ ជោគជ័យ ។

- ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោក ស្រី!

យុវជន គឺជាទ្រព្យសម្បត្តិមិនអាចកាត់ថ្លៃបានសម្រាប់ប្រទេសជាតិនីមួយៗ។ យុវជនត្រូវបានចាត់ទុកជាអនាគតមេដឹកនាំ ហេតុនេះ យុវជនគប្បីទទួលបាននូវការយកចិត្តទុកដាក់ និងការវិនិយោគ ជាអតិបរមា តាមរយៈការផ្តល់ឱកាសក្នុងការទទួលបានសេវាអប់រំ ការងារ និងការចូលរួមដោះស្រាយបញ្ហាសង្គម ដែលនឹងលើកកម្ពស់បន្ថែមទៀតដល់ការអភិវឌ្ឍប្រកប ដោយចីរភាព។ ក្នុងន័យនេះ ស្មារតីឥរិយាបថ និងគួនាទីរបស់យុវជននៅក្នុងសង្គម គឺជាកត្តាកំណត់ដ៏ចម្បងនៃជោគវាសនាអនាគតរបស់ប្រទេសជាតិនីមួយៗ។ លើមូលដ្ឋាននេះ កម្ពុជាបានផ្តួចផ្តើមនូវ **«សេចក្តីថ្លែងការណ៍ មេដឹកនាំអាស៊ាន ស្តីពីឆ្នាំនៃយុវជនអាស៊ាន ២០២២»** ដើម្បីបង្ហាញពីឆន្ទៈរួមរបស់យើង សំដៅពង្រឹងគួនាទីរបស់យុវជន ក្នុងការចូលរួមកសាងសហគមន៍អាស៊ាន។ កម្ពុជាក៏បានរៀបចំព្រឹត្តិការណ៍អមចំនួន ៤ ដែលផ្តោតលើយុវជន ក្នុងនោះរួមមាន៖ (១)-កិច្ចសន្ទនាយុវជនអាស៊ានលើកទី ១ (២)- កម្មវិធីប្រកួតប្រជែងវីដេអូយុវជនអាស៊ានលើកទី ៦ (៣)-កម្មវិធីប្រកួតប្រជែងរូបថតយុវជនអាស៊ានលើកទី ១ និង (៤) កម្មវិធីប្រកួតជជែកដេញដោលយុវជនអាស៊ាន ២០២២ លើកទី ១ ។ ព្រឹត្តិការណ៍ទាំងនេះ នឹងជំរុញឱ្យពួកគេប្រែក្លាយពី **«អ្នកទទួលផល»** ទៅជា **«អ្នកពាក់ព័ន្ធ»**

ក្នុងដំណើរការនៃការដាក់ចេញគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍ
សង្គម ក៏ដូចជាការលើកកម្ពស់សាមគ្គីភាព និងភាពធន់របស់
អាស៊ានចំពោះបញ្ហាប្រឈមនានា នាអនាគត ។

- ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក
លោកស្រី!

ក្នុងនាមជាប្រធានអាស៊ាន ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណ
យ៉ាងជ្រាលជ្រៅ ចំពោះតំណាងយុវជនអាស៊ាន ដែលបាន
បំពេញតួនាទីយ៉ាងសកម្ម នៅក្នុងការជំរុញការអភិវឌ្ឍយុវជន
ប្រកប ដោយចីរភាព និងការធានាសន្តិភាព សន្តិសុខ និងស្ថិរ-
ភាពនយោបាយក្នុងតំបន់ ។ ខ្ញុំសង្ឃឹមថា វេទិកានាថ្ងៃនេះ នឹង
នាំមកនូវការចែករំលែកទស្សនៈយ៉ាងផុសផុល ប្រកបដោយ
ផ្លែផ្ការវាងថ្នាក់ដឹកនាំអាស៊ាន និងតំណាងយុវជនអាស៊ាន ។

សូមអរគុណ!

បទអន្តរាគមន៍

សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ថ្លែងក្នុងជំនួបរវាងថ្នាក់ដឹកនាំអាស៊ាន ជាមួយ
តំណាងយុវជនអាស៊ាន

សខាស ៖ ២០២២

- **ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តម ថ្នាក់ដឹកនាំនៃបណ្តាប្រទេសអាស៊ាន**
- **ឯកឧត្តមអគ្គលេខាធិការអាស៊ាន**
- **តំណាងយុវជនអាស៊ាន!**

ខ្ញុំបានស្តាប់ និងកត់ត្រាយ៉ាងយកចិត្តទុកដាក់នូវខ្លឹមសារនៃសេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់តំណាងយុវជនអាស៊ាន។ ខ្ញុំសូមកោតសរសើរ ចំពោះការប្តេជ្ញាចិត្តដ៏មោះមុតរបស់យុវជនរបស់យើង ក្នុងការចូលរួមលើកកម្ពស់ការយល់ដឹង អត្តសញ្ញាណ និងគុណតម្លៃអាស៊ាន។ ខ្ញុំក៏សូមវាយតម្លៃខ្ពស់ចំពោះការបំពេញតួនាទីដ៏សកម្មនេះ ដែលបានរួមចំណែកពង្រឹងការ

អភិវឌ្ឍ និងជំរុញការចូលរួមកសាង ភាពធន់របស់សហគមន៍ អាស៊ានយើង ទៅនឹងបញ្ហាប្រឈមនានាពេលអនាគត។

ជំនួសមុខឱ្យរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងបណ្តារដ្ឋាភិបាល អាស៊ាន ខ្ញុំសូមទទួលយកមូលបទការងារទាំង ៨ ក៏ដូចជា អនុសាសន៍ទាំង ១២ ដែលតំណាងយុវជនអាស៊ានបានស្នើ ឡើង។ ក្នុងស្មារតីនេះ ខ្ញុំសូមស្វាគមន៍ការដាក់មូលបទ ការងារទាំង ៨ ដែលត្រូវបានលើកឡើងនេះ ទៅជាមូលដ្ឋាន គ្រឹះដ៏រឹងមាំ ក្នុងការរៀបចំបង្កើតគោលនយោបាយទាក់ទងនឹង អាស៊ាន និងចក្ខុវិស័យអាស៊ានក្រោយឆ្នាំ ២០២៥ ដែលក្នុង នោះ រួមមាន៖ អភិបាលកិច្ច វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និងនវា នុវត្តន៍ អនាគតនៃការងារ ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងការតភ្ជាប់ ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព និងបរិយាបន្ន ការប្រែប្រួល អាកាសធាតុ ការកាត់បន្ថយគម្លាតនៃការអភិវឌ្ឍក្នុងចំណោម រដ្ឋជាសមាជិកអាស៊ាន និងកម្មវិធីផ្លាស់ប្តូរគ្នាទៅវិញទៅមក រវាងប្រជាជន និងប្រជាជន ។ ជាមួយគ្នានេះ ដើម្បីចូលរួម លើកកម្ពស់បន្ថែមដល់ការអភិវឌ្ឍរបស់ យុវជន និងអាស៊ាន ខ្ញុំសូមចូលរួមចែករំលែកជាយោបល់សម្រាប់ពិចារណា ដូច ខាងក្រោម៖

ទី១. យុវជនជំនាន់ក្រោយ ត្រូវគិតគូរឱ្យបានវែងឆ្ងាយ និងទូលំទូលាយ អំពីភាពជោគជ័យរួម ដោយផ្ដើមចេញពី

សុខភាព ទៅសុខុមាលភាព ការអប់រំ ការចូលរួម ភាពថ្លៃថ្នូរ និងគោលដៅនៃជីវិត។ ជាមួយគ្នានេះ យុវជនគួរជំរុញបន្ថែម នូវសហបាមភាពជាមួយរៀបចំរៀងជំនាន់មុន និងត្រូវពង្រឹង ទំនាក់ទំនងរវាងអន្តរជំនាន់ ដើម្បីកាត់បន្ថយគម្លាតពីជំនាន់ មួយទៅជំនាន់មួយ ក្នុងបរិបទនៃការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយ ចីរភាព និងភាពសុខដុមរមនា។

ទី២. យុវជនគួរចាប់យកកាលានុវត្តភាព ដើម្បីពង្រឹង ជំនាញសហគ្រិនភាព ជំនាញទាក់ទងនឹងបដិវត្តន៍ឧស្សាហ- កម្មជំនាន់ទី ៤ ជំនាញឌីជីថល ការយល់ដឹង និងការចូលរួម ដោះស្រាយបញ្ហាសកល ដូចជា ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និង បរិស្ថាន ជាដើម។ ទន្ទឹមនេះ យុវជនត្រូវរៀបចំខ្លួនឱ្យបានល្អ ប្រសើរ ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងការខ្វះខាតនៃជំនាញ និងបទ ពិសោធន៍នៅលើទីផ្សារការងារ នាអនាគត។

ទី៣. យុវជនក៏គួរចាប់យករាល់កាលានុវត្តភាព ដើម្បី ចូលរួមក្នុងការអភិវឌ្ឍ និងការអនុវត្តគោលនយោបាយរបស់ រដ្ឋាភិបាលលើគ្រប់វិស័យ។ ជាមួយគ្នានេះ កិច្ចសន្ទនាយុវជន អាស៊ាន និងការជជែកដេញដោលយុវជនអាស៊ាន ក៏គួរត្រូវ បានដាក់បញ្ចូលក្នុងការអនុវត្តកម្មវិធីយុវជនអាស៊ានប្រចាំឆ្នាំ ឬផែនការការងារយុវជនអាស៊ានផងដែរ។

ជាទីបញ្ចប់ ខ្ញុំមានជំនឿយ៉ាងមុតមាំថា យុវជន គឺជា កម្លាំងស្នូលនៃការកែប្រែ និងដោះស្រាយបញ្ហាសកល ប្រកប ដោយភាពវិជ្ជមាន និងថាមវន្ត ហើយការបំពេញតួនាទីជាអ្នក ដឹកនាំ នាអនាគតរបស់ពួកគេ នឹងជួយជំរុញដល់ការសម្រេច បាននូវការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព។ ក្នុងន័យនេះ ខ្ញុំ សង្ឃឹមថា អាស៊ាននឹងបន្តយកចិត្តទុកដាក់ឱ្យអស់ពីសមត្ថ- ភាព ដើម្បីធានាឱ្យបានថា យុវជនអាស៊ានទទួលបានឱកាស ស្មើគ្នាលើគ្រប់ទិដ្ឋភាពទាំងនេះ ប្រកបដោយបរិយាបន្ន។

ឆ្លៀតក្នុងឱកាសនេះ ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណចំពោះ តំណាងយុវជនអាស៊ានទាំងអស់ ដែលបានខិតខំប្រឹងប្រែង ក្នុងការរៀបចំ និងពាំនាំអនុសាសន៍ដ៏មានតម្លៃទាំងនេះ មក កាន់ថ្នាក់ដឹកនាំ ។ យើងពិតជាមានសេចក្តីត្រេកអរ ដែលបាន ទទួលនូវព័ត៌មាន និងគំនិតល្អៗជាច្រើន នាពេលនេះ ។

ខ្ញុំសូមជូនពរឱ្យអ្នកទាំងអស់គ្នាទទួលបានសុខភាព ល្អ និងជោគជ័យ ។

សូមអរគុណ!

សុន្ទរកថាបិទ

**សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ថ្លែងក្នុងជំនួបរោងថ្នាក់ដឹកនាំអាស៊ាន ជាមួយ
តំណាងយុវជនអាស៊ាន**

សខាស ៖ ២០១២

- ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តម លោកជំទាវ ថ្នាក់ដឹកនាំនៃ
បណ្តាប្រទេសអាស៊ាន
- ឯកឧត្តមអគ្គលេខាធិការអាស៊ាន
- តំណាងយុវជនអាស៊ាន!

ជាថ្មីម្តងទៀត ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅ
ចំពោះវត្តមាន និងការចូលរួមដ៏សកម្មរបស់ថ្នាក់ដឹកនាំទាំង
អស់នៃបណ្តាប្រទេសអាស៊ាន ក៏ដូចជាតំណាងយុវជនអាស៊ាន
ដែលបានចែករំលែកនូវមតិយោបល់ល្អៗ និងបានញ៉ាំងឱ្យ
ជំនួបនេះអាចសម្រេចទៅបានដោយជោគជ័យ និងគ្រប់ជ្រុង-
ជ្រោយ។ ខ្ញុំមានសុទិដ្ឋិនិយមថា ទស្សនៈដ៏មានអត្ថន័យជា

ច្រើន ដែលត្រូវបានចែករំលែកក្នុង កិច្ចពិភាក្សានាថ្ងៃនេះ នឹង
លើកទឹកចិត្តឱ្យយុវជនអាស៊ាន កាន់តែចូលរួមសកម្មច្រើនទៀត
នៅក្នុងការកសាងសហគមន៍របស់យើង សម្រាប់អនាគត។

ជាមួយគ្នានេះ ខ្ញុំសូមកត់សម្គាល់ថា យើងត្រូវជំរុញ
បន្ថែមទៀតនូវវេទិកាយុវជននានា ដូចជា កិច្ចសន្ទនាយុវជន
អាស៊ាន កម្មវិធីប្រកួតប្រជែងវីដេអូយុវជនអាស៊ាន កម្មវិធី
ប្រកួតប្រជែងរូបថតយុវជនអាស៊ាន និងកម្មវិធីប្រកួតជជែក
ដេញដោលយុវជនអាស៊ាន ២០២២ ដែលកម្ពុជាបានជំរុញ
និងរៀបចំឡើងដោយជោគជ័យ នាឆ្នាំនេះ។ ក្នុងន័យនេះ ខ្ញុំ
ជឿជាក់ថា យុវជន គឺជាសសរទ្រូងរបស់អាស៊ាន ហើយមាន
តែការជំរុញ និងការផ្តល់អំណាចឱ្យយុវជនអាស៊ានចូលរួម
ដោះស្រាយ បញ្ហាប្រឈមរបស់អាស៊ាននោះទេ ទើបយើង
អាចបង្កើតបាននូវសហគមន៍បរិយាបន្នមួយ ដែលផ្តោតជា
សំខាន់ទៅលើការអភិវឌ្ឍ និងសុខុមាលភាពមនុស្ស ។

សម្រាប់អនាគតកាល ខ្ញុំសូមស្វាគមន៍ និងទន្ទឹងរង់ចាំ
ការចូលរួមជាបន្តបន្ទាប់ទៀតរវាងថ្នាក់ដឹកនាំ និងយុវជន
អាស៊ាន ដើម្បីរួមគ្នាសម្រេចឱ្យបាននូវចក្ខុវិស័យដ៏ឧត្តុង្គឧត្តម
នេះ ។

ខ្ញុំសូមប្រកាសបិទ «ជំនួបរវាងមេដឹកនាំអាស៊ាន ជាមួយតំណាងយុវជនអាស៊ាន» ចាប់ពីពេលនេះតទៅ ។

សូមអរគុណ!

សាវណ្ណ ២០២២

សុន្ទរកថា

របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ថ្លែងក្នុងពិធីបើក កិច្ចសន្ទនារវាងថ្នាក់ដឹកនាំ
អាស៊ាន និងក្រុមប្រឹក្សាពិគ្រោះយោបល់ធុរកិច្ច
អាស៊ាន លើកទី១៨

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ១០ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០២២
វេលាម៉ោង ១៦:៣០ ដល់ ១៧:៣០ (រយៈពេល ៣ នាទី)

សារសំខាន់ៗ

- ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តម ថ្នាក់ដឹកនាំនៃបណ្តាប្រទេសអាស៊ាន
- អ្នកឧកញ៉ា គិត ម៉េង ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាពិគ្រោះយោបល់ធុរកិច្ចអាស៊ាន ឆ្នាំ ២០២២
- ឯកឧត្តម លោកជំទាវ អ្នកឧកញ៉ា លោកឧកញ៉ា លោក លោកស្រី!

ជាកិច្ចចាប់ផ្ដើម ខ្ញុំសូមសម្ដែងនូវការស្វាគមន៍យ៉ាងកក់-
ក្ដៅ បំផុតជូនចំពោះ ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តម ថ្នាក់ដឹកនាំ
អាស៊ាន និងគណៈប្រតិភូក្រុមប្រឹក្សាពិគ្រោះយោបល់ធុរកិច្ច
អាស៊ាន សម្រាប់ការចូលរួម ក្នុងកិច្ចសន្ទនារវាងថ្នាក់ដឹកនាំ
អាស៊ាន និងក្រុមប្រឹក្សាពិគ្រោះយោបល់ធុរកិច្ចអាស៊ាន លើក
ទី១៨។

ជាតំបន់ដែលមានភាពរស់រវើក និងលេចធ្លោ អាស៊ាន
បានបោះជំហានទៅមុខយ៉ាងលឿន ទាំងផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច និង
ពាណិជ្ជកម្ម។ ក្នុងរយៈពេលប្រមាណ ២ទសវត្សរ៍ចុងក្រោយ
នេះ សេដ្ឋកិច្ចអាស៊ាន បានកើនឡើងជិត ៥ដង និងបាន
ក្លាយជាសេដ្ឋកិច្ចធំជាងគេបំផុតទី ៥ នៅលើសកលលោក។
នៅក្នុងឆ្នាំ ២០២០ ទំហំពាណិជ្ជកម្មរវាងបណ្តាប្រទេសជា
សមាជិកអាស៊ាន (intra-ASEAN trade) ជាចំណែកធំជាងគេ
និងគ្របដណ្តប់ប្រមាណ ២១,២% នៃទំហំពាណិជ្ជកម្មសរុប
ក្នុងតំបន់អាស៊ានទាំងមូល។ ការណ៍នេះ ឆ្លុះបញ្ចាំងឱ្យឃើញ
ពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការយ៉ាងស្មិតរម្មត ក្នុងតំបន់អាស៊ាន
ដោយមានការចូលរួមយ៉ាងសកម្ម ពីវិស័យឯកជន ។

ចាប់តាំងពីឆ្នាំ ២០០៣ រហូតមក ក្រុមប្រឹក្សាពិគ្រោះ
យោបល់ធុរកិច្ចអាស៊ាន បានដើរតួនាទីជាតំណាងឱ្យសំឡេង
ធុរកិច្ច និងវិស័យឯកជន ដោយតែងបានផ្តល់អនុសាសន៍ ជា

ក្របខណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រ និងផែនការសកម្មភាព ដែលមានលក្ខណៈជាក់ស្តែងនិយម ។ អនុសាសន៍ទាំងនេះ បានចូលរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ ក្នុងការអភិវឌ្ឍលើគ្រប់វិស័យ ជាពិសេសសម្រាប់ការតភ្ជាប់ និងការធ្វើសមាហរណកម្មតំបន់ឆ្ពោះទៅរកការកសាង សហគមន៍សេដ្ឋកិច្ចអាស៊ាន ប្រកបដោយចីរភាព បរិយាបន្ន និងភាពធន ។

ក្នុងស្មារតីនេះ ខ្ញុំជឿជាក់ថាថ្នាក់ដឹកនាំអាស៊ានទាំងអស់ សុទ្ធតែរង់ចាំស្តាប់អនុសាសន៍របស់ក្រុមប្រឹក្សាពិគ្រោះយោបល់ធុរកិច្ចអាស៊ាន ដែលនឹងក្លាយជាធាតុចូលដ៏សំខាន់សម្រាប់ការរៀបចំក្របខណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រ និងផែនការសកម្មភាព ដែលមានភាពជាក់ស្តែងនិយម ។

ជាចុងក្រោយ ខ្ញុំសូមលើកទឹកចិត្តឱ្យកិច្ចសន្ទនារវាងយើង នាថ្ងៃនេះ មានការពិភាក្សាដោយចំហ និងត្រង់ទៅត្រង់មក ក្នុងស្មារតីគោរពគ្នាទៅវិញទៅមក ដើម្បីទទួលបានលទ្ធផលជាផ្លែផ្កា និងជាឧត្តមប្រយោជន៍សម្រាប់តំបន់យើងអស់គ្នា ។

សូមអរគុណ!

បទអន្តរាគមន៍

របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ថ្លែងក្នុងកិច្ចសន្ទនារវាងថ្នាក់ដឹកនាំអាស៊ាន
និងក្រុមប្រឹក្សាពិគ្រោះយោបល់ធុរកិច្ចអាស៊ាន
លើកទី ១៨

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ១០ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០២២
វេលាម៉ោង ១៦:៣០ ដល់ ១៧:៣០ (រយៈពេល ៣ នាទី)

សារសំខាន់ៗ

- **ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តម ថ្នាក់ដឹកនាំនៃបណ្តាប្រទេសអាស៊ាន**
- **អ្នកឧកញ៉ា គិត ម៉េង ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាពិគ្រោះយោបល់ធុរកិច្ចអាស៊ាន ឆ្នាំ២០២២**
- **ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី!**

ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណ និងវាយតម្លៃខ្ពស់ចំពោះក្រុមប្រឹក្សាពិគ្រោះយោបល់ធុរកិច្ចអាស៊ាន ដែលបានធ្វើបទបង្ហាញ

យ៉ាងក្បោះក្បាយ ដោយបានរំលេចអំពីបញ្ហាប្រឈមធំៗ និង អនុសាសន៍ជាសកម្មភាព ដែលមានលក្ខណៈជាក់ស្តែងនិយម។

ជាការពិត ស្ថានការណ៍បច្ចុប្បន្ននេះ បាន និងកំពុង ជួបប្រទះនូវភាពមិនប្រាកដប្រជាខ្ពស់ និងបានបន្ទប់បង្ហាត់ ដល់រំហូរពាណិជ្ជកម្ម ការវិនិយោគ និងការអភិវឌ្ឍសង្គម- សេដ្ឋកិច្ច ក្នុងតំបន់ និងសកលលោកទាំងមូល ។ ជាមួយគ្នា នេះដែរ និន្នាការថ្មីៗ,ជាពិសេសការកើនឡើងនៃសម្ព័ន្ធទីជីថល បូនីយកម្ម បាន និងកំពុងធ្វើឱ្យប្រទេស និងតំបន់មួយ ចំនួន វិវឌ្ឍកាន់តែលឿនទៅមុខ ដែលការណ៍នេះ អាចបណ្តាល ឱ្យគម្លាតនៃការអភិវឌ្ឍ មានទំហំកាន់តែធំទៅៗ ដោយ ប្រទេស និងតំបន់មួយចំនួន មិនអាចសម្របខ្លួន និងតាម ទាន់ការវិវឌ្ឍដ៏លឿននេះឡើយ ។

តាមរយៈបទបង្ហាញរបស់ក្រុមប្រឹក្សាពិគ្រោះយោបល់ ធុរកិច្ចអាស៊ាន ខ្ញុំសូមស្វាគមន៍ និងគាំទ្រ គំនិតផ្តួចផ្តើមជំរុញ បរិវត្តកម្មទីជីថល ដែលមានសក្តានុពលខ្ពស់ ក្នុងការពន្លឿន ការអភិវឌ្ឍលើគ្រប់វិស័យ ឆ្ពោះទៅរកការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចទីជី- ថល និងពាណិជ្ជកម្មទីជីថល ព្រមទាំងការកសាងសហគមន៍ សេដ្ឋកិច្ចអាស៊ាន តាមគន្លងប្រក្រតីភាពថ្មី ប្រកបដោយចីរភាព បរិយាបន្ន និងភាពធន់។ ក្នុងស្មារតីនេះ ខ្ញុំសូមលើកទឹកចិត្តឱ្យ

មានការចូលរួមកាន់តែខ្លាំងឡើងថែមទៀតពីវិស័យឯកជន ជាពិសេស ការវិនិយោគក្នុងវិស័យឌីជីថល។

បន្ថែមលើនេះ ខ្ញុំសូមលើកទឹកចិត្តឱ្យមានការជំរុញការតភ្ជាប់ និងការពង្រឹងភាពធន់នៃខ្សែច្រវាក់ផ្គត់ផ្គង់ក្នុងតំបន់ស្របតាមផែនការមេស្តីពីការតភ្ជាប់អាស៊ាន ឆ្នាំ ២០២៥ (MPAC 2025) តាមរយៈការបង្កើតបណ្តាញភស្តុភារឆ្លាតវៃអាស៊ាន និងការតភ្ជាប់ឆ្លាតវៃ សំដៅឆ្ពោះទៅសម្រេចឱ្យបាននូវគោលការណ៍ «ចក្ខុវិស័យតែមួយ, អត្តសញ្ញាណតែមួយ, សហគមន៍តែមួយ» ។ ស្របពេលជាមួយគ្នានេះ ប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាននីមួយៗ ត្រូវរកសាងខ្សែសេដ្ឋកិច្ចរបស់ខ្លួនឱ្យរឹងមាំ និងមានភាពធន់ ប្រកបដោយភាពប្រកួតប្រជែងខ្ពស់ ជាពិសេស តាមរយៈការជំរុញនូវការចូលរួមក្នុង សេដ្ឋកិច្ចក្នុងប្រព័ន្ធ និងការពង្រឹងសមត្ថភាពរបស់សហគ្រាសធុនមីក្រូ តូច និងមធ្យម ដែលជាប្រភពចម្បងនៃមុខរបរ ការបង្កើតការងារ និងប្រភពចំណូលរបស់ប្រជាជន ក្នុងតំបន់យើងទាំងមូល។

សម្រាប់រយៈពេលមធ្យម និងវែង តំបន់អាស៊ាន ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់កាន់តែខ្លាំងថែមទៀត លើការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ការកាត់បន្ថយសំណល់ប្លាស្ទិក ការអភិវឌ្ឍបៃតង និងអន្តរកាលថាមពល ឆ្ពោះទៅរកអព្យាក្រឹតកាបូន។

ក្នុងន័យនេះ ខ្ញុំគាំទ្រដល់ការរៀបចំ ក្របខណ្ឌបរិស្ថាន សង្គម និងអភិបាលកិច្ច (ESG) និងការស្នើឱ្យមានកិច្ចសហប្រតិបត្តិរវាងរដ្ឋ និងវិស័យឯកជន។ បន្ថែមលើនេះ ខ្ញុំក៏សូមលើកទឹកចិត្តឱ្យមានការគាំទ្រ និងការចូលរួមយ៉ាងសកម្មពីវិស័យឯកជន ក្នុង «កិច្ចព្រមព្រៀងបៃតងអាស៊ាន (ASEAN Green Deal)» ដែលកម្ពុជាបានផ្ដួចផ្ដើមឱ្យមានការគិតគូរ និងរៀបចំឡើង ក្នុងនាមជាប្រធានអាស៊ាន ក្នុងឆ្នាំ២០២២ នេះ។

ជាកិច្ចបញ្ចប់ ខ្ញុំសូមស្នើឱ្យអគ្គលេខាធិការដ្ឋានអាស៊ាន សហការជាមួយស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ក្រោមយន្តការអាស៊ាន និងក្រសួង-ស្ថាប័នថ្នាក់ជាតិនានា ដើម្បីរួមសហការជាមួយក្រុមប្រឹក្សា-ពិគ្រោះយោបល់ធុរកិច្ចអាស៊ាន និងដៃគូ តាមដានវឌ្ឍនភាពផែនការសកម្មភាពដែលមានស្រាប់ និងបង្កើតនូវផែនការសកម្មភាពជាក់លាក់ថ្មី ដើម្បីសម្រេចឱ្យបាននូវសហគមន៍អាស៊ាន ប្រកបដោយវិបុលភាព និងបរិយាបន្ន ។

សូមអរគុណ!

សុន្ទរកថា

**របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ថ្លែងក្នុងពិធីបិទ កិច្ចសន្ទនារវាងថ្នាក់ដឹកនាំ
អាស៊ាន និងក្រុមប្រឹក្សាពិគ្រោះយោបល់ធុរកិច្ច
អាស៊ាន លើកទី១៨**

**រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ១០ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០២២
វេលាម៉ោង ១៦:៣០ ដល់ ១៧:៣០ (រយៈពេល ១ នាទី)**

សខាស ៖ ឃ្លាឃ្លា

**- ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក
លោកស្រី!**

ជាថ្មីម្តងទៀត ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណដល់ ព្រះចៅ
ស៊ីលតង់ ឯកឧត្តមថ្នាក់ដឹកនាំអាស៊ាន និងគណៈប្រតិភូក្រុម
ប្រឹក្សាពិគ្រោះយោបល់ធុរកិច្ចអាស៊ាន សម្រាប់ការចូលរួម
យ៉ាងសកម្ម ក្នុងកិច្ចសន្ទនា ប្រកបដោយអត្ថន័យ និងផ្លែផ្កា
ក្នុងថ្ងៃនេះ ។

ខ្ញុំសូមបញ្ជាក់ថា ធាតុចូលពីវិស័យឯកជនពិតជាមាន
 សារៈសំខាន់ សម្រាប់ថ្នាក់ដឹកនាំអាស៊ាន ក្នុងការរៀបចំជា
 ក្របខណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រ និងផែនការសកម្មភាពជាក់លាក់
 សំដៅឆ្លើយតបទៅនឹងបញ្ហាប្រឈម ក៏ដូចជាផ្តល់នូវកាលា-
 នវត្តភាពថ្មីៗ ដល់ការប្រកបធុរកិច្ចនៅក្នុងតំបន់អាស៊ាន។
 ក្នុងន័យនេះ ខ្ញុំសូមវាយតម្លៃខ្ពស់ និងសូមលើកទឹកចិត្តឱ្យ
 ក្រុមប្រឹក្សាពិគ្រោះយោបល់ធុរកិច្ចអាស៊ាន បន្តផ្តល់នូវអនុ-
 សាសន៍ល្អៗបន្ថែមទៀតនាអនាគត និងចូលរួមកាន់តែសកម្ម
 ជាមួយរដ្ឋាភិបាលនៃប្រទេសអាស៊ានទាំងអស់ ក្នុងការ
 អភិវឌ្ឍសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច ។

ជាចុងក្រោយ ខ្ញុំសូមជូនពរឱ្យ ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯក
 ឧត្តម លោកជំទាវ អ្នកឧកញ៉ា លោកឧកញ៉ា លោក លោកស្រី
 ទទួលបានជោគជ័យលើគ្រប់ការកិច្ច និងសូមប្រកាសបិទ
 កិច្ចសន្ទនារវាងថ្នាក់ដឹកនាំអាស៊ាន និងក្រុមប្រឹក្សាពិគ្រោះ
 យោបល់ ធុរកិច្ចអាស៊ាន លើកទី ១៨ ចាប់ពីពេលនេះតទៅ។

សូមអរគុណ!

សាខាស្ថាប័ន ០៩០៩

សន្ទរកថា

របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន

**នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ឆ្លៀតក្នុងពិធីបើកកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន លើកទី
៤០ និង ៤១ និងកិច្ចប្រជុំកំពូលពាក់ព័ន្ធ**

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ១១ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០២២

(ម៉ោង ៨:០០ - ៨:៣០)

សខាស ៖ ឧត្តម

- **ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តម ថ្នាក់ដឹកនាំនៃបណ្តា
ប្រទេសអាស៊ាន និងប្រទេសដៃគូ**
- **ឯកឧត្តមអគ្គលេខាធិការអាស៊ាន**
- **ឯកឧត្តម លោកជំទាវ ថ្នាក់ដឹកនាំអង្គការអន្តរជាតិ**
- **ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី!**

ជាបឋម ខ្ញុំសូមសម្តែងនូវការស្វាគមយ៉ាងកក់ក្តៅ ជូន
ចំពោះថ្នាក់ដឹកនាំប្រទេសជាសមាជិក អាស៊ាន ដៃគូសន្ទនា
អគ្គលេខាធិការអាស៊ាន ភ្ញៀវកិត្តិយស និងប្រតិភូតំណាង
ទាំងអស់ ដែលបានអញ្ជើញចូលរួមក្នុងកម្មវិធីបើកកិច្ចប្រជុំ

កំពូលអាស៊ាន លើកទី ៤០ និង ៤១ និង កិច្ចប្រជុំកំពូល
ពាក់ព័ន្ធ នាថ្ងៃនេះ។

ឆ្នាំនេះ ជាឆ្នាំវិសេសវិសាលរបស់អាស៊ាន ដោយយើង
ប្រារព្ធពិធីខួបអនុវស្សាវិធី ៥៥ ឆ្នាំ នៃវឌ្ឍនភាព និងការ
អភិវឌ្ឍ ចាប់តាំងពីការបង្កើតសមាគម ។ យើងបានឆ្លងកាត់
ផ្លូវដ៏វែងឆ្ងាយ ក្នុងនាមជាអង្គការថ្នាក់តំបន់ ក៏ដូចជាគ្រួសារ
និងបងប្អូន។ យើងរួមគ្នាសម្រេចបាននូវគោលបំណងចម្បង
ក្នុងការកសាងសហគមន៍អាស៊ាន ប្រកបដោយសុខសន្តិភាព
ទំនើបកម្ម ភាពធន់ និងបរិយាបន្ន។ ដើម្បីប្រារព្ធអបអរសាទរ
លើការសម្រេចបាននូវសមិទ្ធផលគោលដៅជាប្រវត្តិសាស្ត្រ
នេះ យើងនឹងដាក់ចេញនូវ សេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់ថ្នាក់
ដឹកនាំអាស៊ាន ស្តីពីខួបលើកទី ៥៥ នៃការបង្កើតអាស៊ាន
ដែលនឹងត្រូវបានបំពេញបន្ថែមដោយសេចក្តីថ្លែងការណ៍ ២
ផ្សេងទៀត គឺ សេចក្តីថ្លែងការណ៍ចក្ខុវិស័យរបស់ថ្នាក់ដឹកនាំ
អាស៊ាន ស្តីពី «អាស៊ានរួមគ្នាធ្វើ៖ ដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈម
ទាំងអស់គ្នា» និង សេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់ថ្នាក់ដឹកនាំ
អាស៊ាន ស្តីពីរបៀបវារៈនៃការតភ្ជាប់អាស៊ាន ក្រោយឆ្នាំ
២០២៥ ដែលនឹងត្រូវបានអនុម័ត នាពេលបន្តិចទៀត ក្នុងថ្ងៃ
នេះ។ មគ្គុទេសក៍គោលនយោបាយទាំងនេះ បានបង្ហាញអំពី
ការតាំងចិត្តរបស់យើង ក្នុងការកសាងអនាគតអាស៊ានទៅ

ជាសហគមន៍ដែលមានឯកភាព បរិយាបន្ន ភាពធន់ និងនីតិ-
 រដ្ឋ ជាសហគមន៍ពោរពេញដោយកាលានុវត្តភាព ដែលប្រជា
 ជនអាចមានការតភ្ជាប់គ្នាយ៉ាងរលូន ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច
 ប្រកបដោយសមធម៌ បរិស្ថានសុខភាពល្អ និងការគាំពារ
 សង្គមប្រកបដោយសមធម៌; និងជាសហគមន៍ ដើរតួជាស្នូល
 សម្រាប់និម្មាបនកម្មតំបន់ ដែលប្រែប្រួលយ៉ាងឆាប់រហ័ស
 និងក្នុងការពង្រឹងទំនាក់ទំនងជាមួយដៃគូខាងក្រៅ ដោយ
 ផ្អែកលើទំនុកចិត្ត និងការគោរពគ្នាទៅវិញទៅមក ដើម្បីសន្តិ-
 ភាព សន្តិសុខ និងកំណើនប្រកបដោយចីរភាព ក្នុងតំបន់ ក៏
 ដូចជាសកលលោក។

– *ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តម លោកជំទាវ និងភ្ញៀវ
 ភិក្ខិយសទាំងអស់!*

ការរាតត្បាតនៃកូវីដ-១៩ បានកើតមានជិត ៣ ឆ្នាំ
 ហើយ ចាប់តាំងពីដើមឆ្នាំ ២០២០ មក ។ ជាមួយនឹងការ
 ព្យាយាម និងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងប្រកបដោយស្មារតីលះបង់
 របស់យើង តាមរយៈ សមាជិកអាស៊ាននីមួយៗ និងអាស៊ាន
 ជារួម យើងអាចប្រកាសដោយមោទនភាពថា យើងបានយក
 ឈ្នះលើការគំរាមកំហែងជាសកលនេះ ហើយបានចាប់ផ្តើម
 ដំណើរការស្តារឡើងវិញនូវសកម្មភាពសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច ។ ផ្អែក
 តាមការវាយតម្លៃ និងព្យាករណ៍ របស់ការិយាល័យស្រាវជ្រាវ

សេដ្ឋកិច្ចអាស៊ានបូកបី (AMRO) កាលពីខែ តុលា កន្លងទៅនេះ រដ្ឋសមាជិកអាស៊ាននីមួយៗនឹងទទួលបាននូវកំណើនសេដ្ឋកិច្ចវិជ្ជមាន ហើយតំបន់អាស៊ានទាំងមូល នឹងអាចសម្រេចបានកំណើនក្នុងអត្រា ៥,៣% និង ៤,៩% ក្នុងឆ្នាំ ២០២២ និង ២០២៣ រៀងគ្នា ដែលជាអត្រាខ្ពស់ បើប្រៀបធៀបទៅនឹងតំបន់ផ្សេងទៀតនៃសកលលោក។

ខណៈដែលយើងកំពុងសប្បាយរីករាយជាមួយនឹងផ្នែកផ្ដាព្វការខិតខំរបស់យើង លើវិធីឆ្ពោះទៅកាន់កំណើនប្រកបដោយចីរភាពនេះ យើងត្រូវតែប្រុងប្រយ័ត្នជានិច្ច ដោយស្ថានភាពសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចអាស៊ាន និងទូទាំងសកលលោក នៅមានភាពផុយស្រួយ និងបែកខ្ញែកគ្នានៅឡើយ។ យើងកំពុងស្ថិតនៅលើចំណុចប្រសព្វដ៏ស្រពេចស្រពិលបំផុត ដែលដឹកនាំមនុស្សរាប់លាននាក់ក្នុងតំបន់ ពីងផ្នែកលើឧត្តមគតិ និងចក្ខុវិស័យវែងឆ្ងាយ គោលនយោបាយ និងការសម្រេចចិត្តត្រឹមត្រូវ និងអភិក្រមប្រាកដនិយមរបស់យើង ក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមជាយុទ្ធសាស្ត្រនានា ដែលយើងទាំងអស់គ្នាកំពុងជួបប្រទះ ។

ពាក្យស្លោកមួយបានពោលថា គ្រោះមហន្តរាយ និងវិបត្តិ អាចបញ្ចេញមកនូវឧត្តមភាពរបស់មនុស្ស។ ក្នុងន័យនេះ ខ្ញុំមានជំនឿថា យើងទាំងអស់គ្នាជួបជុំគ្នានៅទីនេះ និង

ថ្ងៃនេះ ក្នុងគោលបំណងចែករំលែកនូវការយល់ឃើញពីភាព
បន្ទាន់ ក្នុងការធ្វើការរួមគ្នា ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈម រួម
ខាងលើ។ ខ្ញុំក៏ជឿជាក់ថា អ្នកទាំងអស់គ្នា យល់ស្របជាមួយ
នឹងមូលបទឆ្នាំនេះ៖ «អាស៊ានរួមគ្នាធ្វើ៖ ដោះស្រាយបញ្ហា
ប្រឈមទាំងអស់គ្នា» ដែលត្រូវនឹងបរិបទ ហើយក៏សមស្រប
នឹងស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ន។

ខ្ញុំសូមលើកឡើងថា ថ្វីត្បិតមានបញ្ហាប្រឈមដ៏
មហិមា យើងទាំងអស់គ្នាបានរៀបចំនូវកិច្ចប្រជុំថ្នាក់រដ្ឋមន្ត្រី
ការបរទេស សហគមន៍សង្គម-វប្បធម៌អាស៊ាន សេដ្ឋកិច្ច
ការពារជាតិ និងរដ្ឋមន្ត្រីផ្សេងទៀត នាពេលកន្លងមក ជាមួយ
នឹងលទ្ធផលគួរជាទីគាប់ចិត្ត។ ទាំងនេះ បង្ហាញពីសាមគ្គីភាព
ទៅកាន់ពហុភាគីនិយម ភាពចាស់ទុំក្នុងទំនាក់ទំនងការទូត
របស់យើង និងការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់យើង ដើម្បីសន្តិភាព ស៊ុ-
ភាព និងផ្គត់ផ្គង់និរន្តរ៍សម្រាប់ប្រជាជនគ្រប់គ្នា។ ខ្ញុំ
ជឿជាក់ថា ស្មារតីសហប្រតិបត្តិការ និងការចូលរួមដោយ
ស្មាបនា ដែលបង្ហាញជាក់ស្តែងកន្លងមក នៅតែអាចបន្តជា
អាទិភាព ក្នុងកិច្ចពិភាក្សារបស់យើង ក្នុងរយៈពេល ៤ថ្ងៃខាង
មុខ។

ដោយឆ្នាំ ២០២២ នឹងបញ្ចប់ក្នុងពេលឆាប់ៗនេះ កិច្ច
ប្រជុំកំពូលអាស៊ានលើកទី ៤០ និង ៤១ និងកិច្ចប្រជុំកំពូល

អាស៊ានពាក់ព័ន្ធជាមួយដៃគូ នឹងផ្តល់នូវដំណោះស្រាយ ដើម្បីសម្រេចនូវសមិទ្ធផល និងអាទិភាពគន្លឹះសម្រាប់ឆ្នាំ ២០២២ របស់អាស៊ាន និងផ្សារភ្ជាប់ជាមួយនឹងទិសដៅសហប្រតិបត្តិការនាពេលអនាគត។ ក្នុងកិច្ចប្រជុំទាំងនេះ យើងនឹងអនុម័ត និងកត់សម្គាល់នូវបញ្ជីឯកសារសមិទ្ធផលដ៏វែងចំនួនប្រហែល ១០០ឯកសារ ដើម្បីជាមគ្គុទេសក៍សម្រាប់សកម្មភាព និងសហប្រតិបត្តិការរបស់យើង នាឆ្នាំតទៅមុខ។

– *ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តម លោកជំទាវ និងភ្ញៀវ
កិត្តិយសទាំងអស់!*

នាថ្ងៃខានស្អែកនេះ កម្ពុជានឹងធ្វើជាម្ចាស់ផ្ទះនៃកិច្ចសន្ទនាសកលអាស៊ានលើកទី ២ ដើម្បីចែករំលែកទស្សនៈស៊ីជម្រៅ និងពិភាក្សាលើទិសដៅឆ្ពោះទៅកាន់ការស្តារសេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយបរិយាបន្ន និងការកសាងអាស៊ានប្រកបដោយចីរភាព និងភាពធន់ ក្នុងសម័យកាលក្រោយវិបត្តិនៃជំងឺកូវីដ-១៩។ ខ្ញុំសង្ឃឹមថា អ្នកទាំងអស់គ្នា អាចចូលរួមស្តាប់ទស្សនៈពីមេដឹកនាំ និងដៃគូអាស៊ាន ក៏ដូចជាការយល់ឃើញពីស្ថាប័នអន្តរជាតិ និងតំបន់ ថាតើតំបន់អាស៊ានអាចឆ្លងកាត់បញ្ហាប្រឈម និងកសាងសហគមន៍កាន់តែរឹងមាំសម្រាប់គ្រប់គ្នា បានយ៉ាងដូចម្តេច ?

បន្ទាប់ពីបញ្ចប់ពិធីបើកនេះ យើងនឹងមានពិធីតាំង
ពិព័រណ៍ រូបថត ស្តីពីការចូលរួមចំណែករបស់កម្ពុជា ក្នុង
សហគមន៍អាស៊ាន រយៈពេលពីរទសវត្សរ៍មកនេះ ដែលខ្ញុំ
សូមអញ្ជើញអ្នកទាំងអស់គ្នាចូលរួមទស្សនារូបថតទាំងនេះ កុំ
បីខាន ។

– *ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តម លោកជំទាវ និងភ្ញៀវ
ភិក្ខិយសទាំងអស់!*

ខណៈយើងធ្វើដំណើរទៅមុខ យើងក៏មិនត្រូវភ្លេចនូវ
អតីតកាល និងគុណតម្លៃ ដែលយើងបានកសាង និងថែរក្សា
នោះទេ ។ ខ្ញុំជឿជាក់ថា បាវចនារបស់យើង «អាស៊ាន ចក្ខុវិស័យ
តែមួយ អត្តសញ្ញាណតែមួយ និងសហគមន៍តែមួយ» នៅតែ
មានគុណតម្លៃពិតប្រាកដ នាពេលនេះ ។ សូមយើងទាំងអស់
គ្នា ផ្ដោតលើគោលបំណងរួមនៃការអភិវឌ្ឍរួមគ្នា ដើម្បីសន្តិ-
ភាព ស្ថិរភាព និងឧត្តមភាពនៃតំបន់នេះ។ ទំនាក់ទំនងរបស់
យើងទាំងអស់គ្នា មិនកើតឡើងដោយចៃដន្យនោះទេ ប៉ុន្តែ
តាមរយៈការប្រឹងប្រែង ការប្តេជ្ញាចិត្ត និងការព្យាយាមជា
ច្រើនឆ្នាំ។ យើងត្រូវថែរក្សា និងដឹងគុណដល់អ្វីៗ ដែលយើង
បានកសាង។ ដូចនេះ ការថែរក្សាឯកភាព សាមគ្គីភាព និង
មជ្ឈភាពរបស់យើង គឺជាអាទិភាពចម្បងបំផុត ដើម្បីធានាឱ្យ

តំបន់យើងមានចីរភាព និងភាពធន់សម្រាប់ព្រឹត្តិការណ៍ដែល
អាចកើតមាននាពេលអនាគត។

ខ្ញុំសូមប្រកាសបើក កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន លើកទី
៤០ និង ៤១ និងកិច្ចប្រជុំកំពូលពាក់ព័ន្ធ ចាប់ពីពេលនេះ
តទៅ ។

សូមអរគុណ !

សុន្ទរកថាបើក
សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ថ្លែងក្នុងពិធីបើកកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន
លើកទី ៤០

២២២២ ពិធីបើក

- ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តមថ្នាក់ដឹកនាំនៃបណ្តា
ប្រទេសអាស៊ាន
- ឯកឧត្តមអគ្គលេខាធិការអាស៊ាន
- ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី!

ខ្ញុំសូមសម្តែងការស្វាគមន៍យ៉ាងកក់ក្តៅបំផុត ជូន
 ចំពោះព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តមថ្នាក់ដឹកនាំនៃបណ្តា
 ប្រទេសអាស៊ាន ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី
 ដែលមានវត្តមានក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន លើកទី ៤០ នា
 ថ្ងៃនេះ ។ ខ្ញុំក៏សូមឆ្លៀត ឱកាសនេះ ស្វាគមន៍ឯកឧត្តម

ហ្វឺឌីណង់ រ៉ូម៉ូល ដេស ម៉ាកូស ជូញ៉េ (Ferdinand Romualdez Marcos Jr.) ដែលបានអញ្ជើញចូលរួមប្រជុំជាលើកទី ១ ជាមួយគ្រួសារអាស៊ាន ។ ការជួបជុំគ្នាដោយផ្ទាល់នៅក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាននេះ គឺជាសក្ខីកម្មមួយយ៉ាងសំខាន់ ដែលបង្ហាញពីភាពជោគជ័យនៃកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរួមរបស់អាស៊ាន ក្នុងការប្រយុទ្ធប្រឆាំង និងយកឈ្នះលើជំងឺកូវីដ-១៩ ។ ជាការពិត កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់យើង ក្នុងការជម្នះលើរាល់បញ្ហាប្រឈមចំពោះមុខ បានចូលរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ ក្នុងការលើកកម្ពស់ការធ្វើសមាហរណកម្មតំបន់ស្របតាម «ចក្ខុវិស័យសហគមន៍អាស៊ាន ឆ្នាំ ២០២៥» ។

ទោះបីជាយើងកំពុងងើបចេញពីវិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩ ការប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងបញ្ហាប្រឈមរួមនៃតំបន់ និងសកលនៅមិនទាន់បញ្ចប់នៅឡើយទេ។ នាពេលដែលកម្ពុជាបានចូលកាន់តំណែងជាប្រធានអាស៊ានកាលពីឆ្នាំមុន ខ្ញុំបានធ្វើការប្តេជ្ញាចិត្តយ៉ាងមុតមាំថា នឹងដឹកនាំអាស៊ានឆ្ពោះទៅរកគោលដៅរួមក្នុងការផ្តល់នូវជីវភាព និងវិបុលភាព ដែលកាន់តែល្អប្រសើរជូនប្រជាជនក្នុងតំបន់។ ជាអកុសល ផលប៉ះពាល់នៃសង្គ្រាមនៅអ៊ុយក្រែន ជាពិសេស ការកើនឡើងខ្ពស់ជាងការរំពឹងទុកនៃអតិផរណា ការអូសបន្លាយនៃការរាំងស្ទះខ្សែច្រវាក់ផ្គត់ផ្គង់ និងផលិតកម្មសកល និងបញ្ហា

អសន្តិសុខស្បៀង និងវិបត្តិថាមពល ។ល។ បានបន្តដាក់
បន្ទុកដល់សេដ្ឋកិច្ចតំបន់ និងសកល ដែលកំពុងទទួលរង
សម្ពាធយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងររួចទៅហើយពីវិបត្តិនៃជំងឺកូវីដ-១៩ ។

- **ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី!**

អាស៊ានបានធ្វើដំណើរមកឆ្ងាយយ៉ាងនេះបាន ដោយ
សារយើងផ្ដោតជាសំខាន់ ចំពោះកិច្ចសន្ទនាក្នុងន័យស្ថាបនា
រវាងសមាជិកទាំងអស់ ស្របតាមមាតិកាអាស៊ាន និងឈរលើ
ស្មារតីឯកភាពគ្នា សាមគ្គីភាព និងផ្តល់ផលប្រយោជន៍ឱ្យគ្នា
ទៅវិញទៅមក។ ខ្ញុំសូមគូសបញ្ជាក់ថា ការបន្តលើកកម្ពស់
ឆន្ទៈរួម ក្នុងនាមជាសហគមន៍តែមួយ ដោយការរក្សាម
ជ្ឈភាព និងឯកភាពអាស៊ាន ការប្រកាន់ខ្ជាប់នូវប្រព័ន្ធពហុភា
គីនិយម និងការធ្វើសមាហរណកម្មតំបន់ ជាចលករដ៏សំខាន់
មិនអាចខ្វះបាន ដើម្បីដោះស្រាយនូវរាល់បញ្ហាប្រឈមក្នុង
តំបន់ និងសកល។ ក្នុងបរិការណ៍ដ៏ស្មុគស្មាញនេះ ជាមួយ
នឹងស្មារតីនៃមូលបទរបស់យើង «**អាស៊ានរួមគ្នាធ្វើ៖
ដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមទាំងអស់គ្នា**» ខ្ញុំនៅតែមានជំនឿ
យ៉ាងមុតមាំថា អាស៊ានពិតជាអាចបន្តដំណើរឆ្ពោះទៅមុខ
ក្នុងការបន្តកសាងសហគមន៍អាស៊ាន ប្រកបដោយភាពធន់
រឹងមាំ និងកាន់តែខ្លាំងក្លាជាងមុន ។

សម្រាប់កិច្ចប្រជុំនេះ យើងនឹងពិភាក្សា និងសម្រេចលើបញ្ហាសំខាន់ៗជាច្រើន ដូចជា ការបន្តតាមដាន ពិនិត្យវាយតម្លៃ និងជំរុញការអនុវត្តគំនិតផ្តួចផ្តើមអាស៊ាននានា លើគ្រប់ទិដ្ឋភាព សំដៅពន្លឿនការកសាងសហគមន៍អាស៊ាន ការពង្រឹងកិច្ចសហការ និងយន្តការឆ្លើយតបប្រកបដោយភាពប្រុងប្រយ័ត្ន និងប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ទាំងក្នុងទិដ្ឋភាពសន្តិសុខនិងសេដ្ឋកិច្ច ចំពោះបញ្ហាធំៗ ដែលកំពុងកើតមានឡើងក្នុងតំបន់ និងសកល និងការពិភាក្សាទៅលើការស្នើសុំចូលជាសមាជិកអាស៊ាន ។

ជាទីបញ្ចប់ ខ្ញុំសង្ឃឹមយ៉ាងមុតមាំថា ការពិភាក្សានៅថ្ងៃនេះនឹងទទួលបានលទ្ធផលជាផ្នែផ្កា ដើម្បីជាធាតុចូលដ៏សំខាន់ ក្នុងការកសាងសហគមន៍អាស៊ានប្រកបដោយសន្តិភាព វិបុលភាព និងសុខដុមរមនា ។

សូមអរគុណ!

បទអន្តរាគមន៍

**សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន លើកទី ៤០**

២៤២២ ពស្ស ២០២២

- **ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក
លោកស្រី!**

ក្នុងបរិការណ៍នៃការប្រែប្រួលនិម្មាបនកម្មតំបន់ និង
សកល ប្រកបដោយភាពស្មុគស្មាញនេះ ខ្ញុំសូមអនុញ្ញាតគូស
រំលេចនូវវឌ្ឍនភាពសំខាន់ៗ ក៏ដូចជាទស្សនវិស័យមួយចំនួន
ដើម្បីជាទិសដៅសម្រាប់ការបន្តកសាងសហគមន៍អាស៊ាន
ឆ្នាំ២០២៥ និងឆ្នាំបន្ទាប់ៗ ប្រកបដោយបរិយាប័ន្ន ភាពធន់
និងចីរភាព ដូចខាងក្រោម ៖

ទី១. មូលបទរបស់យើងនៅឆ្នាំនេះ ៖ «អាស៊ានរួមគ្នាធ្វើ
៖ ដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមទាំងអស់គ្នា» បានគូសរំលេចពី
កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរួមរបស់យើង ក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហា

ប្រឈម ដែលមានស្រាប់ និងកំពុងលេចឡើងប្រកបដោយ
ប្រសិទ្ធភាពបំផុត។ ក្នុងនាមជាប្រធានអាស៊ាន កម្ពុជាប្តេជ្ញា
ចិត្តធានាថា សម្ភារៈនៃកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែង ក្នុងការកសាងសហ-
គមន៍អាស៊ានរបស់យើង នឹងត្រូវបានទ្រទ្រង់ប្រកបដោយចីរ-
ភាព ដែលអាចឱ្យយើងសម្រេចឱ្យបាននូវសន្តិភាព ស្ថិរភាព
សន្តិសុខ និងការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព។

ទី២. ចំពោះចក្ខុវិស័យសហគមន៍អាស៊ានក្រោយឆ្នាំ
២០២៥ ខ្ញុំសូមកោតសរសើរក្រុមការងារជាន់ខ្ពស់ សម្រាប់
ចក្ខុវិស័យ សហគមន៍អាស៊ាន ក្រោយឆ្នាំ ២០២៥ (HLTF-
ACV) ដែល កំពុងខិតខំប្រឹងប្រែងរៀបចំនូវធាតុស្នូល
សំខាន់ៗនៃចក្ខុវិស័យក្រោយឆ្នាំ ២០២៥ ក៏ដូចជាម៉ូឌែល
សម្រាប់ការចូលរួមពីភាគីពាក់ព័ន្ធសំខាន់ៗ ។ ខ្ញុំមានទស្សនៈ
ថា គោលការណ៍សំខាន់ៗ របស់អាស៊ាន ដូចជា សាមគ្គីភាព
មជ្ឈភាព ឯកច្ឆន្ទភាព និងភាពធន់អាស៊ាន នៅតែមានសុ-
ពលភាព និងពាក់ព័ន្ធដល់កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងកសាងសហ-
គមន៍របស់យើង។ ខ្ញុំសូមយកឱកាសនេះទាញចំណាប់
អារម្មណ៍ពីកិច្ចប្រជុំលើអនុសាសន៍របស់ក្រុមការងារជាន់ខ្ពស់
ក្នុងការពង្រឹងសមត្ថភាព និងប្រសិទ្ធភាពស្ថាប័នរបស់អាស៊ាន
ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងបញ្ហាប្រឈមពាក់ព័ន្ធនឹងភូមិសាស្ត្រ

នយោបាយ និងសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច ដែលកំពុងកើតមាននៅក្នុង
តំបន់ និងលើសពីនេះ។

ទី៣. ការតភ្ជាប់តំបន់ នៅតែជាចំណុចស្នូលនៃការ
ជំរុញការធ្វើសមាហរណកម្ម និងការកាត់បន្ថយគម្លាតអភិ-
វឌ្ឍន៍។ អាស៊ានគួរបន្តផ្ដោតការយកចិត្តទុកដាក់បន្ថែមទៀត
លើការជំរុញការតភ្ជាប់តំបន់ឱ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព និង
និរន្តរភាព ជាពិសេស តាមរយៈការពង្រឹងកិច្ចសហការពីភាគី
ពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ដើម្បីកៀរគរការគាំទ្រ និងធនធាន សម្រាប់
ការអនុវត្តគំនិតផ្តួចផ្តើមនានា នៅក្រោម **«ផែនការមេតភ្ជាប់
អាស៊ានឆ្នាំ ២០២៥»**។ ជាមួយនឹងការជំរុញការបន្តផ្តល់ការ
គាំទ្រទាំងផ្នែកបច្ចេកទេស និងហិរញ្ញវត្ថុ ក្នុងការអនុវត្ត
ផែនការការងារសមាហរណកម្មអាស៊ាន ទី ៤ (IAI Work
Plan IV) ការអនុវត្តផែនការសកម្មភាព សមាហរណកម្ម
អាស៊ាន គួរផ្ដោតបន្ថែមលើការកាត់បន្ថយគម្លាតឌីជីថល ការ
គាំទ្រដល់ភាពជាសហគ្រិនស្រ្តី និងយុវជន និងការលើក
កម្ពស់ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចបៃតង។ ខ្ញុំមានជំនឿថា **«សេចក្តី
ថ្លែងការណ៍របស់ថ្នាក់ដឹកនាំអាស៊ាន ស្តីពីរបៀបវារៈនៃការត
ភ្ជាប់អាស៊ានក្រោយ ឆ្នាំ ២០២៥»** ដែលត្រូវបានគ្រោងអនុម័ត
នាថ្ងៃនេះ នឹងដើរតួជាមគ្គុទ្ទេសន៍នាំផ្លូវក្នុងការរៀបចំគោល-

នយោបាយ ស្តីការតភ្ជាប់នាពេលអនាគត ឱ្យកាន់តែមាន
ប្រសិទ្ធភាព។

ទី៤. យើងក៏ចាំបាច់ត្រូវបន្តជំរុញការធ្វើសមាហរណ-
កម្មសេដ្ឋកិច្ច តាមរយៈការដោះស្រាយបញ្ហារបាំងពាណិជ្ជកម្ម
ជាពិសេស របាំង និងវិធានការមិនមែនពន្ធ ដើម្បីជំរុញកិច្ច
សម្រួលពាណិជ្ជកម្ម សំដៅពន្លឿនការអនុវត្ត និងទាញយក
ប្រយោជន៍ជាអតិបរមាពីកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីនានា
ជាពិសេស កិច្ចព្រមព្រៀងភាពជាដៃគូសេដ្ឋកិច្ចគ្រប់ជ្រុង
ជ្រោយតំបន់ (អាស៊ី)។ ក្នុងន័យនេះ យើងចាំបាច់ត្រូវ
បង្កើតលេខាធិការដ្ឋានឯករាជ្យឱ្យបានឆាប់ ដើម្បីសម្រប
សម្រួលការអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងអាស៊ី ហើយកម្ពុជាសង្ឃឹម
ថា នឹងទទួលបានការគាំទ្រលើសំណើធ្វើជាម្ចាស់ផ្ទះនៃលេខា-
ធិការដ្ឋាននេះ។

ខ្ញុំក៏សូមអបអរសាទរ ចំពោះការចាប់ផ្តើមចរចាដំឡើង
កម្រិតកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មទំនិញអាស៊ីន (ATIGA)
ដែលសរបញ្ជាក់អំពីគោលដៅរួមរបស់អាស៊ីន ក្នុងការពន្លឿន
ការស្តារឡើងវិញ នៃសេដ្ឋកិច្ចក្រោយវិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩ ក៏ដូច
ជាឆ្លើយតបកាន់តែប្រសើរឡើងទៅនឹងការវិវត្តនៅក្នុងតំបន់
និងសកលលោក។ ខ្ញុំសង្ឃឹមថា ក្រុមការងារអាស៊ីនពាក់ព័ន្ធ

នឹងប្រឹងប្រែងបញ្ចប់ដំណើរការនៃការចរចា ត្រឹមឆ្នាំ ២០២៤ តាមការគ្រោងទុក។

ទី៥. យុវជន បាននិងកំពុងដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ ក្នុងការពង្រីកកាលានុវត្តភាពសេដ្ឋកិច្ច ជាពិសេស ក្នុងវិស័យ ផលិតកម្ម និងឧស្សាហកម្មថ្លៃប្រឌិត ដែលជាគន្លឹះក្នុងការ សាងជីវភាពតំបន់របស់យើង ។ ក្នុងន័យនេះ ការអនុម័ត «សេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់ថ្នាក់ដឹកនាំអាស៊ាន ស្តីពីឆ្នាំនៃយុវ- ជន អាស៊ាន ២០២២» នឹងលើកកម្ពស់ការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់ អាស៊ាន ក្នុងការពង្រឹងតួនាទីរបស់យុវជន ដើម្បី ដោះស្រាយ បញ្ហាប្រឈមរួមគ្នា ក្នុងតំបន់ និងសកល ។

ជាងនេះទៅទៀត ដើម្បីធានាបាននូវអនាគតមួយ ដែលមានភាពធន់ និងសុវត្ថិភាពសម្រាប់យុវជនជំនាន់ ក្រោយ កម្ពុជាទទួលស្នើឱ្យអាស៊ានពិចារណាបង្កើត «គំនិត ផ្តួចផ្តើមស្តីពីការបង្កើតក្របខណ្ឌកិច្ចព្រមព្រៀងបែតង អាស៊ាន» ដែលនឹងរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ដល់ការជួយតម្រង់ ទិសអាស៊ាន ឆ្ពោះទៅរកអនាគតបែតងប្រកបដោយចីរភាព។

ទី៦. ពាក់ព័ន្ធនឹងការស្នើសុំចូលជាសមាជិកអាស៊ាន របស់ ទីម័រឡេស្ត រដ្ឋមន្ត្រីការបរទេសអាស៊ាន បានឯកភាព គ្នារួចហើយលើជំហរ ៤ ចំណុចកាលពីមិថុលមិញ។ ដូច្នេះ ខ្ញុំ

សូមអោយថ្នាក់ដឹកនាំអាស៊ានពិនិត្យ និងអនុម័តលើចំណុចទាំង ៤។

ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី !

មុននឹងបញ្ចប់ ក្នុងឱកាសនៃការប្រារព្ធខួបលើកទី ៥៥ នៃការបង្កើតអាស៊ាន ខ្ញុំសូមស្នើសមាជិក អាស៊ានទាំងអស់ចូលរួមអនុម័តលើ «សេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់ថ្នាក់ដឹកនាំអាស៊ាន ស្តីពីខួបលើកទី ៥៥ របស់អាស៊ាន» ដើម្បីលើកកម្ពស់ការប្តេជ្ញាចិត្តជាគ្រួសារតែមួយជាមួយគ្នា ក្នុងការបោះជំហានឆ្ពោះទៅ រកអនាគតភ្លឺស្វាងរួមគ្នា។

ជាទីបញ្ចប់ ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណចំពោះការគាំទ្រ និងឯកភាពលើការតែងតាំងឯកឧត្តមបណ្ឌិត **កៅ គឹមហួន** ជាអគ្គលេខាធិការអាស៊ាន ដើម្បីបន្តតំណែងពីឯកឧត្តម **ដាតុ លីម ចុកហ្វាយ** ។ ឯកឧត្តមបណ្ឌិត **កៅ គឹមហួន** បច្ចុប្បន្ន កំពុងបំពេញតួនាទីជារដ្ឋមន្ត្រីប្រតិភូអមនាយករដ្ឋមន្ត្រី និងមានជីវប្រវត្តិ និងជំនាញដ៏សម្បូរបែប ក្នុងកិច្ចការទំនាក់ទំនងអន្តរជាតិ និងអាស៊ាន។ ឆ្លៀតក្នុងឱកាសនេះ ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅ ជូនចំពោះឯកឧត្តម **ដាតុ លីម ចុកហ្វាយ** លើការខិតខំប្រឹងប្រែង និងការលះបង់របស់ឯកឧត្តម សម្រាប់រយៈពេលប្រាំឆ្នាំកន្លងមក។

សូមអរគុណ!

សុន្ទរកថាបិទ

**របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន
លើកទី ៤០**

២២២២ ❀ សភាស

- **ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក
លោកស្រី !**

នៅពេលនេះ យើងបានឈានមកដល់ការបិទបញ្ចប់
នៃកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន លើកទី ៤០ របស់យើង។ ខ្ញុំយល់
ថា ការផ្លាស់ប្តូរទស្សនៈ និងមតិយោបល់ដ៏សម្បូរបែប និង
ប្រកបដោយខ្លឹមសារស្ថាបនារបស់ព្រះចៅស៊ីលតង់ និងឯក-
ឧត្តមថ្នាក់ដឹកនាំនៃបណ្តាប្រទេសអាស៊ាន បានគូសបញ្ជាក់
យ៉ាងច្បាស់អំពីការបន្ត ប្តេជ្ញាចិត្តដ៏រឹងមាំរបស់យើង ក្នុងការ
រួមដំណើរឆ្ពោះទៅសម្រេចបាននូវការកសាងសហគមន៍
អាស៊ានមួយ ប្រកបដោយបរិយាប័ន្ន និងភាពធន។

ប្រឈមមុខនឹងកាលៈទេសៈ និងទស្សនវិស័យសកល នាពេលបច្ចុប្បន្ន យើងបានផ្ដោតលើសារៈសំខាន់ចំពោះភាព ជាដៃគូ និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការក្នុងតំបន់ និងជាមួយដៃគូ នានា ក្នុងការរួមគ្នាឆ្លើយតប ទៅនឹងបញ្ហាប្រឈមរួម ប្រកបដោយស្មារតីសាមគ្គីភាព និងការទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ ដែលជាមូលដ្ឋានដ៏ចាំបាច់ ក្នុងការលើកកម្ពស់ការស្តារឡើង វិញនៃសង្គម និងសេដ្ឋកិច្ចក្នុងតំបន់ និងក្នុងការជំរុញសម្បូរនៃ ដំណើរការកសាងសហគមន៍អាស៊ានរបស់យើង ប្រកប ដោយសមធម៌ ចីរភាព និងបរិយាប័ន្ន។

ក្នុងស្មារតីនេះ កិច្ចប្រជុំកំពូលរបស់យើងបានប្រព្រឹត្ត ទៅប្រកបដោយជោគជ័យ តាមរយៈការអនុម័តនូវសេចក្តី ថ្លែងការណ៍សំខាន់ៗជាច្រើន។ តួយ៉ាងគឺ **«សេចក្តីថ្លែង ការណ៍ចក្ខុវិស័យរបស់ថ្នាក់ដឹកនាំអាស៊ាន ស្តីពីអាស៊ានរួមគ្នា ធ្វើ៖ ដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមទាំងអស់គ្នា»** ដែលជាសក្ខីកម្ម ដ៏សំខាន់ បង្ហាញអំពីឆន្ទៈក្នុងការបន្តពង្រឹងភាពស្និទ្ធស្នាល និង សាមគ្គីភាពនៃសហគមន៍របស់យើង ក្នុងការឆ្លើយតប នឹង ឧបសគ្គនានា ដើម្បីរក្សាបាននូវសន្តិសុខ សន្តិភាព និងវិបុល ភាពសម្រាប់ប្រជាជនយើង ។ ទន្ទឹមនេះ **«សេចក្តីថ្លែង ការណ៍របស់ថ្នាក់ដឹកនាំអាស៊ាន ស្តីពីរបៀបវារៈនៃការតភ្ជាប់ អាស៊ានក្រោយឆ្នាំ ២០២៥»** ក៏បានត្រួសត្រាយផ្លូវសម្រាប់

ការលើកកម្ពស់ដំណើរការដោយរលូននៃវិបល្លាសនិយម និងសេវា
កម្មក្នុងតំបន់ និងការធ្វើដំណើរដោយសេរីរបស់ប្រជាជនយើង។
លើសពីនេះ «សេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់ថ្នាក់ដឹកនាំអាស៊ាន ស្តី
ពីឆ្នាំនៃយុវជនអាស៊ាន ២០២២» បានគូសបញ្ជាក់អំពីសារៈ-
សំខាន់ នូវការជំរុញឱ្យកាន់តែស៊ីជម្រៅ និងទូលំទូលាយដល់
កិច្ចអភិវឌ្ឍសហគមន៍អាស៊ានប្រកបដោយនិរន្តរភាព។ ជាមួយ
នឹងគោលដៅទាំងនេះ ការអនុវត្តនូវកិច្ចព្រមព្រៀងអាស៊ាន ឱ្យ
បានពេញលេញ ក៏នឹងចូលរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការ
ជំរុញបន្ថែមនូវកំណើនពាណិជ្ជកម្ម និងការវិនិយោគរបស់
តំបន់យើង ជាពិសេស ចូលរួមជួយកសាងសហគមន៍យើង
ប្រកបដោយជីវភាព។

ជាមួយ តាមរយៈកិច្ចសហប្រតិបត្តិការយ៉ាងជិតស្និទ្ធ
និងការគាំទ្រយ៉ាងសកម្មរបស់សមាជិកអាស៊ានចំពោះកម្ពុជា
ក្នុងនាមជាប្រធាននៃកិច្ចប្រជុំកំពូលនេះ ខ្ញុំអាចសន្និដ្ឋានបាន
ថា យើងបានសម្រេចនូវគោលបំណងជាអាទិភាពរបស់យើង
ប្រកប ដោយផ្លែផ្កា និងលទ្ធផលគួរជាទីមោទនៈ ដែលជាធាតុ
ចូលយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការសម្រេចឱ្យបាននូវចក្ខុវិស័យ និង
បំណងប្រាថ្នារួម ក្នុងការរស់នៅក្នុងបរិយាកាសប្រកបដោយ
វិបុលភាព សន្តិភាព និងសុខដុមរមនា។

ជាទីបញ្ចប់ ខ្ញុំសូមប្រកាសបិទកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន
លើកទី ៤០ នាពេលនេះ។

សូមអរគុណ !

សាវណ្ណា ៖ ២០២២

**សុន្ទរកថាបើក និងបទអន្តរាគមន៍
សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ថ្លែងក្នុង កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន លើកទី ៤១
(ចង្អៀត)**

**ស្តីពី ទំនាក់ទំនងក្រៅតំបន់អាស៊ាន
និងទិសដៅអនាគត**

*រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃសុក្រ ទី១១ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០២២, វេលា
ម៉ោង ១០:៣០ ដល់ ១២:៣០
(រយៈពេល ៧ នាទី)*

សេចក្តីសង្ខេប

ដោយកិច្ចប្រជុំចង្អៀតនាពេលនេះ ផ្ដោតសំខាន់លើ
ទំនាក់ទំនងខាងក្រៅតំបន់អាស៊ាន និងលើបញ្ហាតំបន់ និង
អន្តរជាតិ ខ្ញុំសូមចាប់ផ្តើម ជាមួយការវាយតម្លៃខ្ពស់ចំពោះ
វឌ្ឍនភាពធំៗ ដែលយើងសម្រេចបានក្នុងការពង្រឹងកិច្ច

សហប្រតិបត្តិការ និងទំនាក់ទំនងជាមួយដៃគូខាងក្រៅរបស់ អាស៊ាន ជាពិសេសក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាតំបន់ និងអន្តរ- ជាតិ ដែលជាផលប្រយោជន៍ និងជាកង្វល់រួមរបស់យើង។

យើងទាំងអស់គ្នាអាចគ្រប់គ្រងបានយ៉ាងល្អប្រសើរ នូវបញ្ហាចម្រុះចម្រាសមួយចំនួន ដូចដែលបានឆ្លុះបញ្ចាំង នៅក្នុងលទ្ធផលនៃកិច្ចប្រជុំរដ្ឋមន្ត្រីការបរទេសអាស៊ាន លើក ទី ៥៥ និង កិច្ចប្រជុំពាក់ព័ន្ធ។ លើសពីនេះ អាស៊ានទទួល បានការគោរពកាន់តែខ្លាំង ចំពោះការតាំងចិត្តរបស់ខ្លួនក្នុងការ រក្សាមជ្ឈភាពអាស៊ាន និងភាពជាម្ចាស់នៃដំណើរការដឹកនាំ អាស៊ាន ហើយក៏រក្សាបាននូវនិរន្តរភាពនៃវឌ្ឍនភាពឆ្ពោះទៅ រកកសាងសហគមន៍អាស៊ាន ដែលប្រកបបីរភាព បរិយាបន្ន និងភាពធន់។ កត្តាទាំងនេះបានជំរុញឱ្យដៃគូខាងក្រៅស្វែង រកកិច្ចសហប្រតិបត្តិការកាន់តែជិតស្និទ្ធជាមួយអាស៊ាន ។

ជាក់ស្តែង ប្រទេស ២ ផ្សេងទៀត គឺ ប្រេស៊ីល និង អាហ្វ្រិក បានក្លាយជាដៃគូសន្ទនាតាមវិស័យរបស់អាស៊ាន នៅឆ្នាំនេះ។ មានប្រទេស ៧ បន្ថែមទៀត បានចុះហត្ថលេខា ចូលជាភាគីសន្ធិសញ្ញាមិត្តភាព និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការនៅ អាស៊ីអាគ្នេយ៍ (TAC) នៅឆ្នាំនេះ ដែលបានធ្វើឱ្យភាគី នៃ សន្ធិសញ្ញានេះកើនដល់ចំនួន ៥០ ប្រទេស ។ ខ្ញុំសូមអរគុណ ដល់រដ្ឋជាសមាជិកអាស៊ានទាំងអស់ សម្រាប់ភាពបត់បែន

និងការគាំទ្រ ដើម្បីធ្វើឱ្យកិច្ចការនេះសម្រេចបានជោគជ័យ ទោះបីជាយើងក៏កំពុងជួបប្រទះនូវបញ្ហាផ្ទៃក្នុង ។ ឆ្លៀតក្នុង ឱកាសនេះ ខ្ញុំសូមអបអរសាទរ ចំពោះការចុះហត្ថលេខាលើ កិច្ចព្រមព្រៀងដឹកជញ្ជូនតាមផ្លូវអាកាសគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ អាស៊ាន-សហភាពអឺរ៉ុប (CATA) នៅថ្ងៃទី១៧ ខែតុលា ឆ្នាំ ២០២២ ដែលជាសមិទ្ធផលដ៏សំខាន់មួយ ក្នុងការលើក កម្ពស់ការតភ្ជាប់រវាងតំបន់ និងតំបន់ ។

មកដល់ពេលនេះ, យើងបានពង្រីកទំនាក់ទំនង អាស៊ានជាមួយដៃគូ ទៅជាដៃគូយុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ដែលរួមមាន អាស៊ាន-អូស្ត្រាលី និងអាស៊ាន-ចិន និងសម្រាប់ កិច្ចប្រជុំថ្ងៃស្អែកមាន អាស៊ាន-សហរដ្ឋអាមេរិក និង អាស៊ាន- ឥណ្ឌា។ ក្នុងន័យនេះ យើងត្រូវជំរុញការអនុវត្តអនុវត្តប្រកប ដោយប្រសិទ្ធភាព និងពេញលេញនូវទស្សនវិស័យ សេចក្តី ថ្លែងការណ៍ និងផែនការសកម្មភាពនានា ពាក់ព័ន្ធនឹងភាពជា ដៃគូយុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់ជ្រុងជ្រោយនេះ។ កម្ពុជាសូមគាំទ្រយ៉ាង ពេញទំហឹងចំពោះគំនិតផ្តួចផ្តើមសំខាន់ៗរបស់ប្រទេសចិន ដូចជា គំនិតផ្តួចផ្តើមលំនៅប្រាំ (Five-Home Initiative) និងគំនិតផ្តួចផ្តើមអភិវឌ្ឍសកល (Global Development Initiative) ។

ទន្ទឹមនឹងនេះ ខ្ញុំសូមស្វាគមន៍ផងដែរ ចំពោះចំណាប់អារម្មណ៍របស់ប្រទេសជប៉ុន និងសាធារណរដ្ឋកូរ៉េ ក្នុងការពង្រីកទំនាក់ទំនង ទៅជាដៃគូយុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់ជ្រុងជ្រោយជាមួយអាស៊ាន ។ ចំពោះទំនាក់ទំនងសន្ទនាអាស៊ាន-ចក្រភពអង់គ្លេស ខ្ញុំសូមស្វាគមន៍ ចំពោះផែនការសកម្មភាពអាស៊ាន-ចក្រភពអង់គ្លេស ដើម្បីអនុវត្តភាពជាដៃគូសន្ទនាអាស៊ាន-ចក្រភពអង់គ្លេស ឆ្នាំ២០២២-២០២៦។ ខ្ញុំសូមជំរុញការអនុវត្តប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនៃផែនការនេះ។

- *ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី !*

ខ្ញុំសូមនិយាយដោយពេញចិត្តថា ការធ្វើសកម្មភាពរួមគ្នារបស់អាស៊ាន គឺមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ក្នុងការគ្រប់គ្រងបញ្ហាប្រឈមទាំងនេះ ទោះបីជាយើងកំពុងត្រូវបានសាកល្បងបន្ថែមទៀត ដោយផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមាននៃសង្គ្រាមនៅអ៊ុយក្រែន និង ភាពតានតឹងនៅប្រកសមុទ្រតៃវ៉ាន់ ។ សម្រាប់បញ្ហាមីយ៉ាន់ម៉ា ខ្ញុំនឹងលើកនៅក្នុងរបៀបវារៈទី៣ ស្តីពីការពិនិត្យលើវឌ្ឍនភាពនៃការអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងជាឯកច្ឆន្ទ ៥ ចំណុច របស់អាស៊ាន ។

សូមអរគុណ!

**(ប្រធានបទនានា ខាងក្រោមនេះ ជាជំនួយស្មារតីគោរពជូន
សម្តេចតេជោ ក្នុងករណី សម្តេចតេជោ ចង់មាន
ប្រសាសន៍ពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហាតំបន់ និងអន្តរជាតិ)**

ទី១. ជុំវិញបញ្ហាសមុទ្រចិនខាងត្បូង, កម្ពុជាមើលឃើញពី គុណតម្លៃ នៃការរក្សាសមុទ្រចិនខាងត្បូង ជាសមុទ្រ នៃសន្តិភាព, កិច្ចសហប្រតិបត្តិការ ការអភិវឌ្ឍប្រកប ដោយ ចីរភាព និងវិបុលភាព ។ ជម្លោះដែនដី និងការ ទាមទារដែនអធិបតេយ្យភាពនៅសមុទ្រចិនខាងត្បូង ចាំបាច់ត្រូវដោះស្រាយដោយភាគីពាក់ព័ន្ធផ្ទាល់ តាម រយៈការសន្ទនា និងការពិគ្រោះយោបល់ដោយសន្តិ- វិធី ស្របតាមច្បាប់អន្តរជាតិ ដោយមិនធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ ដល់សន្តិភាព ក្នុងតំបន់។ កម្ពុជាស្វាគមន៍ចំពោះ វឌ្ឍនភាពដ៏សំខាន់ ដែលបានធ្វើឡើងនៅក្នុងការ ចរចានូវក្រមប្រតិបត្តិនៃភាគីក្នុងសមុទ្រចិនខាងត្បូង (COC) តាមរយៈកិច្ចដោយផ្ទាល់នៅឆ្នាំនេះ នៅរាជ- ធានីភ្នំពេញ និងខេត្តសៀមរាប ដែលបានជួយ ពន្លឿនការពិនិត្យពិភាក្សាជុំទី២ លើសេចក្តីព្រាង អត្ថបទចរចាតែមួយនៃ COC នៅខណៈពេលដែល យើងប្រារព្ធខួបលើកទី ២០ ឆ្នាំ នៃសេចក្តីថ្លែង-

ការណ៍ស្តីពីការប្រតិបត្តិរបស់ភាគីនៅសមុទ្រចិនខាង-
ត្បូង (DOC) ជាមួយនឹងសេចក្តីថ្លែងការណ៍រួមរបស់
មេដឹកនាំទាំងអស់ ។

ទី២. ពាក់ព័ន្ធនឹងស្ថានភាពនៅអ៊ុយក្រែន, ខ្ញុំសូមអនុញ្ញាត
បញ្ជាក់ពីជំហររបស់កម្ពុជាឡើងវិញថា គោលការណ៍
នៃច្បាប់អន្តរជាតិ ការគោរពអធិបតេយ្យភាពបូរណ-
ភាពទឹកដី ឯករាជ្យភាពនយោបាយ ដែលមានចែង
ក្នុងធម្មនុញ្ញអង្គការសហប្រជាជាតិ ត្រូវតែជាមូល-
ដ្ឋាននៃទំនាក់ទំនងអន្តរជាតិ។ កម្ពុជានៅតែប្រកាន់
យកជំហរ មិនគាំទ្រការបំបែករដ្ឋ និងការគំរាម-
កំហែង ឬការប្រើប្រាស់កម្លាំងប្រឆាំងនឹងប្រទេស
ណាមួយឡើយ ហើយការដោះស្រាយវិវាទដោយ
សន្តិវិធី គួរតែជាគោលដៅចម្បងនៃយន្តការដោះស្រាយ
វិបត្តិបច្ចុប្បន្ន។ ក្នុងស្មារតីនេះ កម្ពុជាសូមអំពាវនាវឱ្យ
មានបទឈប់បាញ់ជាបន្ទាន់ និងជំនួសមកវិញនូវ
ការចរចាដោយសន្តិវិធី ដើម្បីបញ្ចៀសការធ្លាក់ចុះ
កាន់តែដុនជាប់នៃស្ថានភាព និងសូមលើកទឹកចិត្ត
ឱ្យមានកិច្ចចរចានយោបាយឡើងវិញ ដែលនឹងបញ្ឈប់
អំពើហិង្សានៅអ៊ុយក្រែន ដើម្បីឈានទៅរកសន្តិភាព
ប្រកបដោយនិរន្តរភាព។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី គោល-

ការណ៍តែម្យ៉ាង នឹងមិនអាចផ្តល់ឱ្យយើងបាននូវរូប-
ភាព ឬផែនទីបង្ហាញផ្លូវពេញលេញ ដើម្បីស្វែងរក
សន្តិភាពយូរអង្វែងនោះទេ យើងមានតម្រូវការបន្ថែម
ក្នុងការស្វែងរកមធ្យោបាយ ដើម្បីស្តារលំនឹងដែលគាំ
ទ្រដល់សន្តិភាព និងស្ថិរភាពក្នុងតំបន់។ ក្នុងន័យ
នេះ បញ្ហាសន្តិសុខស្របច្បាប់របស់ភាគីទាំងអស់ គួរ
តែត្រូវបានគិតគូរពិចារណាដោយស្មើភាព ហើយ
សុវត្ថិភាពរបស់ភាគីណាម្នាក់ មិនគួរត្រូវបានធ្វើឡើង
ដោយការធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់អ្នកដទៃឡើយ ។

ទី៣. ចំពោះភាពតានតឹងនៅច្រកសមុទ្រតៃវ៉ាន់ កម្ពុជាបន្ត
តាមដានយ៉ាងជិតដិតដល់នូវការវិវឌ្ឍនៃស្ថានភាពណ៍ និង
សង្ឃឹមថា នឹងមិនមានសកម្មភាពអស្ថិរភាពណាមួយ
ដែលអាចនាំមកនូវការប្រឈមមុខដាក់គ្នាយ៉ាងធ្ងន់-
ធ្ងរ ជម្លោះដោយបើកចំហ និងផលវិបាក ដែលមិន
អាចទាយទុកជាមុនបានរវាងប្រទេសមហាអំណាច។
កម្ពុជា សូមលើកទឹកចិត្ត ឱ្យមានការប្រកាន់យ៉ាង
ខ្ជាប់ខ្ជួននូវ «គោលនយោបាយចិនតែមួយ» ហើយ
ចាត់ទុកបញ្ហាពាក់ព័ន្ធនឹងហុងកុង តៃវ៉ាន់ ទីបេ និង
ស៊ីនជាំង គឺជាកិច្ចការផ្ទៃក្នុង និងស្ថិតក្រោមដែន
អធិបតេយ្យភាពរបស់សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន ។

ទី៤. ជុំវិញបញ្ហានៅឧបទ្វីបកូរ៉េ កម្ពុជាមានការព្រួយបារម្ភ ចំពោះសមយុទ្ធឃោធា និងការបន្តបាញ់សាកល្បង មីស៊ីលផ្លោង ធ្វើឡើងដោយកូរ៉េខាងជើង ដែលបាន បង្កើនភាពតានតឹង និងប៉ះពាល់ដល់ការរំពឹងទុកនៃ កិច្ចសន្ទនា ស្តីពីការរំសាយអាវុធនុយក្លេអ៊ែរ និងកិច្ច ដំណើរការសន្តិភាព ព្រមទាំងគំរាមកំហែងដល់សន្តិ- ភាព និងសន្តិសុខនៅក្នុងតំបន់។ ក្នុងនាមជាប្រធាន អាស៊ាន កម្ពុជាសូមបញ្ជាក់ជាថ្មីអំពីការត្រៀមខ្លួនក្នុង ការដើរតួនាទីស្ថាបនាក្នុងកិច្ចសម្របសម្រួល តាម រយៈវេទិកាតំបន់អាស៊ាន សំដៅលើកកម្ពស់បរិយាកាស អំណោយផល ដល់ការសន្ទនាដោយសន្តិវិធីរវាង ភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ។

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

បទអន្តរាគមន៍

**សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន លើកទី ៤១**

(បង្ហាត់)

**ស្តីពីការពិនិត្យលើវឌ្ឍនភាព
នៃការអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងជាឯកច្ឆន្ទ ៥
ចំណុច ស្តីពីមីយ៉ាន់ម៉ា និងសេចក្តីសម្រេចរបស់
ប្រមុខដឹកនាំអាស៊ាន**

**រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃសុក្រ ទី១១ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០២២, វេលា
ម៉ោង ១០:៣០ ដល់ ១២:៣០**

(រយៈពេល ៤ នាទី)

🌸 បទប្បញ្ញត្តិ

- **ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តម ថ្នាក់ដឹកនាំ នៃបណ្តា
ប្រទេសអាស៊ាន**
- **ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី!**

នៅថ្ងៃទី ២៧ ខែតុលា ឆ្នាំ ២០២២ រដ្ឋមន្ត្រីការ-
បរទេសអាស៊ានបានបើកកិច្ចប្រជុំពិសេស ដើម្បីពិភាក្សាអំពី
ស្ថានភាព ភាពងាយស្រួល និងការអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងជា
ឯកច្ឆន្ទ ៥ ចំណុច នៅទីក្រុងហ្សាការតា ហើយបានស្នើបញ្ជី
អនុសាសន៍សម្រាប់ថ្នាក់ដឹកនាំអាស៊ានពិចារណា។ ទោះបី
ជាបានឯកភាពគ្នាលើ ៨ កថាខណ្ឌ ដូចមាននៅក្នុងឯកសារ
ដែលបានដាក់ជូន ក៏នៅតែមានបញ្ហាជាច្រើន ដែលមិនទាន់
បានដោះស្រាយ។ ដូច្នេះ ខ្ញុំចង់ចែករំលែកទស្សនៈរបស់ខ្ញុំ
ចំពោះអនុសាសន៍ ទាំងនេះ ដើម្បីឱ្យរដ្ឋមន្ត្រីការបរទេសរបស់
យើង អាចប្រើប្រាស់ជាមូលដ្ឋានសម្រាប់កិច្ចពិភាក្សា នាពេល
អនាគត ក្នុងការឈានទៅសម្រេចបានការយល់គ្នាជារួម និង
ការសម្រេចចិត្តលើបញ្ហាទាំងនេះ។

ទី១. មានការឯកភាពក្នុងចំណោមរដ្ឋមន្ត្រីការ-
បរទេសអាស៊ានថា កិច្ចព្រមព្រៀងជាឯកច្ឆន្ទ ៥ ចំណុច គួរតែ
ត្រូវបានរក្សាទុក ដូច្នេះ អ្វីដែលអាស៊ានត្រូវការគឺផែនការអនុ-
វត្តដែលបង្ហាញពីគោលបំណងច្បាស់លាស់ សកម្មភាពជាក់
ស្តែង និងពេលវេលាជាក់លាក់។ រដ្ឋមន្ត្រីការបរទេសអាស៊ាន
គួរទទួលបានការកិច្ចដើម្បីរៀបចំផែនការអនុវត្តនេះ ។

ទី២. ការអនុវត្តចំពោះការអញ្ជើញតំណាងមិន
នយោបាយរបស់មីយ៉ាន់ម៉ា គួរតែអនុវត្តតែចំពោះកិច្ចប្រជុំ

កំពូលអាស៊ាន និងកិច្ចប្រជុំរដ្ឋមន្ត្រីការបរទេសអាស៊ានខណៈពេលដែលវិស័យផ្សេងទៀត គួរតែរក្សាស្ថានភាពដដែល។ ការធ្វើបែបនេះនឹងធានាថា ច្រកសន្ទនានៅតែបើក ហើយការសហការនៅតែបន្ត ដើម្បីជំរុញការអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងជាឯកច្ឆន្ទ ៥ចំណុច។

ទី៣. ការបន្តទំនាក់ទំនងធម្មតារបស់មីយ៉ាន់ម៉ាជាមួយអាស៊ានឡើងវិញ គួរតែផ្សារភ្ជាប់ទៅនឹង ភាពជឿនលឿននៃកិច្ចព្រមព្រៀងជាឯកច្ឆន្ទ ៥ចំណុច មិនមែនកត្តាផ្សេងទៀត ដែលនៅក្រៅក្របខណ្ឌនេះទេ។ ការផ្តល់យោបល់ថា ការចូលរួមរបស់មីយ៉ាន់ម៉ាអាចស្តារឡើងវិញបានលុះត្រា តែមានរដ្ឋាភិបាលស្របច្បាប់នៅទីក្រុងណៃពិដោរ អាចរុញឱ្យអាស៊ានជ្រៀតជ្រែកកិច្ចការផ្ទៃក្នុងរបស់មីយ៉ាន់ម៉ាដោយអចេតនា។

ទី៤. ការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តក្នុងអាស៊ាន គួរតែផ្អែកលើការពិគ្រោះយោបល់ និងកុងសង់ស៊ីស ព្រោះថាបើយើងកាន់តែងាកចេញពីគោលការណ៍ទាំងនេះ នោះអាស៊ានកាន់តែបែកខ្ញែកគ្នា។ អ្វីដែលយើងបានធ្វើជាមួយកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន និងកិច្ចប្រជុំរដ្ឋមន្ត្រីការបរទេសអាស៊ាន ផ្តល់ឱ្យយើងនូវភាពបត់បែន និងភាពស្រពេចស្រពិលគ្រប់គ្រាន់ ក្នុងការ

ជំរុញរបៀបវារៈរបស់យើងទៅមុខ ដោយមិនប៉ះពាល់ដល់ គោលការណ៍ក្នុងសង្គមស៊ីស ។

សម្គាល់៖ ការសម្រេចចិត្តរបស់មីយ៉ាន់ម៉ាក្នុងការ មិនបញ្ជូនតំណាងចូលរួមប្រជុំ ត្រូវបានចាត់ទុកថាជាការ បោះបង់សិទ្ធិរបស់ខ្លួនក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត។ ដូច នេះ ការឯកភាព/ ការសម្រេចចិត្ត ស្ថិតក្រោមកាលៈទេសៈ បែបនេះ គួរតែត្រូវបានចាត់ទុកថាជាក្នុងសង្គមស៊ីស។

ទី៥. អាស៊ានគួរតែជៀសវាងពីការអូសទាញឱ្យចូល ទៅក្នុងបញ្ហានៃការទទួលស្គាល់ និងភាពស្របច្បាប់នៃតំណាង មីយ៉ាន់ម៉ា តាមរយៈការទាក់ទងដោយផ្ទាល់ជាមួយភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ហើយគួរតែទុកការកិច្ចនេះ ជូនប្រេស៊ីតពិសេស របស់ប្រធានអាស៊ាន ដែលមានអាណត្តិច្បាស់លាស់ ដូចមាន ចែងក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងជាឯកច្ឆន្ទ ៥ចំណុច ។

ខ្ញុំសូមបញ្ចប់ដោយគូសបញ្ជាក់ពីសារៈសំខាន់នៃ សង្គតិភាព និងឯកភាពនៅក្នុងវិធីសាស្ត្ររបស់យើងចំពោះ វិបត្តិនយោបាយនៅមីយ៉ាន់ម៉ា។ យើងគួរតែធ្វើការរួមគ្នា ដោយគ្មានបុរេវិនិច្ឆ័យ ហើយតែងតែតម្កល់ផលប្រយោជន៍ របស់ប្រជាជនមីយ៉ាន់ម៉ា និងអាស៊ាន ជាស្នូលនៃកិច្ចខិតខំ ប្រឹងប្រែងរួមរបស់យើង ។

សូមអរគុណ!

សុន្ទរកថា

**សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ថ្លែងក្នុងពិធីបិទ កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន
លើកទី ៤១ (ចន្លៀត)**

*រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃសុក្រ ទី១១ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០២២, វេលា
ម៉ោង ១០:៣០ ដល់ ១២:៣០
(រយៈពេល ២ នាទី)*

🌸 បទប្បកាស

- **ព្រះចៅស៊ីលតង់ និង ឯកឧត្តម ថ្នាក់ដឹកនាំ នៃបណ្តា
ប្រទេសអាស៊ាន !**

កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន លើកទី ៤១ របស់យើង បាន
ឈានមកដល់ទីបញ្ចប់។ ជាថ្មីម្តងទៀត ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរ
គុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅចំពោះការចូលរួមយ៉ាងសកម្ម ប្រកប
ដោយការគិតគូរយកចិត្តទុកដាក់ ក្នុងន័យស្ថាបនារបស់ថ្នាក់

ដឹកនាំអាស៊ានទាំងអស់ ដែលរួមចំណែកធ្វើឱ្យប្រសើរឡើង
នូវការពិភាក្សារបស់យើងលើទំនាក់ទំនងអាស៊ានជាមួយដៃគូ
ខាងក្រៅ ក៏ដូចជាបញ្ហាប្រឈមនៅក្នុងគ្រួសាររបស់យើង។
ការវាយតម្លៃទៅលើវឌ្ឍនភាពបច្ចុប្បន្ន និងចក្ខុវិស័យលើទិស
ដៅអនាគតនៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអាស៊ាន និងទំនាក់ទំនង
ជាមួយដៃគូខាងក្រៅរបស់យើង ជាពិសេស ប្រទេសមហា
អំណាចមានសារៈសំខាន់ណាស់ ក្នុងការរក្សាភាពពាក់ព័ន្ធ
របស់អាស៊ាន និងមជ្ឈភាពអាស៊ាន និងការរក្សាបាននូវជំហរ
របស់អាស៊ាននៅលើឆាកអន្តរជាតិ នៅក្នុងស្ថានភាពវិវឌ្ឍន៍
នៃនិម្មាបនកម្មតំបន់របស់យើង។

ខ្ញុំសូមវាយតម្លៃខ្ពស់ចំពោះការប្តេជ្ញាចិត្តរួមគ្នា ក្នុងការ
ដោះស្រាយនូវរាល់ឧបសគ្គទាំងអស់ ដែលមាននៅលើមាត់
អាស៊ានរបស់យើង ដើម្បីឆ្ពោះទៅរកការសម្រេចបាននូវ
គោលបំណងនៃការកសាងសហគមន៍អាស៊ាន ដោយមាន
ការចូលរួមពីដៃគូខាងក្រៅរបស់យើង ដើម្បីធានាសន្តិភាព
សន្តិសុខ ស្ថិរភាព ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព និងវឌ្ឍន-
ភាពសម្រាប់ប្រជាជនរបស់យើងទាំងអស់។ ខ្ញុំមានទំនុកចិត្ត
ថា ការផ្លាស់ប្តូរទស្សនៈប្រកបដោយផ្លែផ្កា និងបញ្ជ័ងកសា
លទ្ធផលកិច្ចប្រជុំដ៏វែងដែលយើងបានអនុម័ត និងកត់សម្គាល់
ក្នុងអំឡុងពេលនៃ កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ានលើកទី ៤០ និង

ទី ៤១ រួមទាំងឯកសារពាក់ព័ន្ធនឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការខាងក្រៅ នឹងជួយអាស៊ាន ឆ្លងកាត់ពេលវេលាដ៏លំបាកនៃភាពមិនប្រាកដប្រជា និងការកើនឡើងនៃការប្រកួតប្រជែងផ្នែក ភូមិសាស្ត្រនយោបាយ នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ។ ចំពោះបញ្ហាមីយ៉ាន់ម៉ា យើងបានឯកភាពគ្នាក្នុងការមិនអនុញ្ញាតឱ្យវិបត្តិនៅក្នុងប្រទេសនេះ ធ្វើជាចំណាប់ខ្លាំង ដែលប៉ះពាល់ដល់ដំណើរការអាស៊ាន និងការកសាងសហគមន៍អាស៊ាន ជាដាច់ខាត។ ខ្ញុំសង្ឃឹមថាវិធានការដែលយើងបានព្រមព្រៀងគ្នា នឹងជួយជម្រុញដល់ការវិលត្រឡប់ជាបណ្តើរៗ ទៅរកប្រក្រតីភាព និងមាត់ប្រជាធិបតេយ្យ ជាពិសេសការសម្រាលទុក្ខលំបាករបស់ប្រជាជនមីយ៉ាន់ម៉ា ។

ឆ្លៀតក្នុងឱកាសនេះ ខ្ញុំក៏សូមកោតសរសើរដល់រដ្ឋមន្ត្រីការបរទេស មន្ត្រីជាន់ខ្ពស់ និងក្រុមការងារបច្ចេកទេសទាំងអស់របស់អាស៊ាន ដែលបានខិតខំប្រឹងប្រែងយ៉ាងសស្រាក់សស្រាំ ដើម្បីធានាថា កិច្ចប្រជុំកំពូលរបស់យើងក្នុងថ្ងៃនេះ អាចបញ្ចប់ទៅបានប្រកបដោយភាពជោគជ័យ។ ដោយមានការគាំទ្រយ៉ាងពេញទំហឹងរបស់យើងទាំងអស់គ្នា ខ្ញុំជឿជាក់ថា អាស៊ាននឹងអាចដឹកនាំ និងលើកកម្ពស់របៀបវារៈអាទិភាពរបស់យើង ក្នុងអំឡុងពេលពិភាក្សាជាមួយដៃគូខាងក្រៅ នាពេលបន្ទាប់ នៅថ្ងៃនេះ និងក្នុងរយៈពេលពីរថ្ងៃខាង

មុខ។ ជាមួយនឹងការចូលរួមទាំងអស់គ្នា យើងពិតជាអាច
គ្រប់គ្រងស្ថានភាពការណ៍ឱ្យកាន់តែប្រសើរឡើង និងធ្វើឱ្យតំបន់
របស់យើងឱ្យមានស្ថិរភាព និងសន្តិភាព។

ខ្ញុំសូមប្រកាសបិទ កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន លើកទី៤១
ចាប់ពីពេលនេះតទៅ ។

សូមអរគុណ!

សុន្ទរកថាបើក

**របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ថ្លែងក្នុងពិធីបើក កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន-ចិន
លើកទី ២៥**

សាខាស ៥២៧២

- ឯកឧត្តម លី ឌីឈាង (Li Keqiang) នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន
- ព្រះចៅស៊ុលតង់ ឯកឧត្តម ថ្នាក់ដឹកនាំ នៃបណ្តា ប្រទេសអាស៊ាន
- ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី ភ្ញៀវកិត្តិយស!

ជាការចាប់ផ្តើម ខ្ញុំសូមសម្តែងនូវការស្វាគមន៍យ៉ាង កក់ក្តៅជូនចំពោះ ឯកឧត្តម លី ឌីឈាង នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃ សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន ដែលបានចូលរួមក្នុង «កិច្ចប្រជុំ កំពូលអាស៊ាន-ចិន លើកទី ២៥» នេះ ។ ធ្វៀតឱកាសនេះ ខ្ញុំ សូមចូលរួមអបអរសាទរ ចំពោះភាពជោគជ័យជាមួយនឹង

សមិទ្ធផលដ៏ត្រចះត្រចង់ នៃកិច្ចប្រជុំមហាសន្និបាតបក្ស
កុម្មុយនីស្តចិន លើកទី ២០ ដែលបានប្រារព្ធឡើង នាពេល
ថ្មីៗ។ ក្រោមការដឹកនាំរបស់បក្សកុម្មុយនីស្តចិន ក្នុងរយៈ
ពេលប្រាំពីរទសវត្សរ៍កន្លងទៅ សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន
បានជ្រោងជ្រាបជាជនចិនរាប់រយលាននាក់ ឱ្យងើបផុតពីភាព
ក្រីក្រ និងប្រែក្លាយចិនជាមហាអំណាចសេដ្ឋកិច្ចដ៏ធំទី ២ ក្នុង
សកលលោក ដោយឈរលើមូលដ្ឋាននៃស្ថិរភាពនយោបាយ
និងសន្តិភាពផ្ទៃក្នុងដ៏រឹងមាំ។ ជាមួយគ្នានេះ ការអភិវឌ្ឍ
ប្រកបដោយចីរភាពរបស់ចិន ក៏បានចូលរួមវិភាគទានយ៉ាង
សំខាន់ ក្នុងការលើកកម្ពស់វិបុលភាពរួម ក្នុងតំបន់ និងសកល
ផងដែរ ។

ដោយឈរលើគោលការណ៍ នៃការគោរពគ្នាទៅវិញ
ទៅមក, កិច្ចសហប្រតិបត្តិការឈ្នះ-ឈ្នះ, ការជួយគ្នា និងការ
រៀនសូត្រពីគ្នាទៅវិញទៅមក កិច្ចសហប្រតិបត្តិការអាស៊ាន-
ចិន បានរីកចម្រើនជាលំដាប់ជាមួយនឹងលទ្ធផលប្រកប
ដោយផ្លែផ្កា និងភាពជោគជ័យដ៏រឹងមាំ ក្នុងរយៈពេលបី
ទសវត្សរ៍កន្លងទៅនេះ ។ ជាក់ស្តែង ចិនជាដៃគូពាណិជ្ជកម្មធំ
បំផុតទី ១ របស់អាស៊ាន ដោយពាណិជ្ជកម្មទំនិញសរុបរវាង
អាស៊ាន និង ចិន បានកើនឡើងរហូតដល់ប្រមាណ ៦៦៩
ពាន់លានដុល្លារអាមេរិក ក្នុងឆ្នាំ ២០២១, ពោលគឺកើនឡើង

២៨ ភាគរយ ខណៈដែលរំហូរនៃការវិនិយោគផ្ទាល់ពីបរទេស (FDI) ពីចិនមកអាស៊ាន មានចំនួន ១៣,៦ ពាន់លានដុល្លារអាមេរិក ក្នុងឆ្នាំ ២០២១ ដែលកើនឡើងជិតទ្វេដង ធៀបនឹងឆ្នាំ ២០២០ ។

ជាមួយគ្នានេះ ការពង្រីកទំនាក់ទំនងរបស់យើងទៅជា ដៃគូយុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ដូចត្រូវបានប្រកាសនៅក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលពិសេសអាស៊ាន-ចិន កាលពីឆ្នាំមុន បានក្លាយជាគំរូដ៏ល្អមួយនៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការក្នុងតំបន់ និងរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ដល់សន្តិភាព ស្ថិរភាព ការអភិវឌ្ឍ និងវិបុលភាព ក្នុងតំបន់អាស៊ីប៉ាស៊ីហ្វិក។ ធៀតឱកាសនេះ អាស៊ានសូមវាយតម្លៃខ្ពស់ចំពោះការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់ចិន ក្នុងការអនុវត្តភាពជាដៃគូយុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ នេះរួមទាំង ការផ្តល់វ៉ាក់សាំងកូវីដ-១៩ ចំនួន ១៥០ លានដូសដល់អាស៊ាន ការអនុវត្តគំនិតផ្តួចផ្តើមខែលការពារសុខភាពអាស៊ាន-ចិន និងគំនិតផ្តួចផ្តើម ខ្សែក្រវាត់ និងផ្លូវ ។ល។ ។

ឈរលើមូលដ្ឋាននេះ ខ្ញុំពិតជាមានសុទិដ្ឋិនិយមចំពោះកិច្ចសហការអាស៊ាន-ចិន ដែលបាន និងកំពុងនឹងបើកទំព័រថ្មីមួយ នៃព្រឹត្តិការណ៍ជាប្រវត្តិសាស្ត្រ ក្នុងការពង្រឹងទំនាក់ទំនងនិងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការយើង ឱ្យកាន់តែមានសក្តានុពល

ប្រកបដោយថាមវន្តបន្ថែមទៀត ខណៈដែលអាស៊ានកំពុង
ខិតខំកសាងសហគមន៍របស់ខ្លួន ឱ្យកាន់តែរឹងមាំ ។

សូមអរគុណ!

សេចក្តីថ្លែងការណ៍រួមអាស៊ាន
របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន-ចិន
លើកទី ២៥

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ១១ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០២២
វេលាម៉ោង ១៤:០០ ដល់ ១៥:០០ (រយៈពេល ៥ នាទី)

ខាងលើ៖ ០៥០៤០៤

- ឯកឧត្តម លី ឌីឈាង (Li Keqiang) នាយករដ្ឋមន្ត្រី
នៃសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន
- ព្រះចៅស៊ុលតង់ ឯកឧត្តម ថ្នាក់ដឹកនាំនៃបណ្តា
ប្រទេសអាស៊ាន
- ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី
ភ្ញៀវកិត្តិយស!

ពាក់ព័ន្ធនឹងវឌ្ឍនភាព នៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ
អាស៊ាន-ចិន យើងសូមវាយតម្លៃខ្ពស់ចំពោះវឌ្ឍនភាពគួរឱ្យ
កត់សម្គាល់ក្នុងការអនុវត្តផែនការសកម្មភាព ដើម្បីអនុវត្ត

ភាពជាដៃគូយុទ្ធសាស្ត្រអាស៊ាន-ចិន សម្រាប់សន្តិភាព និង វិបុលភាព (២០២១-២០២៥) និងស្វាគមន៍ការអនុម័ត ឧបសម្ព័ន្ធនៃផែនការសកម្មភាពនេះ ព្រមទាំងត្រៀមខ្លួនជា ស្រេចក្នុងការអនុវត្ត ដើម្បីឆ្លុះបញ្ចាំងឱ្យការបង្កើតភាពជាដៃគូ យុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់ជ្រុងជ្រោយអាស៊ាន-ចិន ។ យើងក៏សូមកោត សរសើរចំពោះការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់ចិន ក្នុងការពង្រឹងកិច្ចសហ- ប្រតិបត្តិការលើវិស័យអាទិភាពទាំងបួន ដែលកំណត់នៅក្នុង ចក្ខុវិស័យអាស៊ានស្តីពីឥណ្ឌូ-ប៉ាស៊ីហ្វិក (AOIP) ។ ទន្ទឹមនេះ យើងសូមអរគុណចំពោះការគាំទ្រ និងជំនួយរបស់ចិនដល់ ប្រទេសសមាជិកអាស៊ាន តាមរយៈការផ្គត់ផ្គង់វេជ្ជសាស្ត្រ និង ការផ្តល់វ៉ាក់សាំង ព្រមទាំងជំនួយរបស់ចិនចំនួន ៦លាន ដុល្លារសហរដ្ឋអាមេរិក ដល់មូលនិធិអាស៊ានឆ្លើយតបនឹង ជំងឺកូវីដ-១៩។

នៅក្នុងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការនយោបាយសន្តិសុខ យើងសូមកោតសរសើរចំពោះការបន្តគាំទ្ររបស់ចិន ក្នុងការ រក្សាមជ្ឈភាព និងឯកភាពអាស៊ាន នៅក្នុងនិម្មាបនកម្មតំបន់ ដែលកំពុងវិវឌ្ឍ និងការលើកកម្ពស់ការសំយោគពង្រឹងគ្នាទៅ វិញទៅមក ក្នុងចំណោមយន្តការដែលដឹកនាំដោយអាស៊ាន។ ជាមួយគ្នានេះដែរ យើងអះអាងសាជាថ្មីនូវការប្តេជ្ញាចិត្ត ក្នុង ការអនុវត្តដោយពេញលេញ និងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនូវ

សេចក្តីថ្លែងការណ៍ ស្តីពីការប្រតិបត្តិរបស់បណ្តាភាគីនៅ សមុទ្រចិនខាងត្បូង (DOC)។ យើងរីករាយជាមួយនឹងសម្ភ័យវិជ្ជមានក្នុងការចរចាដែលកំពុងបន្តនៃក្រមប្រតិបត្តិនៅសមុទ្រ ចិនខាងត្បូង (COC) និងលើកទឹកចិត្តឱ្យមានវឌ្ឍនភាព បន្ថែមទៀត ឆ្ពោះទៅរកការបញ្ចប់ដោយឆាប់រហ័សនៃក្រម ប្រតិបត្តិនៅសមុទ្រចិនខាងត្បូង (COC) ដែលមានប្រសិទ្ធភាព និងប្រកបដោយខ្លឹមសារ ដោយអនុលោមតាមច្បាប់ អន្តរជាតិ រួមទាំង អនុសញ្ញាអង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីច្បាប់ សមុទ្រ (UNCLOS) ឆ្នាំ ១៩៨២។ ទន្ទឹមនេះ ឆ្នាំ ២០២២ គឺ ជាឆ្នាំដ៏សំខាន់ ដោយសារជាខួបលើកទី ២០ នៃការចុះហត្ថលេខាលើ សេចក្តីថ្លែងការណ៍ ស្តីពីការប្រតិបត្តិរបស់បណ្តា ភាគីនៅសមុទ្រចិនខាងត្បូង (DOC)។ ដូច្នេះ យើងសូម ស្វាគមន៍ចំពោះការអនុម័តសេចក្តីថ្លែងការណ៍រួមដើម្បីលើក ពីព្រឹត្តិការណ៍ដ៏សំខាន់នេះ។

សម្រាប់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការសេដ្ឋកិច្ច យើងពិតជា រីករាយចំពោះកំណត់ត្រាថ្មីនៃទំហំពាណិជ្ជកម្ម រវាងអាស៊ាន និងចិន ។ យើងវាយតម្លៃខ្ពស់ចំពោះតួនាទីយ៉ាងសកម្មរបស់ ចិន លើសកម្មភាពរួមគ្នាក្នុងការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចឌីជីថល នវា- នវវត្ថុនិងច្នៃកម្មឌីជីថល និងការចែករំលែកបច្ចេកទេសសុវត្ថិ- ភាពហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធហ្វាយដី (5G)។

នៅក្នុងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការសង្គម-វប្បធម៌ យើង
ស្វាគមន៍វឌ្ឍនភាពបន្ត នៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការបរិស្ថាន
អាស៊ាន-ចិន និងការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព ក្រោមក្រប
ខណ្ឌនៃយុទ្ធសាស្ត្រកិច្ចសហប្រតិបត្តិការបរិស្ថានអាស៊ាន-
ចិន ផែនការសកម្មភាព ឆ្នាំ ២០២១-២០២៥។

ជាទីបញ្ចប់ យើងរំលឹកឡើងវិញនូវការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់
យើង ក្នុងការលើកកម្ពស់ការបំពេញបន្ថែមរវាងចក្ខុវិស័យ
សហគមន៍អាស៊ានឆ្នាំ ២០២៥ និងរបៀបវារៈអង្គការសហ-
ប្រជាជាតិឆ្នាំ ២០៣០ ស្តីពីការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព
និងគំនិតផ្តួចផ្តើមអភិវឌ្ឍន៍សកល (GDI) របស់ចិន។ ក្នុង
ន័យនេះ យើងស្វាគមន៍ការអនុម័តសេចក្តីថ្លែងការណ៍រួម
អាស៊ាន-ចិន ស្តីពីការពង្រឹងការអភិវឌ្ឍ និងប្រកបដោយ
ចីរភាព ។

សូមអរគុណ!

ଦୁନିଆଁ ଖେଳେ

ទី១. កម្ពុជាសូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅ

ចំពោះការជួយជ្រោមជ្រែងរបស់រដ្ឋាភិបាលចិន ដល់កម្ពុជា
ដូចជា ការផ្តល់ជំនួយវ៉ាក់សាំង និងឧបករណ៍វេជ្ជសាស្ត្រ
ចាំបាច់ជាច្រើន ដែលអាចឱ្យកម្ពុជាចាត់វិធានការបានទាន់

ពេលវេលា និងទទួល បានជោគជ័យ ក្នុងការប្រយុទ្ធប្រឆាំង នឹងជំងឺរាតត្បាតនេះ។

ទី២. ការពង្រីកទំនាក់ទំនងរបស់យើងទៅជា ដៃគូ យុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ពិតជាបាននាំមកនូវផ្លែផ្កា និង សមិទ្ធផលជាច្រើនលើសលប់ សម្រាប់តំបន់យើងទាំងពីរ ។ កម្ពុជាសូមបញ្ជាក់ជាថ្មីនូវការប្តេជ្ញាចិត្តជំរុញ «ភាពជាដៃគូ យុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ» តាមរយៈការអនុវត្តពេញលេញ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព នូវឧបសម្ព័ន្ធដែលត្រូវបានអនុម័ត ថ្មីៗនេះ ចំពោះ «ផែនការសកម្មភាពអាស៊ាន-ចិន ២០២១- ២០២៥» ដើម្បីបង្កើននូវទំនុកចិត្តជាយុទ្ធសាស្ត្រអាស៊ាន- ចិន និងកិច្ចសហ-ប្រតិបត្តិការឈ្នះ-ឈ្នះ លើគ្រប់វិស័យ ។ ជាមួយគ្នានេះ, ខ្ញុំសូមគាំទ្រចក្ខុវិស័យរបស់ ឯកឧត្តម ប្រធានាធិបតី ស៊ី ជិនពីង ក្នុងការកសាង លំនៅប្រាំយ៉ាង រួម មាន លំនៅ សន្តិភាព សុវត្ថិភាព និងសន្តិសុខ វិបុលភាព ភាព ស្រស់ស្អាត និងមិត្តភាព ដែលត្រូវបានប្រកាសកាលពីឆ្នាំ កន្លងទៅ ។

ទី៣. កម្ពុជាសូមវាយតម្លៃខ្ពស់ ចំពោះការអនុវត្ត «សេចក្តីថ្លែងការណ៍រួមអាស៊ានចិន ស្តីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិ- ការគាំទ្រក្របខណ្ឌការស្តារឡើងវិញគ្រប់ជ្រុងជ្រោយរបស់ អាស៊ាន (ACRF)» និងការអនុម័តលើ «របាយការណ៍ ស្តីពី

ការសិក្សាអំពីលទ្ធភាពក្នុងការដំឡើងកម្រិតកិច្ចព្រមព្រៀង (ACFTA) ទៅជាទម្រង់ថ្មី ៣.០» សំដៅធានាឱ្យកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ នៅតែមានភាពជាប់ពាក់ព័ន្ធ ទំនើប និងឆ្ពោះទៅមុខ។

ទី៤. កម្ពុជាសូមកោតសរសើរ ចំពោះការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់ ឯកឧត្តមប្រធានាធិបតី ស៊ី ជិនពីង ដើម្បីសម្រេចបាននូវ «អព្យាក្រឹត្យភាពកាបូន ឱ្យបានមុនដំណាច់ឆ្នាំ ២០៣០ មុនកាលកំណត់ ៣០ ឆ្នាំ» និងបន្តអភិវឌ្ឍកាបូនទាប និងចីរភាពបៃតង ក្រោម «កិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាពអាស៊ាន-ចិន» ។ ស្របជាមួយគ្នានេះ កម្ពុជាសូមស្នើឱ្យបង្កើតគំនិតផ្តួចផ្តើមមួយហៅថា «កិច្ចព្រមព្រៀងបៃតងអាស៊ាន» ដែលក្របខណ្ឌនេះ នឹងផ្លាស់ប្តូរតំបន់អាស៊ានបន្តិចម្តងៗ និងឈានទៅរកអនាគតបៃតង ប្រកបដោយចីរភាព ប្រសិទ្ធភាព និងភាពប្រកួតប្រជែងសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ ។

សូមអរគុណ!

ក្នុងករណីមានការលើកឡើងពាក់ព័ន្ធនឹងប្រធានបទបញ្ហាតំបន់ និងអន្តរជាតិ សម្តេចតេជោ អាចលើកឡើងនូវការឆ្លើយតប ដូចតទៅ៖

ខ្ញុំសូមលើកឡើងនូវទស្សនៈពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហាតំបន់ និង អន្តរជាតិ ដូចខាងក្រោម ៖

- **បញ្ហានៅច្រកសមុទ្រតៃវ៉ាន់៖** កម្ពុជានៅតែប្រកាន់ជំហរយ៉ាងម៉ឺងម៉ាត់ និងខ្ជាប់ខ្ជួនចំពោះ **គោលនយោបាយចិនតែមួយ** ហើយចាត់ទុកបញ្ហាពាក់ព័ន្ធនឹង **ហុងកុង, តៃវ៉ាន់, ទីបេ និងស៊ីនជាំង** គឺជាកិច្ចការផ្ទៃក្នុង និងស្ថិតក្រោមសិទ្ធិអធិបតេយ្យភាពរបស់សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន។ កម្ពុជាសូមជំរុញឱ្យគ្រប់ភាគីពាក់ព័ន្ធផ្ទាល់ទាំងអស់ រក្សាឱ្យបាននូវការអត់ធ្មត់ជាអតិបរមា បន្តស្វែងរកដំណោះស្រាយជម្លោះដោយសន្តិវិធី រក្សាស្ថានភាពនៅដដែល និងចៀសវាងការបង្កហេតុណាមួយ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់សន្តិភាព ស្ថិរភាព ការអភិវឌ្ឍ និង វិបុលភាព ក្នុងតំបន់ និងពិភពលោក។
- **បញ្ហាសមុទ្រចិនខាងត្បូង៖** កម្ពុជាប្រកាន់ជំហរគាំទ្រដោយរក្សាសមុទ្រចិនខាងត្បូង ជាសមុទ្រនៃសន្តិភាព ស្ថិរភាព ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព និងវិបុលភាព។ យើងផ្ដោតសំខាន់លើការបន្តសន្ទនារវាងភាគីពាក់ព័ន្ធដោយផ្ទាល់ ដើម្បីស្វែងរកដំណោះស្រាយជម្លោះប្រកបដោយសន្តិវិធី ស្របតាមគោលការណ៍ទទួលស្គាល់ជាសកលនៃច្បាប់អន្តរជាតិ រួមទាំង អនុសញ្ញាអង្គការសហប្រជាជាតិ ពីច្បាប់សមុទ្រ (UNCLOS)

ឆ្នាំ ១៩៨២ ។ កម្ពុជាសូមលើកទឹកចិត្តឱ្យមានវឌ្ឍន-
ភាព និងដំណើរការល្អ ចំពោះការចរចាសំខាន់ៗ
ដើម្បីឈានទៅរកការបញ្ចប់ក្រមប្រតិបត្តិសមុទ្រចិន
ខាងត្បូង (COC) ជាបឋម ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព
ខ្ពស់ និងអត្ថន័យស៊ីជម្រៅ តាមការគ្រោងទុក។

- ខណៈឆ្នាំ ២០២២ គឺជាគម្រប់ខួបលើកទី ២០ នៃការ
ចុះហត្ថលេខាលើសេចក្តីប្រកាស ស្តីពីការប្រតិបត្តិ
របស់បណ្តាភាគីនៅសមុទ្រចិនខាងត្បូង (DOC) ខ្ញុំ
ទន្ទឹងរង់ចាំការអនុម័ត សេចក្តីថ្លែងការណ៍រួមអាស៊ាន-
ចិន គម្រប់ខួបលើកទី ២០ នៃ DOC ។

សូមអរគុណ!

សាវណ្ណៈ ៖ ២០២២

សុន្ទរកថាបិណ្ឌ

របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន

នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន-ចិន លើកទី ២៥

សភាសម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី

- **ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក
លោកស្រី ភ្ញៀវភិក្ខុយស!**

ខ្ញុំពិតជាមានសេចក្តីសោមនស្សយ៉ាងក្រៃលែង ចំពោះ
ការពិភាក្សារបស់យើងនាថ្ងៃនេះ ដែលបានគ្របដណ្តប់គ្រប់
ទិដ្ឋភាពនៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអាស៊ាន-ចិន ដោយសម្រេច
បានលទ្ធផលជាផ្លែ-ផ្កាជាច្រើន ជាពិសេស តាមរយៈការផ្លាស់
ប្តូរយោបល់យ៉ាងរស់រវើក និង មានអត្ថន័យ ប្រកបដោយចក្ខុ-
វិស័យវែងឆ្ងាយ ។

ខ្ញុំយល់ថា កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន-ចិន លើកទី ២៥
នេះ បានបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់អំពីសារៈសំខាន់នៃកិច្ចសហ-
ប្រតិបត្តិការដ៏ស្មិតរម្មត និងការប្រឹងប្រែងឥតស្រាកស្រាន្ត
របស់យើង ក្នុងការស្តារនូវកិច្ចអភិវឌ្ឍសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច ប្រកប

ដោយភាពធន់ ក្រោយវិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩ ។ ក្នុងបុព្វហេតុនេះ យើងត្រូវបន្តផ្ដោតអាទិភាពខ្ពស់ចំពោះទំនាក់ទំនងអាស៊ាន-ចិន ដែលត្រូវបន្តឈរលើមូលដ្ឋានគ្រឹះដ៏រឹងមាំនៃសន្តិភាព ស្ថិរភាព ការអភិវឌ្ឍ និងវិបុលភាពក្នុងតំបន់ ។ ក្នុងស្មារតីនេះ ខ្ញុំសូមវាយតម្លៃខ្ពស់ ចំពោះការដាក់ចេញនូវគំនិតផ្តួចផ្តើម ថ្មីៗ ដែលនឹងចូលរួមចំណែកអនុវត្តឱ្យបានពេញលេញនូវ «ភាពជាដៃគូយុទ្ធសាស្ត្រអាស៊ាន-ចិន ដើម្បីសន្តិភាព និងវិបុលភាព ២០២១-២០២៥» និងជាពិសេស សម្រេចឱ្យបានគោលបំណងដែលត្រូវបានកំណត់ក្នុង «ភាពជាដៃគូយុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់ជ្រុងជ្រោយអាស៊ាន-ចិន» ដើម្បីនាំមកនូវសុខសន្តិភាពវិបុលភាព បរិយាបន្ន និងភាពធន់ សម្រាប់កិច្ចអភិវឌ្ឍនៃតំបន់ទាំងពីរ។

ជាទីបញ្ចប់ ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណដោយស្មោះ ចំពោះឯកឧត្តម លី ឌីឈាង និងថ្នាក់ដឹកនាំនៃបណ្តាប្រទេសអាស៊ាន ចំពោះការចែករំលែកនូវទស្សនវិស័យ និងគំនិតផ្តួចផ្តើមនានា ដ៏មានតម្លៃប្រកបដោយស្មារតីបុរេសកម្ម និងបើកចំហ ជាពិសេស ការគាំទ្រដល់កម្ពុជា ក្នុងឋានៈជាប្រធានអាស៊ានសម្រាប់ឆ្នាំនេះ ។

ខ្ញុំសូមប្រកាសបិទនូវ កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន-ចិន លើកទី ២៥ នាពេលនេះ ។

សូមអរគុណ!

សុន្ទរកថាបើក

**សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន – សាធារណរដ្ឋ
កូរ៉េ លើកទី ២៣**

័យ័យ័យ័ ឃាឃ

- ឯកឧត្តម យួន ស៊ុគយ៉េល (Yoon Suk Yeol)
ប្រធានាធិបតី នៃសាធារណរដ្ឋកូរ៉េ
- ព្រះចៅស៊ីលតុង ឯកឧត្តម ថ្នាក់ដឹកនាំនៃបណ្តា
ប្រទេសអាស៊ាន
- ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី!

មុននឹងចាប់ផ្តើមកិច្ចប្រជុំ ខ្ញុំសូមយកឱកាសនេះ ក្នុង
នាមរាជរដ្ឋាភិបាល និងប្រជាជនកម្ពុជា ចូលរួមរំលែកទុក្ខ
យ៉ាងក្រៀមក្រំ និងសមានចិត្តឈឺឆ្កាលដ៏ជ្រាលជ្រៅ ជូន
ចំពោះប្រជាជននៃសាធារណរដ្ឋកូរ៉េ ចំពោះការបាត់បង់ជីវិត

ក្នុងហេតុការណ៍សោកនាដកម្មរត់ជាន់គ្នា និងសូមជូនពរអ្នក
ដែលរងរបួស សូមឆាប់បានជាសះស្បើយ ។

សម្រាប់កិច្ចប្រជុំ ក្នុងនាមកម្ពុជា និងអាស៊ាន ខ្ញុំសូម
សម្តែងនូវការស្វាគមន៍ និងការទទួលបដិសណ្ឋារកិច្ចយ៉ាង
កក់ក្តៅបំផុត ជូនចំពោះ ឯកឧត្តម យួន ស៊ីគយ៉ល សម្រាប់
ការចូលរួមជាលើកដំបូង ក្នុង «កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន-
សាធារណរដ្ឋកូរ៉េ លើកទី ២៣» និងការអញ្ជើញមកព្រះ-
រាជាណាចក្រកម្ពុជា ជាលើកដំបូង ក្នុងនាមជា ប្រធានាធិបតី
នៃសាធារណរដ្ឋកូរ៉េ ។

ក្នុងឱកាសដ៏ប្រពៃនេះ ខ្ញុំសូមអបអរសាទរដល់រដ្ឋាភិ-
បាលថ្មីរបស់សាធារណរដ្ឋកូរ៉េ ក្រោមការដឹកនាំរបស់ ឯក-
ឧត្តម យួន ស៊ីគយ៉ល ។ វត្តមានរបស់ ឯកឧត្តមប្រធានាធិបតី
នៅថ្ងៃនេះ គឺជាសក្ខីភាព ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងឱ្យឃើញពីការយក
ចិត្តទុកដាក់ និងការឱ្យតម្លៃរបស់សាធារណរដ្ឋកូរ៉េ មកលើ
ភាពជាដៃគូដ៏ស្និទ្ធស្នាល និងយូរអង្វែងរបស់យើង។ ក្នុងរយៈ
ពេល ៣ ទសវត្សរ៍ កន្លងមកនេះ ទំនាក់ទំនងភាពជាដៃគូ
សន្ទនាអាស៊ាន-សាធារណរដ្ឋកូរ៉េ កាន់តែមានភាពរឹងមាំ
ឡើងជាលំដាប់ ជាមួយនឹងលទ្ធផលជាផ្នែផ្កាគួរជាទីមោទនៈ
លើគ្រប់វិស័យ។ ជាក់ស្តែង អាស៊ាន និងសាធារណរដ្ឋកូរ៉េ គឺ

ជាដៃគូប្រកបដោយជវភាពខ្ពស់បំផុត នៅក្នុងការធ្វើពាណិជ្ជ-
កម្ម និងការវិនិយោគ ។

- ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក
លោកស្រី !

ឈរលើលទ្ធផលនៃការអនុវត្ត «គោលនយោបាយ
ភាគខាងត្បូងថ្មីបូក» ក្នុងក្របខណ្ឌនៃ យន្តការភាពជាដៃគូ
អាស៊ាន-សាធារណរដ្ឋកូរ៉េ ខ្ញុំមានសេចក្តីសោមនស្ស ដោយ
បានឃើញកិច្ចសហប្រតិបត្តិការដ៏រឹងមាំ និងការប្តេជ្ញាចិត្តដ៏
មោះមុត ក្នុងការលើកកម្ពស់ភាពជាដៃគូ ឱ្យឡើងខ្ពស់ថែម
មួយ កម្រិតទៀត។ ភាពជាដៃគូដ៏ស្និទ្ធស្នាលនេះ បានរួម
ចំណែកយ៉ាងសំខាន់ ក្នុងការស្តារសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច និង
កសាងសហគមន៍អាស៊ានដ៏រឹងមាំ ក្រោយវិបត្តិនៃជំងឺកូវីដ-
១៩។ ស្របពេលជាមួយគ្នានេះ ខ្ញុំក៏សូមកត់សម្គាល់ដោយ
ការពេញចិត្តផងដែរ ចំពោះវឌ្ឍនភាពដ៏ល្អប្រសើរនៃការអនុ-
វត្ត ផែនការសកម្មភាព ដើម្បីអនុវត្តសេចក្តីថ្លែងការណ៍រួម ស្តី
ពីអាស៊ាន-សាធារណរដ្ឋកូរ៉េ សម្រាប់សន្តិភាព វិបុលភាព
និងភាពជាដៃគូ ឆ្នាំ២០២១-២០២៥ ។

ជាទីបញ្ចប់ ផ្អែកលើវឌ្ឍនភាពដ៏ល្អនៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិ
ការអាស៊ាន-សាធារណរដ្ឋកូរ៉េ, ខ្ញុំជឿជាក់យ៉ាងមុតមាំថា កិច្ច
ប្រជុំកំពូលនាថ្ងៃនេះ នឹងបង្កើតជាកាលានុវត្តភាពថ្មី សម្រាប់

ការពិនិត្យ និងកំណត់ទិសដៅទៅថ្ងៃអនាគត ក្នុងការពង្រឹង
និងការពង្រីកកិច្ចសហប្រតិបត្តិការរបស់យើង សម្រាប់រយៈ
ពេលដ៏យូរអង្វែងទៅមុខ ។

សូមអរគុណ!

បទអន្តរាគមន៍

**សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន-សាធារណរដ្ឋកូរ៉េ
លើកទី ២៣**

☛☛☛ ❀ បទបទ

- **ឯកឧត្តម យួន ស៊ុកយ៉ល (Yoon Suk Yeol)**
ប្រធានាធិបតីនៃសាធារណរដ្ឋកូរ៉េ
- **ព្រះចៅស៊ីលតុង ឯកឧត្តម ថ្នាក់ដឹកនាំនៃបណ្តា**
ប្រទេសអាស៊ាន
- **ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី!**

ជាថ្មីម្តងទៀត ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណ និងវាយតម្លៃ
ខ្ពស់ចំពោះសុន្ទរកថាបើករបស់ ឯកឧត្តមប្រធានាធិបតី យួន
ស៊ុកយ៉ល សេចក្តីថ្លែងការណ៍រួមតំណាងអាស៊ាន របស់ ឯក-
ឧត្តមនាយករដ្ឋមន្ត្រី ជាម មិញជីញ និងបទអន្តរាគមន៍របស់
ថ្នាក់ដឹកនាំអាស៊ាន ដែលបានបង្ហាញអំពីវឌ្ឍនភាពដ៏ល្អ

ប្រសើរ និងការប្តេជ្ញាចិត្តយ៉ាងមុតមាំ ក្នុងការបន្តពង្រឹងភាពជាដៃគូអាស៊ាន-សាធារណរដ្ឋកូរ៉េ ។

ក្នុងបរិការណ៍ប្រកបដោយភាពស្មោះត្រង់ និងភាពមិនប្រាកដប្រជាខ្ពស់ ដោយសារអស្ថិរភាព សេដ្ឋកិច្ច និងភាពតានតឹងផ្នែកភូមិសាស្ត្រនយោបាយ អាស៊ាន និងសាធារណរដ្ឋកូរ៉េ ត្រូវពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការបន្ថែមទៀត ដើម្បីការពារប្រជាជនយើង និងធានាឱ្យបាននូវការបន្តអភិវឌ្ឍសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច ។ ឈរលើស្មារតីនេះ ខ្ញុំសូមចែករំលែកនូវទស្សនៈមួយចំនួន ដូចខាងក្រោម ៖

ទី១. កម្ពុជាសូមស្នើឱ្យមានកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជិតស្និទ្ធរវាងអាស៊ាន និងសាធារណរដ្ឋកូរ៉េ ក្នុងការគាំទ្រការអនុវត្ត «ក្របខណ្ឌស្តារឡើងវិញគ្រប់ជ្រុងជ្រោយរបស់អាស៊ាន» ដើម្បីចូលរួមកសាងភាពធន់នៃសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចក្នុងតំបន់។ ជាមួយគ្នានេះដែរ កម្ពុជាសូមស្វាគមន៍ការប្រកាសចាប់ផ្តើមនូវយុទ្ធសាស្ត្រឥណ្ឌូប៉ាស៊ីហ្វិកថ្មីរបស់សាធារណរដ្ឋកូរ៉េ និងផ្ដោតការយកចិត្តទុកដាក់ខ្ពស់លើគំនិតផ្តួចផ្តើមសាមគ្គីភាពអាស៊ាន-កូរ៉េ។

ទី២. សាធារណរដ្ឋកូរ៉េ គឺជាដៃគូយ៉ាងសំខាន់របស់កម្ពុជា និងអាស៊ាន ក្នុងផ្នែកពាណិជ្ជកម្ម និងការវិនិយោគ។ នៅក្នុងក្របខណ្ឌទ្វេភាគី កម្ពុជាសូមថ្លែងអំណរគុណដល់

សាធារណរដ្ឋកូរ៉េ ដែលបានខិតខំបញ្ចប់នីតិវិធីផ្ទៃក្នុង ដើម្បីផ្តល់សច្ចាប័នលើ «កិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីកម្ពុជា-សាធារណរដ្ឋកូរ៉េ» ដែលនឹងចូលជាធរមាន នៅថ្ងៃទី ១ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០២២ ខាងមុខ។ ទន្ទឹមនេះ កម្ពុជាសូមស្នើអាស៊ាន និងកូរ៉េ បន្តផ្តល់ការគាំទ្រ និងចូលរួមឱ្យបានពេញលេញក្នុងដំណើរការនៃការសិក្សារួម ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យឡើងវិញនៃកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីអាស៊ាន-កូរ៉េ និងការសិក្សាស្រាវជ្រាវស្តីពីពាណិជ្ជកម្មឌីជីថលអាស៊ាន-កូរ៉េ ដែលកម្ពុជាមើលឃើញថា ជាមូលដ្ឋានដ៏សំខាន់សម្រាប់ការធ្វើឱ្យស៊ីជម្រៅបន្ថែមទៀត នៃសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចអាស៊ាន-កូរ៉េតាមរយៈការបន្តពិភាក្សា និងស្វែងរកចំណុចរួមលើលទ្ធភាពនៃការធ្វើសេរីភាវូបនីយកម្មបន្ថែម លើបន្ទាត់ពន្ធ ដែលមានភាពរសើប និងសមាសធាតុផ្សេងទៀត ។

ទី៣. ជាមួយនឹងការបង្កើត «មជ្ឈមណ្ឌលសហប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុអាស៊ាន-សាធារណរដ្ឋកូរ៉េ (ASEAN-ROK Financial Cooperation Centre) នៅក្នុងឆ្នាំនេះ ខ្ញុំសូមលើកទឹកចិត្តឱ្យសាធារណរដ្ឋកូរ៉េ បន្តចែករំលែកជំនាញ និងបទពិសោធន៍ផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ ជាពិសេស បច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុ (Fintech) សម្រាប់ជាមូលដ្ឋានក្នុងការកសាងសមត្ថភាព និងការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុ នៅក្នុងតំបន់ ។

ទី៤. ខ្ញុំពិតជាមានសេចក្តីរីករាយ ចំពោះការបន្តលើកកម្ពស់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការសង្គម-វប្បធម៌ និងការផ្លាស់ប្តូររវាងប្រជាជន និងប្រជាជន តាមរយៈការរៀបចំកិច្ចសន្ទនាយុវជនអាស៊ាន-សាធារណរដ្ឋកូរ៉េ លើកទី ១ និង ការបើកសាលាអាស៊ានជេជូ (Jeju ASEAN Hall) ថ្មីៗនេះ ។ ក្នុងស្មារតីនេះ ខ្ញុំសូមអំពាវនាវឱ្យអាស៊ាន និងសាធារណរដ្ឋកូរ៉េសហការគ្នារៀបចំនូវគំនិតផ្តួចផ្តើមថ្មីៗជាបន្តបន្ទាប់ ដើម្បីពង្រឹងការយោគយល់គ្នាទៅវិញទៅមក និងទំនាក់ទំនងរវាងប្រជាជន និងប្រជាជន ឱ្យកាន់តែជិតស្និទ្ធបន្ថែមទៀត និង

ទី៥. ជុំវិញបញ្ហាឧបទ្វីបកូរ៉េ, ក្នុងពេលថ្មីៗនេះ ខ្ញុំបានថ្កោលទោស ចំពោះការបាញ់មីស៊ីលសាកល្បងជាបន្តបន្ទាប់ដោយកូរ៉េខាងជើង។ ខ្ញុំក៏សូមអំពាវនាវឱ្យរាល់ភាគីពាក់ព័ន្ធបន្តអនុវត្តនូវការអត់ធ្មត់ជាទីបំផុត បន្តកិច្ចសន្ទនាដោយសន្តិវិធី និងគោរពតាមសេចក្តីសម្រេចរបស់ក្រុមប្រឹក្សាសន្តិសុខអង្គការសហប្រជាជាតិ។ ក្នុងនាមជាប្រធានអាស៊ាន កម្ពុជាសូមគូសបញ្ជាក់សារជាថ្មី អំពីការត្រៀមខ្លួនរបស់អាស៊ាន ក្នុងការដើរតួនាទីសម្របសម្រួល និងការលើកកម្ពស់បរិយាកាសអំណោយផលដល់ការសន្ទនាដោយសន្តិវិធី រវាងគ្រប់ភាគីពាក់ព័ន្ធ។

សូមអរគុណ !

សុន្ទរកថាបិណ្ឌ

**សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន-សាធារណរដ្ឋកូរ៉េ
លើកទី ២៣**

សខាស ៖ ២២២២

**— ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក
លោកស្រី**

ខ្ញុំពិតជាមានសេចក្តីសោមនស្ស ចំពោះលទ្ធផលជាផ្លែ
ផ្កា នៃការពិភាក្សាយ៉ាងរស់រវើកក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលរបស់យើង
នាថ្ងៃនេះ ជាពិសេស ជុំវិញការអនុវត្តឱ្យបានពេញលេញនូវ
សេចក្តីថ្លែងការណ៍រួម ស្តីពីអាស៊ាន-សាធារណរដ្ឋកូរ៉េ សម្រាប់
សន្តិភាព វិបុលភាព និងភាពជាដៃគូ និងការរួមគ្នាដំឡើង
ភាពជាដៃគូរបស់យើង ទៅកម្រិតខ្ពស់មួយទៀត ។

ខ្ញុំជឿជាក់យ៉ាងមុតមាំថា អាស៊ាន-សាធារណរដ្ឋកូរ៉េ
នឹងអាចបន្តពង្រឹងទំនាក់ទំនងឱ្យកាន់តែស្និទ្ធស្នាល និងស្អិត

រម្មត។ ក្នុងស្មារតីនេះ កម្ពុជាសូមសម្តែងនូវការស្វាគមន៍ និងការ
គាំទ្រយ៉ាងពេញទំហឹង ចំពោះគំនិតផ្តួចផ្តើមបង្កើត «ភាពជា
ដៃគូយុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់ជ្រុងជ្រោយអាស៊ាន-សាធារណរដ្ឋកូរ៉េ»
ដែលនឹងចូលរួមជំរុញការធ្វើសមាហរណកម្មតំបន់ឱ្យកាន់តែ
ស៊ីជម្រៅ និងនាំមកនូវសន្តិភាព សន្តិសុខ វិបុលភាព និងការ
អភិវឌ្ឍ ប្រកបដោយចីរភាព បរិយាបន្ន និងភាពធន់ សម្រាប់
តំបន់ទាំងពីរ ។

ជាទីបញ្ចប់ ក្នុងនាមកម្ពុជា និងអាស៊ាន ខ្ញុំសូមសម្តែង
នូវអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅ ជូនចំពោះសាធារណរដ្ឋកូរ៉េ
សម្រាប់ការគាំទ្រដល់ឯកភាព និងមជ្ឈភាពអាស៊ាន ព្រម
ទាំងការជួយជ្រោមជ្រែង និងការផ្តល់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការ
ក្នុងការកសាងសហគមន៍អាស៊ានដ៏រឹងមាំ ទាំងក្នុង និង
ក្រៅយុទ្ធនៃជំងឺកូវីដ-១៩។ ខ្ញុំសូមជូនពរឱ្យ ឯកឧត្តម
លោកជំទាវ លោក លោកស្រី ទទួលបានជោគជ័យលើគ្រប់
ការកិច្ច ។

ខ្ញុំសូមប្រកាសបិទកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន-កូរ៉េ លើកទី
២៣ នាពេលនេះ ។

សូមអរគុណ!

សាវណា ៖ ២០២២

សុន្ទរកថាបើក

**របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន-អង្គការសហ
ប្រជាជាតិ លើកទី ១២**

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ១១ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០២២

វេលាម៉ោង ១៧:៣០ ដល់ ១៨:៣០ (រយៈពេល ៣ នាទី)

សខាស ឆ្វេង

- **ឯកឧត្តម អាន់តូនីញ៉ូ ហ្វូទេរ៉េស (António Guterres)**
អគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ
- **ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តម ថ្នាក់ដឹកនាំនៃបណ្តា
ប្រទេសអាស៊ាន**
- **ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី!**

ជាភិច្ចចាប់ផ្តើម ខ្ញុំសូមសម្តែងនូវការស្វាគមន៍យ៉ាង
កក់ក្តៅបំផុត ជូនចំពោះ ឯកឧត្តម អាន់តូនីញ៉ូ ហ្វូទេរ៉េស អគ្គ-
លេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯក-
ឧត្តមថ្នាក់ដឹកនាំ អាស៊ាន និងឯកឧត្តមអគ្គលេខាធិការអាស៊ាន

នៅក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន-អង្គការសហប្រជាជាតិ លើកទី ១២ នៅរាជធានីភ្នំពេញ ។

ខ្ញុំពិតជាមានសេចក្តីសោមនស្ស ដោយយើងអាចរៀបចំកិច្ចប្រជុំកំពូល នៅក្នុងឆ្នាំនេះ ដែលនឹងផ្តល់ឱកាសឱ្យយើងចំណាយពេលដ៏ល្អជាមួយគ្នា ដើម្បីពង្រឹងបន្ថែមទៀតនូវភាពជាដៃគូគ្រប់ជ្រុងជ្រោយដ៏យូរអង្វែងរវាងអាស៊ាន និងអង្គការសហប្រជាជាតិ។ តំបន់អាស៊ាន ក៏ដូចជាសកលលោកទាំងមូល កំពុងស្ថិតនៅលើចំណុចរបត់មួយ ដោយយើងបាននិងកំពុងជួបប្រទះនូវការប្រែប្រួល និងភាពមិនប្រាកដប្រជា កាន់តែកើនឡើង ដែលទាមទារឱ្យយើងចាំបាច់ត្រូវបង្កើនកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរួមគ្នា ក្នុងវិស័យសំខាន់ៗ រួមមាន ការស្តារសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចឡើងវិញពីជំងឺកូវីដ-១៩ ការដោះស្រាយការគំរាមពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ការជំរុញឱ្យមានវឌ្ឍនភាពលើការអភិវឌ្ឍប្រកប ដោយចីរភាព និងការលើកកម្ពស់ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស។

ក្នុងស្មារតីនេះ ខ្ញុំសូមសម្តែងនូវការវាយតម្លៃខ្ពស់ចំពោះវឌ្ឍនភាពសំខាន់ៗ នៃការអនុវត្តផែនការសកម្មភាពដើម្បីសម្រេចឱ្យបាននូវ សេចក្តីថ្លែងការណ៍រួម ស្តីពីភាពជាដៃគូគ្រប់ជ្រុងជ្រោយរវាងអាស៊ាន និងអង្គការសហប្រជាជាតិ ឆ្នាំ ២០២១-២០២៥។ វឌ្ឍនភាពដ៏ប្រសើរនេះ ពិតជាបាន

ឆ្លុះបញ្ចាំងឱ្យឃើញពីការប្តេជ្ញាចិត្តយ៉ាងមុតមាំរបស់យើង ក្នុង
ការសម្រេចបាននូវការបំពេញបន្ថែមឱ្យគ្នាទៅវិញទៅមករវាង
ចក្ខុវិស័យសហគមន៍អាស៊ាន ឆ្នាំ ២០២៥ និង របៀបវារៈ ឆ្នាំ
២០៣០ សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព របស់អង្គ-
ការសហប្រជាជាតិ ដើម្បីរក្សាឱ្យបាននូវសន្តិភាព សន្តិសុខ
ស្ថិរភាព និងវិបុលភាព ប្រកបដោយបរិយាបន្ន សម្រាប់ប្រជា
ជនក្នុងតំបន់ និងលើសកលលោក។

ខ្ញុំជឿជាក់ថា កិច្ចពិភាក្សារបស់យើងនាថ្ងៃនេះ នឹង
បានទទួលនូវអនុសាសន៍ល្អៗ សម្រាប់កំណត់ទិសដៅនៃកិច្ច
សហប្រតិបត្តិការ និងដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈម ដែលមាន
ស្រាប់ និងកំពុងកើតឡើងថ្មី លើគ្រប់វិស័យ។

សូមអរគុណ!

**សេចក្តីថ្លែងការណ៍រួមអាស៊ាន
របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ថ្លែងក្នុង កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន-អង្គការសហ
ប្រជាជាតិ លើកទី ១២**

**រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ១១ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០២២
វេលាម៉ោង ១៧:៣០ ដល់ ១៨:៣០ (រយៈពេល ៥ នាទី)**

សខាស ឧឡេយ

- ទី១.** ពាក់ព័ន្ធនឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអាស៊ាន-អង្គការ
សហប្រជាជាតិ និងទិសដៅអនាគត៖
- យើងទទួលស្គាល់វឌ្ឍនភាពដ៏ល្អប្រសើរក្នុងផែនការ
សកម្មភាពនៃការអនុវត្តសេចក្តីថ្លែងការណ៍រួម ស្តីពី
ភាពជាដៃគូគ្រប់ជ្រុងជ្រោយរវាងអាស៊ាន និងអង្គការ-
សហប្រជាជាតិ ឆ្នាំ២០២១-២០២៥ ដែលក្នុងនោះ
៨៦% នៃបន្ទាត់សកម្មភាព ត្រូវបានអនុវត្តចប់រួចរាល់ ។
 - យើងក៏បានគូសបញ្ជាក់ អំពីសារៈសំខាន់នៃការពង្រឹង
បន្ថែមទៀតនូវមជ្ឈភាព និងឯកភាពអាស៊ាន និង

ប្រកាន់យកតំបន់និយម និងពហុភាគីនិយម ជាគោលការណ៍ និងក្របខណ្ឌដ៏មានសារៈសំខាន់នៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ ។

ទី២. ពាក់ព័ន្ធនឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការផ្នែកសន្តិសុខនយោបាយ៖

- យើងអបអរសាទរកម្ពុជា ចំពោះការរៀបចំកិច្ចប្រជុំកំពូលស្ត្រីអាស៊ាន លើកទី ២ ប្រកបដោយជោគជ័យកាលពីថ្ងៃទី ១២ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០២២ ។
- យើងសាទរចំពោះកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែង របស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ក្នុងការស្វែងរកគំនិតផ្តួចផ្តើម ដើម្បីជួយពង្រឹងការដាក់ពង្រាយកងរក្សាសន្តិភាពជាស្ត្រីទៅកាន់បេសកកម្មរក្សាសន្តិភាព របស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ។ ក្នុងស្មារតីនេះ យើងសូមស្វាគមន៍ការចាប់ផ្តើមឡើងវិញ នូវវគ្គបណ្តុះបណ្តាលវិស្វកម្មរក្សាសន្តិភាព នៃគម្រោងភាពជាដៃគូត្រីកោណ ។
- យើងក៏កត់សម្គាល់ផងដែរថា ឆ្នាំ ២០២២ គឺជាខួប ៤០ ឆ្នាំ នៃអនុសញ្ញាអង្គការសហប្រជាជាតិ ឆ្នាំ ១៩៨២ ស្តីពីច្បាប់សមុទ្រ (UNCLOS) ។

ទី៣. កិច្ចសហប្រតិបត្តិការផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច៖

- អាស៊ានវាយតម្លៃខ្ពស់ចំពោះគណៈកម្មការសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គម ប្រចាំតំបន់អាស៊ី និងប៉ាស៊ីហ្វិក (ESCAP) ចំពោះកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងឥតឈប់ឈរ ក្នុងការចូលរួមជាមួយអគ្គលេខាធិការអាស៊ាន និងគណៈកម្មាធិការសេដ្ឋកិច្ចអាស៊ាននានា ។
- យើងស្វាគមន៍ការលើកកម្ពស់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការលើសន្តិសុខស្បៀង ព្រៃឈើ និងកសិកម្ម ។

ទី៤. ជុំវិញកិច្ចសហប្រតិបត្តិការផ្នែកសង្គម-វប្បធម៌៖

- យើងកត់សម្គាល់ ដោយការពេញចិត្ត នូវវឌ្ឍនភាពដ៏សំខាន់ ក្រោមសសរស្តម្ភនេះ ដោយ ៩៥% នៃបន្ទាត់សកម្មភាព ត្រូវបានបញ្ចប់ ឬកំពុងអនុវត្ត ។
- អាស៊ាន វាយតម្លៃខ្ពស់ចំពោះអង្គការសហប្រជាជាតិសម្រាប់ការផ្តល់អាទិភាពខ្ពស់លើការកាត់បន្ថយ និងគ្រប់គ្រងហានិភ័យគ្រោះមហន្តរាយ ជាពិសេស ការលើកកម្ពស់តួនាទីរបស់មជ្ឈមណ្ឌលសម្របសម្រួលអាស៊ាន សម្រាប់ជំនួយមនុស្សធម៌ (AHA Centre) តាមរយៈ កម្មវិធីកសាងសមត្ថភាព និងការអនុវត្តនូវផែនទីអន្តរប្រតិបត្តិការ ។
- យើងទន្ទឹងរង់ចាំការបង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលអាស៊ានសម្រាប់ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (ACCC) នៅ

ព្រុយណេ ដារូសាឡាម ឆ្ពោះទៅរកការបង្កើនកិច្ចសម្របសម្រួល និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ លើការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ក្នុងចំណោមប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន ដើម្បីសម្រេចឱ្យបាននូវតំបន់អាស៊ាន ដែលធន់នឹងអាកាសធាតុ និងបញ្ចេញកាបូនទាប ។

ទី៥. ជុំវិញកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអន្តរវិស័យ៖

- យើងកត់សម្គាល់ ដោយការវាយតម្លៃខ្ពស់ លើគំនិតផ្តួចផ្តើមផ្សេងៗ ដែលត្រូវបានរៀបចំឡើង ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងការបំពេញឱ្យគ្នាទៅវិញទៅមក រវាងចក្ខុវិស័យ សហគមន៍អាស៊ាន ឆ្នាំ២០២៥ និងរបៀបវារៈ ឆ្នាំ ២០៣០ សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព របស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ។

ទី៦. ជុំវិញបញ្ហាតំបន់ និងអន្តរជាតិ៖

- ជាមួយនឹងភាពមិនប្រាកដប្រជាដែលបញ្ហាប្រឈម ក្នុងតំបន់ និងសកលនាបច្ចុប្បន្ន យើងត្រូវធ្វើការជាមួយគ្នាយ៉ាងជិតស្និទ្ធ តាមរយៈការចូលរួមក្នុងន័យស្ថាបនានៅក្នុងយន្តការដែលដឹកនាំដោយអាស៊ាន ដើម្បីលើកកម្ពស់ពហុភាគីនិយម និងបង្កើនការជឿទុកចិត្ត ជំនឿចិត្ត និងការគោរពគ្នាទៅវិញទៅមក ចំពោះសន្តិភាព

សន្តិសុខ ស្ថេរភាព ការអភិវឌ្ឍ ប្រកបដោយចីរភាព
និងបរិយាបន្ន និងវិបុលភាព ក្នុងតំបន់ និងសកល ។

សូមអរគុណ !

សេចក្តីថ្លែងការណ៍ជាតិ
របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ថ្លែងក្នុង កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន-អង្គការសហ
ប្រជាជាតិ លើកទី ១២

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ១១ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០២២
វេលាម៉ោង ១៧:៣០ ដល់ ១៨:៣០ (រយៈពេល ៣ នាទី)

សខាស ឆ្ងល់

- **ឯកឧត្តម អាន់តូនីញ៉ូ ហ្វៃរ៉េស (António Guterres)**
អគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ
- **ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តមថ្នាក់ដឹកនាំនៃបណ្តា**
ប្រទេសអាស៊ាន
- **ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី!**

សម្រាប់សេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់កម្ពុជា ខ្ញុំសូមលើក
 ឡើងនូវចំណុចមួយចំនួន ជុំវិញការបង្កើនសម្ព័ន្ធនៃកិច្ចសហ-
 ប្រតិបត្តិការអាស៊ាន-អង្គការសហប្រជាជាតិ នាបច្ចុប្បន្ន និង
 ទៅអនាគត ។

ចំពោះការស្តារសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចឡើងវិញ ក្រោយវិបត្តិ នៃជំងឺកូវីដ-១៩ ខ្ញុំសូមសង្កត់ធ្ងន់ អំពីសារៈសំខាន់នៃការ បង្កើនការត្រៀមលក្ខណៈឱ្យបានល្អ នៅក្នុងតំបន់ សម្រាប់ ភាពបន្ទាន់ផ្នែកសុខភាពសាធារណៈ នាអនាគត និងការ ពង្រឹងសមត្ថភាពរបស់សហគ្រាសធុនមីក្រូ តូច និងមធ្យម តាមរយៈការធ្វើបរិវត្តកម្មឌីជីថលនានាស្របតាមតំបន់ និងការបង្កើន លទ្ធភាពទទួលបានហិរញ្ញវត្ថុ ។ ជាមួយនឹងរបៀបវារៈ «ស្ត្រី សន្តិភាព និងសន្តិសុខ» យើងគួរខិតខំបង្កើនថែមទៀត នូវ ការចូលរួមរបស់អាស៊ាន ក្នុងបេសកកម្មរក្សាសន្តិភាព ក្រោម ឆត្ររបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ដោយផ្ដោតជាពិសេសលើ ការចូលរួមរបស់ស្ត្រី ។

ពាក់ព័ន្ធនឹងសកម្មភាពមីន អាស៊ានសូមវាយតម្លៃខ្ពស់ ចំពោះការគាំទ្រឥតឈប់ឈរ របស់អង្គការសហប្រជាជាតិ មកលើ **មជ្ឈមណ្ឌលតំបន់អាស៊ានសម្រាប់សកម្មភាពមីន (ARMAC)** ដូចដែលបានឆ្លុះបញ្ចាំងនៅក្នុងផែនការ សកម្មភាពឆ្នាំ ២០២១-២០២៥ ។ អាស៊ាន និងអង្គការ សហប្រជាជាតិ គួរតែពិចារណា អំពីលទ្ធភាពនៃការចូលរួម របស់មជ្ឈមណ្ឌលតំបន់អាស៊ាន សម្រាប់សកម្មភាពមីន ក្នុង ការកសាងសន្តិភាពអន្តរជាតិផងដែរ ។

ក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហានៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ក្នុងនាមជាប្រទេសទីមួយក្នុងតំបន់អាស៊ាន និងជាប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួចទីពីរ ដែលបានប្តេជ្ញាចិត្តយ៉ាងមុតមាំចំពោះ «យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍រយៈពេលវែង ប្រកបដោយអព្យាក្រឹតកាបូន ត្រឹមឆ្នាំ ២០៥០» កម្ពុជាបានដាក់ចេញនូវគោលនយោបាយមួយចំនួន ដើម្បីពន្លឿនអន្តរកាលទៅរកការអភិវឌ្ឍ ដែលធន់នឹងអាកាសធាតុ, បញ្ចេញ កាបូនទាប និងប្រកបដោយចីរភាព ។ ក្នុងស្មារតីនេះ កម្ពុជាបានអំពាវនាវឱ្យមានកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរួមគ្នា ក្នុងការដាក់ចេញនូវ «កិច្ចព្រមព្រៀងបែតងអាស៊ាន» ដើម្បីឱ្យតំបន់របស់យើងអាចផ្លាស់ប្តូរបន្តិចម្តងៗ ឆ្ពោះទៅរកអនាគតបែតង ប្រកបដោយចីរភាព និងការប្រើប្រាស់ធនធាន ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ភាពធន់ និងភាពប្រកួតប្រជែងផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច។ ក្នុងន័យនេះ ខ្ញុំសូមលើកទឹកចិត្តឱ្យ អង្គការសហប្រជាជាតិ ពិចារណាគាំទ្រដល់គំនិតផ្តួចផ្តើមនេះ ។

សូមអរគុណ!

សាវណ្ណៈ ៖ ២០២២

សុន្ទរកថា

**របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ថ្លែងក្នុងពិធីបិទ កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន-អង្គការ
សហប្រជាជាតិ លើកទី ១២**

**រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ១១ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០២២
វេលាម៉ោង ១៧:៣០ ដល់ ១៨:៣០ (រយៈពេល ៣ នាទី)**

សខាស ឆ្វេង

**– ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក
លោកស្រី !**

ខ្ញុំពិតជាមានសេចក្តីសោមនស្សក្រៃលែង ដោយកិច្ច
ពិភាក្សាយ៉ាងសកម្មរបស់យើង នាថ្ងៃនេះ បានគ្របដណ្តប់
លើបញ្ហាជាច្រើន ហើយយើងក៏បានឈានទៅដល់ការឯកភាព
រួមគ្នាលើបញ្ហាមួយចំនួន ។ ក្នុងន័យនេះ ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរ
គុណយ៉ាងជ្រៅវែង ជូនចំពោះ ឯកឧត្តមអគ្គលេខាធិការអង្គ-
ការសហប្រជាជាតិ ព្រះចៅស៊ីលតង់ និង ឯកឧត្តមថ្នាក់
ដឹកនាំអាស៊ាន សម្រាប់ការចែករំលែកនូវមតិយោបល់ ប្រកប

ដោយប្រាជ្ញាឈ្លាសវៃ និងចក្ខុវិស័យវែងឆ្ងាយ អំពីវិធីសាស្ត្រដ៏
ល្អបំផុត សម្រាប់ការលើកកម្ពស់ភាពជាដៃគូអាស៊ាន-អង្គការ
សហប្រជាជាតិ ។

ជាក់ស្តែង យើងបានព្រមព្រៀងគ្នាថា ភាពជាដៃគូ
គ្រប់ជ្រុងជ្រោយអាស៊ាន-អង្គការសហប្រជាជាតិ មានសារៈ
សំខាន់បំផុត សម្រាប់ការសម្រេចឱ្យបាននូវ គោលដៅអភិវឌ្ឍ
ប្រកបដោយចីរភាព ឆ្នាំ ២០៣០ ។ យើងប្រកាន់នូវជំហរ
យ៉ាងម៉ឺងម៉ាត់ ក្នុងការប្តេជ្ញាចូលរួមចំណែកធានាឱ្យបាននូវ
សន្តិភាព សន្តិសុខ ស្ថិរភាព និងវិបុលភាព ប្រកបដោយ
បរិយាបន្ន ទាំងក្នុង និងក្រៅតំបន់ ។ បន្ថែមលើនេះ យើងទាំង
អស់គ្នា ក៏ប្តេជ្ញាចូលរួមក្នុងការលើកកម្ពស់ការផ្តល់សិទ្ធិ
អំណាច ផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច ដល់ស្ត្រី និងសុខុមាលភាពរបស់ជន
ងាយរងគ្រោះ ការពង្រឹងសមត្ថភាពរបស់សហគ្រាសធុនមីក្រូ
តូច និងមធ្យម សម្រាប់កំណើន និងការងើបឡើងវិញនៃ
សង្គម-សេដ្ឋកិច្ចក្នុងតំបន់ និងការធ្វើកិច្ចសហប្រតិបត្តិការឱ្យ
កាន់តែស៊ីជម្រៅលើ ការអភិវឌ្ឍបៃតង ។

ខ្ញុំសូមប្រកាសបិទបញ្ចប់ កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន-អង្គ
ការសហប្រជាជាតិ លើកទី ១២ នាពេលនេះ និងសូមជូនពរ
ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី នូវ
សុខភាពល្អ និងជោគជ័យ ក្នុងគ្រប់ការកិច្ច ។

សូមអរគុណ!

សុន្ទរកថាបើក

**របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ានបូកបី
លើកទី ២៥**

សាខាស ៥១៤២

- ឯកឧត្តម ថ្នាក់ដឹកនាំ នៃបណ្តាប្រទេសបូកបី,
- ព្រះចៅស៊ុលតង់ ឯកឧត្តម ថ្នាក់ដឹកនាំនៃបណ្តាប្រទេសអាស៊ាន
- ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី!

ក្នុងនាមប្រជាជន និងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងក្នុងនាមជាប្រធានអាស៊ាន ខ្ញុំសូមសម្តែងនូវការស្វាគមន៍យ៉ាងកក់ក្តៅ ជូនចំពោះ ថ្នាក់ដឹកនាំនៃប្រទេសបូកបី ព្រះចៅស៊ុលតង់ ឯកឧត្តមថ្នាក់ដឹកនាំនៃប្រទេសអាស៊ាន ដែលបានអញ្ជើញចូលរួមក្នុង កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ានបូកបី លើកទី ២៥ នាពេលនេះ។

ប្រទេសបូកប៊ី គឺជាដៃគូដ៏សំខាន់ និងមិនអាចខ្វះបាន របស់អាស៊ាន នៅក្នុងគ្រប់ទិដ្ឋភាពទាំងអស់ ទាំងកិច្ចសហ- ប្រតិបត្តិការសេដ្ឋកិច្ច សន្តិភាព និងនយោបាយ ដែលបានរួម ចំណែកដ៏សំខាន់ ក្នុងការលើកកម្ពស់ស្ថិរភាព និងវិបុលភាព ក្នុងតំបន់។ ការជួបជុំនាថ្ងៃនេះ បានបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់ពីការ ប្តេជ្ញាចិត្តឥតងាកអៃ នៃថ្នាក់ដឹកនាំប្រទេសអាស៊ានបូកប៊ី ក្នុង ការពង្រឹង និងការធ្វើឱ្យកាន់តែស៊ីជម្រៅនូវកិច្ចសហប្រតិបត្តិ ការលើគ្រប់វិស័យ ជាពិសេស ក្នុងការរួមគ្នាដោះស្រាយបញ្ហា ប្រឈមដ៏លំបាកនានា ក្នុងក្របខណ្ឌតំបន់ និងសកល។ ជា ការពិត ប្រវត្តិសាស្ត្របានបង្ហាញឱ្យឃើញផងដែរថា ទោះ ស្ថិតក្នុងកាលៈទេសៈណាក៏ដោយ ប្រទេសអាស៊ានបូកប៊ី តែងតែប្រកាន់ខ្ជាប់នូវស្មារតីរួមរួមគ្នាជានិច្ច ។

មកទល់ថ្ងៃនេះ ភាពជោគជ័យ និងសមិទ្ធផលនៃកិច្ច សហប្រតិបត្តិការរបស់ប្រទេសអាស៊ានបូកប៊ី បានមកពីការខិត ខំប្រឹងប្រែងឥតឈប់ឈរ កិច្ចសហប្រតិបត្តិការជិតស្និទ្ធ និង សាមគ្គីភាពដ៏រឹងមាំរបស់យើង។ ក្នុងអំឡុងពេលនៃការរាត ត្បាតនៃជំងឺកូវីដ-១៩ ប្រទេសអាស៊ានបូកប៊ីក៏បានរួមគ្នាដើម្បី ប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងជំងឺនេះ ព្រមទាំងកាត់បន្ថយនូវផលប៉ះពាល់ អវិជ្ជមានលើសុខភាពសាធារណៈ និងសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច។ បន្ថែមលើនេះ យើងបានបង្កើតកិច្ចព្រមព្រៀងភាពជាដៃគូ

សេដ្ឋកិច្ចគ្រប់ជ្រុងជ្រោយតំបន់ (អាសិប) ដែលនឹងក្លាយទៅជាកម្លាំងចលករដ៏សំខាន់សម្រាប់ជំរុញកំណើន លើកកម្ពស់ភាពរឹងមាំ និងភាពធន់បន្ថែមទៀត នៅក្នុងដំណាក់កាលនៃការស្តារសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចឡើងវិញ ។

ជាមួយគ្នានេះ ជាសក្ខីភាពនៃសមិទ្ធផលដ៏ធំធេងនៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអាស៊ានបូកបី ខ្ញុំសូមអបអរសាទរនូវការចេញផ្សាយសៀវភៅ ក្រោមចំណងជើងថា «កិច្ចសហប្រតិបត្តិការអាស៊ានបូកបី ពីឆ្នាំ ១៩៩៧ ដល់ ឆ្នាំ ២០២២ ក្នុងឱកាសខួបអនុស្សរវិឃ៍ ២៥ ឆ្នាំ នៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអាស៊ានបូកបី» ។

ខ្ញុំជឿជាក់ថា ជាមួយនឹងមតិយោបល់ល្អៗពីថ្នាក់ដឹកនាំនៃប្រទេសបូកបី និងអាស៊ាន លទ្ធផលនៃកិច្ចប្រជុំនាពេលនេះ នឹងក្លាយជាបង្គោលចម្លើយនៃទំនាក់ទំនងរបស់យើង។

សូមអរគុណ!

បទអន្តរាគមន៍

**របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ានបូកប៊ី
លើកទី ២៥**

សាខាស២០២៤២២

**– ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តម ថ្នាក់ដឹកនាំនៃបណ្តា
ប្រទេសអាស៊ានបូកប៊ី!**

ខ្ញុំពិតជាមានសេចក្តីរីករាយ និងមោទនភាព ក្នុងការ
ប្រារព្ធខួបលើកទី ២៥ នៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការរបស់ប្រទេស
អាស៊ានបូកប៊ី។ នេះ គឺជា ២៥ឆ្នាំ នៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ
ប្រកបដោយថាមពល ភាពចាស់ទុំ ពោរពេញទៅដោយផល
ប្រយោជន៍ និងការជួយជ្រោមជ្រែងគ្នាទៅវិញទៅមក ។

ខណៈដែលយើងកំពុងវិវត្តឡើងទៅរកការរស់នៅ
ក្នុង គន្លងនៃប្រក្រតីភាពថ្មី បន្ទាប់ពីវិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩ ខ្ញុំសូម
យកឱកាសនេះ សម្តែងនូវអំណរគុណដល់ប្រទេសបូកប៊ី ដែល

បានផ្តល់នូវវ៉ាក់សាំង សម្ភារៈបរិក្ខារ និងឧបករណ៍សុខាភិបាល ជូនកម្ពុជា និងអាស៊ាន ក៏ដូចជាការគាំទ្រគំនិតផ្តួចផ្តើមអាស៊ាន រួមមាន តាមរយៈការចូលរួមវិភាគទានហិរញ្ញវត្ថុ ក្នុង មូលនិធិ ឆ្លើយតបនឹងជំងឺកូវីដ-១៩ របស់អាស៊ាន និងការបន្តគាំទ្រ ចំពោះ ស្តុកបម្រុងបរិក្ខារពេទ្យតំបន់អាស៊ានសម្រាប់ភាព បន្ទាន់ផ្នែកសុខភាពសាធារណៈ (RRMS)។

ជាមួយគ្នានេះ កម្ពុជាសូមលើកទឹកចិត្តឱ្យប្រទេស អាស៊ានបូកបី បន្តពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ ក្នុងការកាត់ បន្ថយផលប៉ះពាល់សេដ្ឋកិច្ចតំបន់ ដែលបណ្តាលមកពីការ រាតត្បាតនៃជំងឺកូវីដ-១៩ ដើម្បីគាំទ្រដល់ការងើបឡើងវិញនៃ សេដ្ឋកិច្ច ការតភ្ជាប់ប្រាក់ផ្គត់ផ្គង់ និងការពង្រីកសំណាញ់ សុវត្ថិភាព សម្រាប់ប្រជាជន។ ក្នុងន័យនេះ កម្ពុជាសូមវាយ តម្លៃខ្ពស់នូវការដាក់ចេញនូវ «កម្មវិធីការងារ ស្តីពីកិច្ចសហ- ប្រតិបត្តិការសេដ្ឋកិច្ចអាស៊ានបូកបី (២០២៣-២០២៤)» ។ ទន្ទឹមនេះ ខ្ញុំជឿជាក់យ៉ាងមុតមាំថា «ផែនការការងារនៃកិច្ច សហប្រតិបត្តិការអាស៊ានបូកបី ឆ្នាំ ២០២៣-២០២៧» នឹង ចូលរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការបន្តការពង្រឹង និងពង្រីក ភាពជាដៃគូ និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការរបស់យើង នៅក្រោម សសរស្តម្ភទាំងបី តាមរយៈការដើរតួនាទីជាឯកសារមគ្គុទេសក៍ សម្រាប់ចង្អុលបង្ហាញលើវិស័យ និងសកម្មភាពនៃកិច្ចសហ-

ប្រតិបត្តិការ សំដៅសម្រេចបាននូវគោលដៅនៃការបង្កើត
សហគមន៍អាស៊ីបូព៌ា និងចក្ខុវិស័យសហគមន៍អាស៊ានឆ្នាំ
២០២៥។

ទន្ទឹមនេះ ការធានាឱ្យមាននូវវិបូលភាពសេដ្ឋកិច្ច និងការ
ផ្សារភ្ជាប់ខ្សែច្រវាក់ផ្គត់ផ្គង់តំបន់ ពិតជាមានសារៈសំខាន់
ដើម្បីអនុញ្ញាតឱ្យភាគីពាក់ព័ន្ធ ទាញយកប្រយោជន៍ឱ្យបាន
ពេញលេញ ពីកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីនានា ជា
ពិសេស ពីភាពជាដៃគូសេដ្ឋកិច្ចគ្រប់ជ្រុងជ្រោយក្នុងតំបន់
(អាស៊ីប)។ ក្នុងន័យនេះ បន្ទាប់ពីចូលជាធរមានចាប់តាំងពី
ដើមឆ្នាំ ២០២២ ការបង្កើតលេខាធិការដ្ឋាន នៃកិច្ចព្រម
ព្រៀងអាស៊ីប ដែលមានភាពអព្យាក្រឹត្យ និងឯករាជ្យ ពិតជា
មានតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការសម្របសម្រួល និងការលើក
កម្ពស់កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងអនុវត្តកិច្ចការពាក់ព័ន្ធនានា នៃកិច្ច
ព្រមព្រៀងនេះ។ កម្ពុជាបានត្រៀមខ្លួនរួចជាស្រេច ក្នុងការធ្វើ
ជាម្ចាស់ផ្ទះនៃលេខាធិការដ្ឋានកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ។

កម្ពុជាក៏សូមស្នើឱ្យបន្តលើកកម្ពស់កិច្ចសហប្រតិបត្តិ
ការអាស៊ានបូកបី ក្នុងការធានាសន្តិសុខស្បៀង និង
ផលិតផលកសិកម្ម ប្រកបដោយចីរភាព តាមរយៈការបន្ត
លើកកម្ពស់យន្តការ ដែលមានស្រាប់ ដូចជា ការត្រៀមបម្រុង
អង្គរសង្គ្រោះបន្ទាន់អាស៊ានបូកបី (APTERR) និង ប្រព័ន្ធ

ព័ត៌មានសន្តិ-សុខស្បៀងតំបន់អាស៊ាន (AFSIS) ដើម្បី
ចៀសវាងកង្វះស្បៀង ដែលអាចកើតឡើងនាពេលខាងមុខ
ក៏ដូចជាដើម្បីលើកស្ទួយភាពធន់ និងរក្សាបរិភាព នៃច្រវាក់
ផ្គត់ផ្គង់ស្បៀងក្នុងតំបន់។

បញ្ហាប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងការសម្រេចបាននូវ
គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយបរិភាពឆ្នាំ ២០៣០ ក៏ជា
ការងារអាទិភាពមួយ ក្នុងការលើកតម្កើងកិត្យានុភាព និងការ
អភិវឌ្ឍរយៈពេលវែងរបស់យើងផងដែរ។ ក្នុងន័យនេះ ខ្ញុំសូម
ស្នើប្រទេសបូកបី និង អាស៊ានគាំទ្រលើ «គំនិតផ្តួចផ្តើម ស្តីពី
ការបង្កើតកិច្ចព្រមព្រៀងបៃតងអាស៊ាន» (ASEAN Green
Deal) ដែលនឹងរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ ក្នុងការជួយតម្រង់
ទិសអាស៊ានឆ្ពោះទៅរកអនាគតបៃតង ប្រកបដោយបរិភាព
និងភាពប្រកួតប្រជែងខ្ពស់ ក្នុងទិដ្ឋភាពសេដ្ឋកិច្ច ។

សូមអរគុណ !

សុន្ទរកថាបិទ

**របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ានបូកប៊ី
លើកទី ២៥**

សាខាស ៖ ២៤២២

**– ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តម ថ្នាក់ដឹកនាំ នៃបណ្តា
ប្រទេសអាស៊ានបូកប៊ី !**

កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ានបូកប៊ី លើកទី ២៥ បានឈាន
មកដល់ទីបញ្ចប់។ ក្នុងនាមជាប្រធានកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន
បូកប៊ី កម្ពុជាសូមថ្លែងអំណរគុណដោយស្មោះ ដល់ថ្នាក់
ដឹកនាំនៃបណ្តាប្រទេសអាស៊ានបូកប៊ី ដែលបានរួមគ្នាពិភាក្សា
យ៉ាងផុសផុល ប្រកបដោយអត្ថន័យ ជាមួយនឹងទស្សន-
វិស័យវែងឆ្ងាយ។

ខ្ញុំពិតជាមានមោទនភាព ចំពោះលទ្ធផលនៃកិច្ចប្រជុំ
របស់យើង ជាពិសេស ការឯកភាពគ្នា ដើម្បីពង្រឹងកិច្ចសហ-

ប្រតិបត្តិការអាស៊ានបូកបី លើគ្រប់វិស័យ ឱ្យកាន់តែមាន
ជីវភាព និងសកម្មខ្លាំងក្លាថែមទៀត។ ជាក់ស្តែង យើងបាន
កត់សម្គាល់ពីសារៈសំខាន់ នៃផែនការការងារនៃកិច្ចសហ
ប្រតិបត្តិការ អាស៊ានបូកបី ២០២៣-២០២៧ ។

ជាងនេះទៅទៀត កិច្ចប្រជុំនេះ ក៏បានឆ្លុះបញ្ចាំងពីការ
ប្តេជ្ញាចិត្តរបស់យើង ក្នុងការធ្វើការរួមគ្នាជាប្រចាំ ដើម្បីជំរុញ
កិច្ចសហប្រតិបត្តិការ និងតួនាទីរបស់អាស៊ានបូកបី សំដៅ
លើកកម្ពស់សន្តិភាព និងវិបុលភាពក្នុងតំបន់។ ក្នុងស្មារតីនេះ
យើងទាំងអស់គ្នាត្រូវតែបង្កើនការខិតខំប្រឹងប្រែងទ្វេដង ដើម្បី
ជំរុញការស្តារឡើងវិញក្នុងតំបន់ ប្រកបដោយភាពរឹងមាំ និង
មានភាពធន់ជាងមុន ។

ជាទីបញ្ចប់ ខ្ញុំសូមជូនពរ ឯកឧត្តមថ្នាក់ដឹកនាំអាស៊ាន
បូកបី ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី នូវសុខភាពល្អ
និងជោគជ័យក្នុងគ្រប់ការកិច្ច ។

ខ្ញុំសូមប្រកាសបិទបញ្ចប់ កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ានបូក
បីលើកទី ២៥ ក្នុងពេលនេះ ។

សូមអរគុណ!

សុន្ទរកថាបើក

**របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន-ឥណ្ឌា លើកទី
១៩ ដើម្បីរំលឹកខួបលើកទី ៣០
នៃទំនាក់ទំនងជាដៃគូសន្តាន**

*រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃសៅរ៍ ទី១២ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០២២, វេលាម៉ោង
០៩:៥០ ដល់ ១០:៥០*

(រយៈពេល ៣ នាទី)

🌀🌀🌀🌀🌀 បទបទ

- ឯកឧត្តម ចាកឌីប ជាន់ខា (Jagdeep Dhankhar)
អនុប្រធានាធិបតីនៃសាធារណរដ្ឋឥណ្ឌា
- ព្រះចៅស៊ុលតង់ ឯកឧត្តម ថ្នាក់ដឹកនាំនៃបណ្តា
ប្រទេសអាស៊ាន
- ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី!

ជាកិច្ចចាប់ផ្ដើម ខ្ញុំសូមឆ្លៀតយកឱកាសនេះ ក្នុងនាម រាជរដ្ឋាភិបាល និងប្រជាជនកម្ពុជា ចូលរួមរំលែកទុក្ខយ៉ាង ក្រៀមក្រំ និងសមានចិត្តឈឺឆ្កាញដ៏ជ្រាលជ្រៅ ជូនចំពោះ ប្រជាជននៃសាធារណរដ្ឋឥណ្ឌា ចំពោះការបាត់បង់ជីវិតក្នុង ហេតុការណ៍សោកនាដកម្មបាក់ស្ពាន និងសូមជូនពរអ្នក ដែលរងរបួស សូមឆាប់បានជាជាសះស្បើយ ។

សម្រាប់កិច្ចប្រជុំ ខ្ញុំសូមសម្ដែងនូវការស្វាគមន៍យ៉ាង កក់ក្ដៅបំផុតជូនចំពោះ ឯកឧត្តម ចាកឌីប ដាន់ខា អនុ- ប្រធានាធិបតីនៃសាធារណរដ្ឋឥណ្ឌា ព្រះចៅស៊ុលតង់ ឯក- ឧត្តមថ្នាក់ដឹកនាំអាស៊ាន និង ឯកឧត្តម អគ្គលេខាធិការ អាស៊ាន សម្រាប់ការចូលរួម ក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន- ឥណ្ឌា លើកទី១៩ ដើម្បីរំលឹកខួបលើកទី ៣០ នៃទំនាក់ ទំនងជាដៃគូសន្ទនា នាពេលនេះ។

ខ្ញុំពិតជាមានសេចក្ដីរីករាយ ដោយមើលឃើញថា ទោះបីជំងឺកូវីដ-១៩ បានបន្ទុះបន្ទាក់ការជួបប្រាស្រ័យទាក់ ទងផ្ទាល់រវាងតំបន់ទាំងពីរ ក៏កិច្ចសហប្រតិបត្តិការនានានៅ តែបន្តដំណើរការទៅមុខជានិច្ច។ កិច្ចប្រជុំកំពូលនាថ្ងៃនេះ នឹងក្លាយជាបង្គោលចរដ៏សំខាន់មួយ នៃទំនាក់ទំនងផ្នែក នយោបាយ សេដ្ឋកិច្ច និងសង្គម-វប្បធម៌របស់អាស៊ាន- ឥណ្ឌា ដោយយើងប្រារព្ធខួប ៣០ឆ្នាំ នៃទំនាក់ទំនងដៃគូ

សន្ទនា ជាមួយនឹងការរៀបចំសកម្មភាពជាច្រើន ដើម្បីយក
ឆ្នាំ ២០២២ ជា «ឆ្នាំមិត្តភាពអាស៊ាន-ឥណ្ឌា» ។

ជាការពិត ក្នុងរយៈពេល ៣ ទសវត្សរ៍កន្លងមក
ទោះបីជាជួបប្រទះនូវបញ្ហាប្រឈមនានា អាស៊ាន និងឥណ្ឌា
មានការរីកចម្រើនឥតឈប់ឈរ និងបានក្លាយទៅជាប៉ូល
សង្គម-សេដ្ឋកិច្ច ដ៏សំខាន់ពីរ នៅលើពិភពលោក។ ជាមួយ
នឹងលទ្ធផលនៃការអភិវឌ្ឍនេះ កិច្ចសហប្រតិបត្តិការអាស៊ាន-
ឥណ្ឌា ក៏កាន់តែរីកចម្រើន និងមានមូលដ្ឋានកាន់តែទូលំ-
ទូលាយជាលំដាប់ ដោយសារការប្តេជ្ញាចិត្តរួមដ៏មោះមុត ក្នុង
ការពង្រឹងភាពជាដៃគូ ដើម្បីឱ្យអាស៊ាន-ឥណ្ឌា មានទំនាក់
ទំនងកាន់តែស្និទ្ធស្នាល និងមានលទ្ធភាពកាន់តែខ្ពស់ ក្នុងការ
ធានា និងនាំមកនូវសន្តិភាព និងវិបុលភាពរួម ជូនដល់ប្រជា
ជនរបស់យើង ទាំងបច្ចុប្បន្ន និងទៅអនាគត ។ ជាក់ស្តែង ខ្ញុំ
ពិតជាពេញចិត្តចំពោះវឌ្ឍនភាពគួរឱ្យកត់សម្គាល់ នៃការ
អនុវត្ត ផែនការសកម្មភាព ដើម្បីអនុវត្តភាពជាដៃគូអាស៊ាន-
ឥណ្ឌា សម្រាប់សន្តិភាព វឌ្ឍនភាព និងវិបុលភាពរួម ឆ្នាំ
២០២១-២០២៥ ។

- ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក
លោកស្រី!

កម្ពុជាស្វាគមន៍ការជំរុញកិច្ចសហប្រតិបត្តិការទ្វេភាគី អាស៊ាន និងឥណ្ឌា តាមរយៈគំនិតផ្តួចផ្តើមជាច្រើនរបស់ ឥណ្ឌា ផ្អែកលើគោលនយោបាយឆ្ពោះទៅទិសខាងកើត (Act East Policy) ។ កម្ពុជាលើកទឹកចិត្តឥណ្ឌា ឱ្យបន្តគាំទ្រ និង បង្កើតគម្រោងសហប្រតិបត្តិការជាក់ស្តែងជាមួយអាស៊ានលើ វិស័យកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ សំខាន់ៗទាំងបួន ដែលមានចែង ក្នុងទស្សនវិស័យអាស៊ានស្តីពីឥណ្ឌូ-ប៉ាស៊ីហ្វិក (AOIP) ។ ជាមួយគ្នានេះ ខ្ញុំមានសុទិដ្ឋិនិយមលើទស្សនវិស័យទៅថ្ងៃ អនាគត ពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រែក្លាយទំនាក់ទំនងអាស៊ាន-ឥណ្ឌា ឱ្យឈានទៅកម្រិតខ្ពស់មួយទៀត ពោលគឺ **ភាពជាដៃគូយុទ្ធ សាស្ត្រគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ**។ ការដំឡើងកម្រិតភាពជាដៃគូនេះ នឹងធ្វើឱ្យចំណងមិត្តភាពអាស៊ាន-ឥណ្ឌា កាន់តែមានអត្ថន័យ និងផ្តល់ប្រយោជន៍កាន់តែខ្លាំងដល់តំបន់ទាំងពីររបស់យើង។

ជាទីបញ្ចប់ ខ្ញុំសង្ឃឹមថា ការពិភាក្សានាថ្ងៃនេះ នឹង ផ្តោតលើការកំណត់ទិសដៅថ្មី សម្រាប់ភាពជាដៃគូ ដើម្បី បម្រើដល់ផលប្រយោជន៍រួមរបស់ប្រជាជនយើង សម្រាប់ រយៈពេលដ៏យូរអង្វែងទៅមុខ ។

សូមអរគុណ!

បទអន្តរាគមន៍

**របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន-ឥណ្ឌា
លើកទី១៩ ដើម្បីរើក្នុងបលើកទី ៣០
នៃទំនាក់ទំនងជាដៃគូសន្តាន**

*រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃសៅរ៍ ទី១២ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០២២, វេលាម៉ោង
០៩:៥០ ដល់ ១០:៥០*

(រយៈពេល ៣ នាទី)

🌸 ខ្មែរស្រី 🌸

- **ឯកឧត្តម ចាកឌីប ជាន់ខា (Jagdeep Dhankhar)**
អនុប្រធានាធិបតីនៃសាធារណរដ្ឋឥណ្ឌា
- **ព្រះចៅស៊ុលតង់ ឯកឧត្តម ថ្នាក់ដឹកនាំ នៃបណ្តា
ប្រទេសអាស៊ាន**
- **ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី!**

បន្ទាប់ពីសេចក្តីថ្លែងការណ៍រួមរបស់អាស៊ាន និងបទ
អន្តរាគមន៍ផ្សេងៗទៀត ខ្ញុំក៏សូមចែករំលែកនូវទស្សនៈផ្ទាល់

កម្រងសុន្ទរកថារបស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតី ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជា-
ណាចក្រកម្ពុជា ថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ានលើកទី៤០-៤១ និងកិច្ចប្រជុំពាក់ព័ន្ធ

ខ្លួនមួយចំនួន អំពីការជំរុញកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអាស៊ាន-
ឥណ្ឌា ដូចខាងក្រោម៖

ទី១. កម្ពុជាសូមគាំទ្រ ចំពោះពង្រីកទំនាក់ទំនង
អាស៊ាន-ឥណ្ឌា ទៅជាដៃគូយុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ។ ខ្ញុំ
ជឿជាក់យ៉ាងមុតមាំថា ការដំឡើងកម្រិតនេះ នឹងនាំមកនូវ
អនាគតកាន់តែល្អប្រសើរសម្រាប់ទំនាក់ទំនងអាស៊ាន-ឥណ្ឌា។

ទី២. ខ្ញុំពិតជាមានមោទនភាព ចំពោះការងើបឡើង
វិញនូវទំនាក់ទំនងសេដ្ឋកិច្ចអាស៊ាន-ឥណ្ឌា ដែលរងផលប៉ះ-
ពាល់ពីជំងឺកូវីដ-១៩ ដោយក្នុងនោះ ពាណិជ្ជកម្មអាស៊ាន-
ឥណ្ឌា ក្នុងឆ្នាំ២០២១ មានទំហំ ៩១,៥ ពាន់លានដុល្លារ-
អាមេរិក ដោយកើនឡើង ៣៩,២ ភាគរយ ធៀបនឹងឆ្នាំ
២០២០ ។ ជាមួយគ្នានេះ កម្ពុជាសូមកត់សម្គាល់លើវឌ្ឍន-
ភាព នៃការអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីអាស៊ាន-
ឥណ្ឌា (AIFTA) និងសូមអបអរសាទរចំពោះកិច្ចខិតខំប្រឹង
ប្រែងរួមគ្នារវាងអាស៊ាន និងឥណ្ឌា រួមមាន ការចាប់ផ្តើម
ដំណើរការចរចាលើការពិនិត្យឡើងវិញ នៃកិច្ចព្រមព្រៀង
ពាណិជ្ជកម្មទំនិញអាស៊ាន-ឥណ្ឌា (AITIGA) ការទទួល
ស្គាល់ ទៅវិញទៅមក នៃវ៉ាក់សាំងកូវីដ-១៩ ផលិតកម្មវ៉ាក់-
សាំង ការឃ្លាំមើលសុខភាពសាធារណៈ និងបច្ចេកវិទ្យាវេជ្ជ-
សាស្ត្រ។ កម្ពុជាមើលឃើញថា សមិទ្ធផលការងារទាំងនេះ

នឹងរួមចំណែកលើកកម្ពស់ការតភ្ជាប់ខ្សែច្រវាក់ផ្គត់ផ្គង់ ការរក្សាវិស័យទំនិញ និងសេវាកម្មចាំបាច់ ការឆ្លើយតបទៅនឹងវិបត្តិសុខភាពនាពេលអនាគត ក៏ដូចជា ការពន្លឿនដំណើរការនៃការស្តារសេដ្ឋកិច្ចឡើងវិញផងដែរ។

ទី៣. ពាក់ព័ន្ធនឹងការតភ្ជាប់ (Connectivity) យើងបានដឹងច្បាស់អំពីសារៈសំខាន់ នៃការផ្សារភ្ជាប់រវាងផែនការមេស្តីពីការតភ្ជាប់អាស៊ាន ឆ្នាំ ២០២៥ (Master Plan on ASEAN Connectivity) និង គោលនយោបាយឆ្ពោះទៅទិសខាងកើត (Act East Policy) របស់ឥណ្ឌា ដើម្បីបង្កើនសក្តានុពលសេដ្ឋកិច្ចរវាងតំបន់ទាំងពីរ។ ជាក់ស្តែង យើងបានទន្ទឹងរង់ចាំ នូវការបញ្ចប់ការសាងសង់ផ្លូវល្បឿនលឿនត្រីកាតី ឥណ្ឌា-មីយ៉ាន់ម៉ា-ថៃ និងការពង្រីកការតភ្ជាប់ទៅកាន់ប្រទេសឡាវ កម្ពុជា និងវៀតណាម ។ ខ្ញុំសង្ឃឹមយ៉ាងមុតមាំថា គម្រោងនេះ នឹងអាចសម្រេចបាន ក្នុងពេលឆាប់ៗ ដើម្បីជាកម្លាំងចលករថ្មី សម្រាប់ការពង្រីកសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ច និងការផ្លាស់ប្តូររវាងប្រជាជននៃតំបន់ទាំងពីររបស់យើង។

ទី៤. ខ្ញុំសូមវាយតម្លៃខ្ពស់ ចំពោះជំនួយអភិវឌ្ឍន៍របស់ឥណ្ឌា ក្នុងការបន្តកាត់បន្ថយគម្លាតអភិវឌ្ឍនៅក្នុងតំបន់អាស៊ាន តាមរយៈផែនការការងារដំណាក់កាលទី ៤ នៃគំនិតផ្តួចផ្តើមសមាហរណកម្មអាស៊ាន (IAI Work Plan IV) ។

ឥណ្ឌាមានលទ្ធភាពខ្ពស់ ក្នុងការផ្តល់ជំនួយ និងគាំទ្រអាស៊ាន
ជាពិសេសជុំវិញការអភិវឌ្ឍឌីជីថល សន្តិសុខសាយបំរើ និង
កិច្ចសហប្រតិបត្តិការលើបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុ។

ទី៥. ពាក់ព័ន្ធបញ្ហាបរិស្ថាន កម្ពុជាបានស្នើឡើងនូវ
គំនិតផ្តួចផ្តើមស្តីពី «កិច្ចព្រមព្រៀងបៃតងអាស៊ាន» ដើម្បីឱ្យ
តំបន់របស់យើង អាចប្រែខ្លួនទៅជាតំបន់បៃតង នាអនាគត
និងជាតំបន់មួយ ដែលមានកម្លាំងជំរុញការអភិវឌ្ឍចេញពីការ
ប្រើប្រាស់ធនធានប្រកបដោយចីរភាព ប្រសិទ្ធភាព ភាពធន់
និងភាពប្រកួតប្រជែងសេដ្ឋកិច្ច ។ ខ្ញុំសង្ឃឹមថា ឥណ្ឌានឹងផ្តល់
ការគាំទ្រដល់គំនិតផ្តួចផ្តើមនេះ ។

សូមអរគុណ!

សុន្ទរកថាបិទ

**របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន-ឥណ្ឌា លើកទី
១៩ ដើម្បីលើកខួបលើកទី ៣០
នៃទំនាក់ទំនងជាដៃគូសន្តាន**

*រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី១២ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០២២, វេលាម៉ោង
០៩:៥០ ដល់ ១០:៥០
(រយៈពេល ៣ នាទី)*

🙏🙏🙏 បទបទ

- ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី !

ជាបឋម ខ្ញុំសូមសម្តែងនូវអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅ
ជូនចំពោះ ឯកឧត្តមអនុប្រធានាធិបតី ចាកឌីប ដាន់ខា ដែល
បានបញ្ជាក់សារជាថ្មីនូវការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់ឥណ្ឌា ក្នុងការបន្ត
គាំទ្រដល់មជ្ឈភាពអាស៊ាន។ អាស៊ាន ត្រៀមខ្លួនជាស្រេច
ក្នុងការពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយឥណ្ឌា ដើម្បីទាញ

យកឱ្យបានជាអតិបរមានូវសក្តានុពលដែលមានស្រាប់ និង កាលានុវត្តភាពថ្មីៗ ដែលនឹងកើតចេញពីភាពជាដៃគូរបស់យើង។

ខ្ញុំពិតជាមានសេចក្តីសោមនស្ស ចំពោះការពង្រីក ទំនាក់ទំនងអាស៊ាន-ឥណ្ឌា ទៅជា ដៃគូយុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់ជ្រុង ជ្រោយ ។ នេះ គឺជាបង្គោលចរជាប្រវត្តិសាស្ត្រថ្មីមួយទៀត នៃ ទំនាក់ទំនងរបស់យើង ។ ខ្ញុំជឿជាក់ថា ថ្នាក់ដឹកនាំនៃបណ្តា ប្រទេសអាស៊ាន ពិតជាមានសុទិដ្ឋិនិយម ក្នុងការពង្រីក ទំនាក់ទំនងនេះ ដែលនឹងនាំមកនូវអត្ថប្រយោជន៍កាន់តែ ច្រើន ជូនដល់ប្រជាជននៃតំបន់ទាំងពីរ។

ខ្ញុំក៏សូមសម្តែងនូវសេចក្តីរីករាយផងដែរ ចំពោះទស្សនៈ និងចក្ខុវិស័យវែងឆ្ងាយ របស់ឯកឧត្តម អនុប្រធានាធិបតី និង ថ្នាក់ដឹកនាំនៃបណ្តាប្រទេសអាស៊ាន ក្នុងការពង្រីកភាពជាដៃ គូអាស៊ាន-ឥណ្ឌា ក៏ដូចជាការកសាងអនាគតរួមគ្នាដ៏ភ្លឺស្វាង។

ជាមួយគ្នានេះ ខ្ញុំសូមសម្តែងនូវអំណរគុណយ៉ាង ជ្រាលជ្រៅជូនចំពោះ ឯកឧត្តមអនុប្រធានាធិបតី និងរដ្ឋាភិបាល ឥណ្ឌា សម្រាប់ការគាំទ្រ ក្នុងការធ្វើជាប្រធានអាស៊ានរបស់ កម្ពុជា នៅឆ្នាំ ២០២២ នេះ។

ជាទីបញ្ចប់ ខ្ញុំសូមប្រកាសបិទបញ្ចប់ កិច្ចប្រជុំកំពូល អាស៊ាន-ឥណ្ឌា លើកទី១៩ ដើម្បីរំលឹកឧបលើកទី ៣០ នៃ ទំនាក់ទំនងជាដៃគូសន្ទនា ចាប់ពីពេលនេះតទៅ ។

សូមអរគុណ!

សុន្ទរកថាបើក

**របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន-អូស្ត្រាលី
លើកទី ២**

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ១២ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០២២

សខាស ៖ ឧត្តម

- **ឯកឧត្តម អេនថូនី អាល់បានីស (Anthony Albanese) នាយករដ្ឋមន្ត្រីអូស្ត្រាលី**
- **ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តម ថ្នាក់ដឹកនាំនៃបណ្តាប្រទេសអាស៊ាន**
- **ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី!**

ជាកិច្ចចាប់ផ្តើម ខ្ញុំសូមសម្តែងនូវការស្វាគមន៍យ៉ាងកក់ក្តៅ ជូនឯកឧត្តម អេនថូនី អាល់បានីស នាយករដ្ឋមន្ត្រីអូស្ត្រាលី ដែលបានអញ្ជើញមកចូលរួមកិច្ចប្រជុំជាមួយគ្រួសារអាស៊ាន ជាលើកទីមួយ ក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន-អូស្ត្រាលី លើកទី ២ នាពេលនេះ ។

ខ្ញុំពិតជាមានសេចក្តីសោមនស្សក្រៃលែង ចំពោះការសម្រេចបាននូវបង្គោលចរជាប្រវត្តិសាស្ត្រថ្មីៗ សម្រាប់ទំនាក់ទំនងកិច្ចសន្ទនាដ៏យូរអង្វែង ដែលមានដូចជា ការរៀបចំនូវកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន-អូស្ត្រាលីប្រចាំឆ្នាំ និងការបង្កើតភាពជាដៃគូយុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់ជ្រុងជ្រោយអាស៊ាន-អូស្ត្រាលី។ ទន្ទឹមនេះ ខ្ញុំក៏សូមវាយតម្លៃខ្ពស់ ដែលអូស្ត្រាលីតែងតែបង្ហាញនូវការគាំទ្រឥតឯករេ មកលើ មជ្ឈមណ្ឌលអាស៊ាន តាមរយៈការចូលរួមយ៉ាងសកម្ម ក្នុងយន្តការនានា ដែលដឹកនាំដោយអាស៊ាន ។

– *ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី!*

ក្រោមក្របខណ្ឌនៃភាពជាដៃគូយុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់ជ្រុងជ្រោយអាស៊ាន-អូស្ត្រាលី ខ្ញុំសូមកោតសរសើរចំពោះល្បឿន និងទំហំនៃសមិទ្ធផល ដែលយើងសម្រេចបានរួមគ្នាក្នុងរយៈពេលដ៏ខ្លី តាមរយៈគំនិតផ្តួចផ្តើមយ៉ាងច្រើន ជាពិសេសគំនិតផ្តួចផ្តើមស្តីពីអូស្ត្រាលី ដើម្បីអនាគតអាស៊ាន (Australia for ASEAN Futures Initiative) ដែលនឹងផ្តល់ការគាំទ្រអន្តរវិស័យដល់ការអនុវត្ត ទស្សនវិស័យអាស៊ានស្តីពីឥណ្ឌូ-ប៉ាស៊ីហ្វិក (AOIP) និងតម្រូវការជាក់ស្តែងរបស់បណ្តាប្រទេសអាស៊ាន។ លើសពីនេះ ខ្ញុំក៏សូមស្វាគមន៍ចំពោះការ

ប្តេជ្ញាចិត្តរបស់អូស្ត្រាលី ក្នុងការគាំទ្រដល់ការធ្វើសមាហរណកម្មក្នុងតំបន់ ការជំរុញការអនុវត្ត កិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីអាស៊ាន-អូស្ត្រាលី-នូវីលហ្សេឡង់ និងការកាត់បន្ថយគម្លាតការអភិវឌ្ឍ តាមរយៈការដាក់ចេញនូវ កម្មវិធីអូស្ត្រាលីសម្រាប់អាស៊ាន ស្តីពីសេដ្ឋកិច្ច និងការតភ្ជាប់ (Australia for ASEAN – Economic and Connectivity) និងកម្មវិធីគាំទ្រការអនុវត្ត កិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីអាស៊ាន-អូស្ត្រាលី-នូវីលហ្សេឡង់ (AANZFTA Implementation Support Programme) ។

សមិទ្ធផលដ៏ត្រចះត្រចង់ទាំងនេះ ឆ្លុះបញ្ចាំងពីការប្តេជ្ញាចិត្ត និងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរួម ក្នុងការពង្រឹងទំនាក់ទំនងកិច្ចសន្ទនា ឱ្យកាន់តែស៊ីជម្រៅ ។ ខ្ញុំមានសុទិដ្ឋិនិយមថា ភាពជាដៃគូ និងកិច្ច-សហប្រតិបត្តិការដ៏រឹងមាំរវាងអាស៊ាន-អូស្ត្រាលី នឹងបន្តផ្តល់ផលប្រយោជន៍ជាច្រើនទៀត ជូនដល់ប្រជាជនរបស់យើង ដើម្បីលើកកម្ពស់ការអភិវឌ្ឍក្នុងតំបន់ប្រកបដោយចីរភាព និងវិបុលភាព ។

សូមអរគុណ!

សាវណា ៖ ២០២២

បទអន្តរាគមន៍

**របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន-អូស្ត្រាលី
លើកទី ២**

**រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ១២ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០២២
វេលាម៉ោង ១១:១០ ដល់ ១២:១០ (រយៈពេល ៣ នាទី)**

ខណ្ឌខេត្ត ៥៤៤៤

- **ឯកឧត្តម អេនថូនី អាល់បាណីស (Anthony Albanese) នាយករដ្ឋមន្ត្រីអូស្ត្រាលី**
- **ព្រះចៅស៊ុលតង់ ឯកឧត្តម ថ្នាក់ដឹកនាំនៃបណ្តាប្រទេសអាស៊ាន**
- **ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី!**

បន្ថែមលើសេចក្តីថ្លែងការណ៍រួមរបស់អាស៊ាន ដោយ
ឯកឧត្តមបណ្ឌិត ផនខាំ វីផាវ៉ាន់ នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃសាធារណ-
រដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យប្រជាមានិតឡាវ និងបទអន្តរាគមន៍របស់
ថ្នាក់ដឹកនាំអាស៊ាន ខ្ញុំសូមចូលរួមចែករំលែកនូវទស្សនាទាន

និងការវាយតម្លៃអំពីវឌ្ឍនភាពនៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ រវាង អាស៊ាន និងអូស្ត្រាលី ដូចតទៅ៖

យើងសូមអរគុណ និងវាយតម្លៃខ្ពស់ ចំពោះការគាំទ្រ យ៉ាងសកម្មរបស់អូស្ត្រាលីតាមរយៈការផ្តល់ជំនួយសប្បុរស- ធម៌ផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ និងសម្ភារបរិក្ខារពេទ្យ, ជាពិសេស វ៉ាក់- សាំង ដែលបានចូលរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ ក្នុងការយក ឈ្នះលើសមរភូមិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺកូវីដ-១៩ ហើយថែមទាំង បានផ្តល់នូវទឹកប្រាក់ចំនួន ២១ លានដុល្លារអូស្ត្រាលី ដល់ មជ្ឈមណ្ឌលអាស៊ាន សម្រាប់ភាពបន្ទាន់ផ្នែកសុខភាពសាធារ- ណៈ និងជំងឺដែលកំពុងកើតមាន (ACPHEED) ដើម្បីពង្រឹង នូវភាពធន់ និងសមត្ថភាពនៃប្រព័ន្ធ សុខាភិបាលនៅអាស៊ាន ទាំងមូល។

កម្ពុជាក៏សូមវាយតម្លៃខ្ពស់ផងដែរ ចំពោះការគាំទ្រ របស់អូស្ត្រាលី ទៅលើគោលដៅ និងគោលការណ៍ នៃទស្សន វិស័យអាស៊ានស្តីពីឥណ្ឌូ-ប៉ាស៊ីហ្វិក (AOIP) ។ កម្ពុជាបាន ត្រៀមខ្លួនរួចជាស្រេចក្នុងការបំពេញតួនាទី និងកាតព្វកិច្ច របស់ខ្លួន ក្នុងការអនុវត្ត ភាពជាដៃគូយុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់ជ្រុង- ជ្រោយ ដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងកាលពីឆ្នាំមុន និងបាន ក្លាយជាកម្លាំងជំរុញថ្មីមួយ សម្រាប់ការពង្រឹងទំនាក់ទំនង អាស៊ាន-អូស្ត្រាលី ។

នៅក្នុងទិដ្ឋភាពសេដ្ឋកិច្ច និងពាណិជ្ជកម្ម ខ្ញុំវាយតម្លៃ ខ្ពស់ ចំពោះការបញ្ចប់ជាដុំកំភួននៃ ការចរចាដំឡើងកម្រិតកិច្ច ព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីអាស៊ាន-អូស្ត្រាលី-នូវែលហ្សេឡង់ សំដៅធានាថា កិច្ចព្រមព្រៀងនេះ នៅតែបន្តមានបទដ្ឋានខ្ពស់ ឆ្លើយតបទៅនឹងសំណូមពរ និងតម្រូវការរបស់វិស័យឯកជន និងចូលរួមចំណែកស្ដារសេដ្ឋកិច្ចតំបន់ឡើងវិញ។ ក្នុងន័យនេះ ខ្ញុំសូមលើកទឹកចិត្តឱ្យសមាជិក ទាំងអស់ បញ្ចប់ការចរចាលើ ចំណុចដែលនៅសេសសល់ ឱ្យបានឆាប់ និងរៀបចំនីតិវិធី ចាំបាច់នានា ដើម្បីចុះហត្ថលេខា និងដាក់កិច្ចព្រមព្រៀង ដំឡើងកម្រិតនេះ ឲ្យចូលជាធរមានបានយ៉ាងឆាប់។

ទន្ទឹមនេះដែរ ខ្ញុំពិតជាមានសេចក្ដីសោមស្ស ចំពោះ ការចូលជាធរមាននៃ កិច្ចព្រមព្រៀងភាពជាដៃគូសេដ្ឋកិច្ច គ្រប់ជ្រុងជ្រោយតំបន់ (RCEP) ដែលនឹងដើរតួនាទីយ៉ាង សំខាន់ ក្នុងការស្ដារ និង ជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ច នាពេលខាង មុខ។ កម្ពុជាយល់ថា កិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ត្រូវមានលេខាធិការ- ដ្ឋានមួយ ដែលឯករាជ្យ និងមានសិទ្ធិអំណាចពេញលេញ ក្នុងការសម្របសម្រួល ជំរុញ និងតាមដានការអនុវត្ត ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់។ ខ្ញុំសូមសង្កត់ធ្ងន់ថា កម្ពុជា នៅតែចង់ឃើញ និងត្រៀមខ្លួនរួចរាល់ ក្នុងការធ្វើជាម្ចាស់ផ្ទះ នៃលេខាធិការដ្ឋាននេះ នៅរាជធានីភ្នំពេញ។

ជាមួយនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងគ្រោះធម្មជាតិ ដែលនៅតែបន្តគំរាមកំហែង និងបន្ទប់បង្អាក់ការអភិវឌ្ឍ និង ការកសាងសហគមន៍អាស៊ាន ខ្ញុំសូមលើកទឹកចិត្តឱ្យមាន ការប្រើប្រាស់ភាពជាដៃគូដែលមានស្រាប់ ដើម្បីអនុវត្តក្រប ខណ្ឌគ្របដណ្តប់រួមមួយ ហៅថា «កិច្ចព្រមព្រៀងបៃតង អាស៊ាន (ASEAN Green Deal)» ។ ខ្ញុំសង្ឃឹមថា អូស្ត្រាលី នឹងផ្តល់ការគាំទ្រដល់គំនិតផ្តួចផ្តើមនេះ ដែលស្របទៅនឹង អាទិភាពរបស់អូស្ត្រាលី ក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាប្រែប្រួល អាកាសធាតុ ។

កម្ពុជាកំណត់ជាអាទិភាពចម្បង ចំពោះការផ្តល់សិទ្ធិ អំណាចដល់ស្ត្រី (Women Empowerment) និងបានចូលរួម យ៉ាងសកម្មក្នុងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការលើរបៀបវារៈ៖ «ស្ត្រី សន្តិ ភាព និងសន្តិសុខ (WPS)» ។ ជាក់ស្តែង កម្ពុជាបានធ្វើជា ម្ចាស់ផ្ទះ ក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលស្ត្រីអាស៊ាន លើកទី ២ កាលពី ខែ តុលា កន្លងទៅ ប្រកបដោយជោគជ័យ និងទទួលបាននូវ ការគាំទ្រពីអូស្ត្រាលី និងបណ្តាប្រទេសអាស៊ានផ្សេងទៀត ។ ខ្ញុំសង្ឃឹមថា អូស្ត្រាលី នឹងបន្តផ្តល់ការគាំទ្រ និងសហការ ជាមួយអាស៊ានលើរបៀបវារៈដ៏មានសារៈសំខាន់នេះ ។

ពាក់ព័ន្ធនឹងការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្សក្នុងអាស៊ាន កម្ពុជាសូមវាយតម្លៃខ្ពស់ ចំពោះគំនិតផ្តួចផ្តើមអូស្ត្រាលី ដើម្បី

ធ្វើបរិវត្តកម្មឌីជីថល និងអនាគតជំនាញអាស៊ាន (Australia for ASEAN Digital Transformation and Future Skills Initiative) ដែលគ្រោងនឹងចាប់ផ្តើម នៅឆ្នាំ ២០២៣ នេះ ដើម្បីកសាងធនធានមនុស្សប្រកបគុណភាព សម្រាប់ការប្រែប្រួលនៃទីផ្សារការងារ និងការប្រកួតប្រជែង នៃសេដ្ឋកិច្ចសកល ។

សូមអរគុណ!

សុន្ទរកថាបិទ

**របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន-អូស្ត្រាលី
លើកទី ២**

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ១២ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០២២

វេលាម៉ោង ១១:១០ ដល់ ១២:១០ (រយៈពេល ៣ នាទី)

សាខាស៊ីវិល ២០២២

- **ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក
លោកស្រី!**

កិច្ចប្រជុំកំពូលរបស់យើងបានឈានមកដល់ទីបញ្ចប់ ។
ខ្ញុំសូមវាយតម្លៃខ្ពស់ និងសូមអរគុណដល់ ឯកឧត្តមនាយករដ្ឋ-
មន្ត្រី ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តមថ្នាក់ដឹកនាំប្រទេសអាស៊ាន
ដែលបានចូលរួមយ៉ាងសកម្ម ក្នុងការពិភាក្សាអំពីបញ្ហាប្រឈម
រួមជាច្រើន ដែលមានសារៈសំខាន់ សម្រាប់ការអនុវត្ត ភាពជា
ដៃគូយុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់ជ្រុងជ្រោយអាស៊ាន-អូស្ត្រាលី ឱ្យបាន
ពេញសក្តានុពល។ យើងក៏បានកំណត់ទិសដៅអាទិភាព

ចម្បង សម្រាប់ដំណាក់កាលបន្ទាប់ ពេលគឺ ការធានាឱ្យបាន នូវសុខុមាលភាព វិបុលភាព និងការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព សម្រាប់ប្រជាជននៅក្នុងតំបន់ទាំងពីរបស់យើង។

ជាថ្មីម្តងទៀត កម្ពុជាវាយតម្លៃខ្ពស់ចំពោះអូស្ត្រាលី សម្រាប់ការគាំទ្រយ៉ាងពេញទំហឹង ដល់ឯកភាព និងមជ្ឈិ- ភាពអាស៊ាន ជាពិសេសការសម្រេចឱ្យបាននូវ ចក្ខុវិស័យស ហគមន៍អាស៊ានឆ្នាំ ២០២៥ (ASEAN Community's 2025 Vision)។ ជាមួយគ្រួសារអាស៊ាន យើងនឹងបន្តពង្រឹង ទំនាក់ទំនង តាមរយៈការអនុវត្តឱ្យបានពេញលេញ និង ប្រកប ដោយប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ នូវគ្រប់គំនិតផ្តួចផ្តើម ស្មើឡើង ដោយអូស្ត្រាលី ដើម្បីធានាថា ភាពជាដៃគូយុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់ ជ្រុងជ្រោយ នឹងក្លាយជាយន្តការ ប្រកបដោយអត្ថន័យ និង ខ្លឹមសារ ដែលបម្រើឱ្យផលប្រយោជន៍រួម។ ទន្ទឹមនេះ អាស៊ាន និងអូស្ត្រាលី បន្តប្តេជ្ញាធ្វើការរួមគ្នា ក្នុងការលើកកម្ពស់យន្តការ ពហុភាគីនិយម និងរក្សាឱ្យបាននូវសន្តិភាព ស្ថិរភាព វិបុល ភាព និងការអភិវឌ្ឍ ប្រកបដោយចីរភាព សម្រាប់តំបន់ទាំង ពីរ។

(ក្នុងករណីនាយករដ្ឋមន្ត្រីអូស្ត្រាលីលើកឡើងពីសំណើ របស់អូស្ត្រាលីក្នុងការរៀបចំកិច្ចប្រជុំកំពូលលើកខួបអនុ- ស្សារវីយ៍៥០ឆ្នាំនៃទំនាក់ទំនងដៃគូសន្ទនាអាស៊ាន-

អូស្ត្រាលី នៅឆ្នាំ២០២៤ នៅប្រទេសអូស្ត្រាលី និងទទួលបានការស្វាគមន៍ពីបណ្តាប្រទេសសមាជិកអាស៊ានផ្សេងទៀត) សូម សម្តេចតេជោនាយករដ្ឋមន្ត្រី អាចលើក ដូចខាងក្រោម៖

«ខ្ញុំសូមអរគុណអូស្ត្រាលី ដែលបានលើកឡើងពីសំណើរៀបចំកិច្ចប្រជុំកំពូលលើកខួបអនុស្សាវរីយ៍ ៥០ឆ្នាំ នៃទំនាក់ទំនងដៃគូសន្ទនាអាស៊ាន-អូស្ត្រាលី នៅឆ្នាំ ២០២៤ នៅប្រទេសអូស្ត្រាលី ។ កម្ពុជាសូមស្វាគមន៍ និងស្នើមន្ត្រីពាក់ព័ន្ធធ្វើការពិភាក្សាបន្ថែមលើខ្លឹមសារនៃសំណើខាងលើ»។

ជាទីបញ្ចប់ ខ្ញុំសូមប្រកាសបិទ កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន-អូស្ត្រាលី លើកទី ២ និងសូមជូនពរ ឯកឧត្តម អេនចូនី អាល់បានីស, ព្រះចៅស៊ុលតង់, ឯកឧត្តមថ្នាក់ដឹកនាំអាស៊ាន និងអង្គប្រជុំទាំងមូល សុខភាពល្អ និងជោគជ័យលើគ្រប់ការកិច្ច ។

សូមអរគុណ!

សសស ២០២៤

សុន្ទរកថាបើក

**សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន-ជប៉ុន
លើកទី ២៥**

សាខាស៊ីប៊ីស៊ី ២០១២

- ឯកឧត្តម គីស៊ីដា ហ្វូមីអូ (Kishida Fumio)
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃប្រទេសជប៉ុន
- ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តមថ្នាក់ដឹកនាំ នៃបណ្តា
ប្រទេសអាស៊ាន
- ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី!

ជាកិច្ចចាប់ផ្តើម ខ្ញុំសូមសម្តែងនូវការស្វាគមន៍យ៉ាង
កក់ក្តៅជូនចំពោះឯកឧត្តម គីស៊ីដា ហ្វូមីអូ (Kishida
Fumio) នាយករដ្ឋមន្ត្រីជប៉ុន សម្រាប់ការចូលរួម ក្នុងកិច្ច
ប្រជុំកំពូលអាស៊ាន-ជប៉ុន លើកទី ២៥ ។

ក្នុងក្របខណ្ឌនៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយអាស៊ាន ជប៉ុន គឺជាដៃគូមួយដ៏សំខាន់, រឹងមាំ និងយូរអង្វែង។ ភាពជាដៃគូ ដែលចេញពីបេះដូងរបស់អាស៊ាន-ជប៉ុន ក្នុងរយៈពេលជិត ៥ ទសវត្សរ៍ កន្លងមកនេះ បាននាំមកនូវភាពជោគជ័យយ៉ាងធំធេង និងដ៏ត្រចះត្រចង់លើគ្រប់វិស័យ ដែលបានចូលរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ ក្នុងការលើកម្ពស់គុណភាពជីវិតរបស់ប្រជាជន នៃតំបន់ទាំងពីរ។ ក្នុងស្មារតីនេះ ខ្ញុំសូមស្វាគមន៍ និងវាយតម្លៃខ្ពស់ចំពោះវឌ្ឍនភាពជាក់ស្តែង នៃការអនុវត្ត ការកែសម្រួលការអនុវត្តសេចក្តីប្រកាសចក្ខុវិស័យ ស្តីពីមិត្តភាព និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ អាស៊ាន-ជប៉ុន៖ ចក្ខុវិស័យមួយ, អត្តសញ្ញាណមួយ និងអនាគតតែមួយ ។

– **ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី !**

ជាមួយនឹងភាពរឹងមាំនៃទំនាក់ទំនងអាស៊ាន-ជប៉ុន យើងនឹងបើកទំព័រប្រវត្តិសាស្ត្រមាសថ្មីមួយ នៅឆ្នាំក្រោយ ជាមួយនឹង កិច្ចប្រជុំកំពូលលើកទី២០ ឆ្នាំ នៃមិត្តភាព និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអាស៊ាន-ជប៉ុន ដែលនឹងរៀបចំឡើងនៅទីក្រុងតូក្យូ។ ប្រាកដណាស់ យើងនឹងប្រកាសរួមគ្នានូវចក្ខុវិស័យថ្មី ដើម្បីបន្តភាពជាដៃគូដ៏ស្មោះស្ម័គ្រ និងដ៏យូរអង្វែងរបស់យើង តទៅមុខទៀត។

ជាចុងក្រោយ ខ្ញុំជឿជាក់យ៉ាងមុតមាំថា កិច្ចប្រជុំ
កំពូលនាថ្ងៃនេះ នឹងផ្តល់ជាវេទិកាពិភាក្សាយ៉ាងសកម្ម ប្រកប
ដោយផលិតភាព ព្រមទាំងជាឱកាសដ៏ល្អមួយ សម្រាប់យើង
ពិនិត្យឡើងវិញនូវកិច្ចសហប្រតិបត្តិការដែលមានស្រាប់ និង
កំណត់ទិសដៅអនាគត ដើម្បីលើកកម្ពស់ភាពជាដៃគូនេះ ទៅ
កម្រិតមួយ កាន់តែប្រសើរថែមទៀត។

សូមអរគុណ!

បទអន្តរាគមន៍

**សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ថ្លែងនៅក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន-ជប៉ុន
លើកទី ២៥**

សខាស ៖ ២០១២

- ឯកឧត្តម គីស៊ីដា ហ្វូមីអូ (Kishida Fumio) នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃប្រទេសជប៉ុន
- ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តម ថ្នាក់ដឹកនាំ នៃបណ្តាប្រទេសអាស៊ាន
- ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី!

យើងទាំងអស់គ្នាបានឮ និងមានមោទនភាពចំពោះ
វឌ្ឍនភាពដ៏ល្អប្រសើរនៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ អាស៊ាន-ជប៉ុន,
ជាពិសេស ការអនុវត្ត ទស្សនវិស័យអាស៊ាន ស្តីពីឥណ្ឌូ-ប៉ាស៊ី
ហ្វិក (AOIP) ដែលមានគោលការណ៍ប្រហាក់ប្រហែលគ្នាទៅ

នឹងយុទ្ធសាស្ត្រឥណ្ឌូ-ប៉ាស៊ីហ្វិកបើកចំហ និងសេរី របស់
ជប៉ុនជុំវិញការលើកកម្ពស់សន្តិភាព និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ។

កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន-ជប៉ុន ជារូបវន្តនៃសព្វេសម័យនេះ
ពិតជាមិនអាចកាត់ផ្តាច់បានពីការជួយជ្រោមជ្រែងរបស់ជប៉ុន
ក្នុងការប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងជំងឺកូវីដ-១៩ នាពេលកន្លងទៅឡើយ។
ក្នុងន័យនេះ កម្ពុជាសូមថ្លែងអំណរគុណជប៉ុន ដែលបានផ្តល់
វ៉ាក់សាំងការពារជំងឺកូវីដ-១៩ ជាង ១៦ លានដូស ព្រមទាំង
ជំនួយជាង ៣២០ លានដុល្លារអាមេរិក សម្រាប់ការផ្គត់ផ្គង់
ឧបករណ៍វេជ្ជសាស្ត្រ ដល់បណ្តាប្រទេសអាស៊ាន រួមទាំង
កម្ពុជា ក៏ដូចជាការជួយជ្រោមជ្រែងដល់មជ្ឈមណ្ឌលអាស៊ាន
សម្រាប់ភាពបន្ទាន់ផ្នែកសុខភាពសាធារណៈ និងជំងឺដែល
កំពុងកើតមាន (ACPHED) ។

សម្រាប់កម្ពុជា ការចូលជាធរមាននៃ កិច្ចព្រមព្រៀង
ភាពជាដៃគូសេដ្ឋកិច្ចគ្រប់ជ្រុងជ្រោយក្នុងតំបន់តំបន់ (អា-
ស៊ីប) នៅក្នុងខែ មករា ឆ្នាំ ២០២២ បានផ្តល់នូវក្តីសង្ឃឹម និង
សុទិដ្ឋិនិយម ក្នុងការស្តារសេដ្ឋកិច្ច និងសម្ភារៈនៃកំណើន
ប្រកបដោយភាពរឹងមាំឡើងវិញ។ ក្នុងន័យនេះ យើងត្រូវចាប់
ផ្តើមអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀមនេះ ឱ្យបានឆាប់ ជាពិសេស តាមរ-
យៈការបង្កើតលេខាធិការដ្ឋានមួយ។ កម្ពុជាបានត្រៀមខ្លួន
រួចរាល់ ក្នុងការធ្វើជាម្ចាស់ផ្ទះនៃលេខាធិការដ្ឋាននេះ នៅរាជ-

ធានីភ្នំពេញ។ ជាមួយគ្នានេះ កម្ពុជាសូមស្វាគមន៍ការចូលជា
 ធរមាននៃពិធីសារទី ១ ដើម្បីធ្វើវិសោធនកម្ម ភាពជាដៃគូ
 សេដ្ឋកិច្ចគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ អាស៊ាន-ជប៉ុន (AJCEP)។ ទន្ទឹម
 នេះដែរ កម្ពុជាសូមស្វាគមន៍ ផែនការការងារឆ្ពោះទៅការបង្កើត
 «ការចនា នាអនាគត និង ផែនការសកម្មភាព នៃភាពជាដៃគូ
 សេដ្ឋកិច្ចអាស៊ាន-ជប៉ុន ប្រកបដោយភាពច្នៃប្រឌិត និងនិរន្តរ-
 ភាព» ក្នុងឆ្នាំ ២០២៣ និងសំណើស្តីពីគំនិតផ្តួចផ្តើមដឹកនាំ
 ដោយវិស័យឯកជន ដើម្បីបង្កើត «ចក្ខុវិស័យសហបង្កើត
 សេដ្ឋកិច្ចអាស៊ាន-ជប៉ុន» សំដៅជំរុញកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ
 សេដ្ឋកិច្ច ឆ្ពោះទៅរកការស្តារឡើងវិញនូវខ្សែច្រវាក់ផ្គត់ផ្គង់
 ប្រកបដោយភាពធន់ រឹងមាំ និងចីរភាព។ ទន្ទឹមនេះដែរ កម្ពុជា
 ឯកភាព តាមសំណើរបស់ជប៉ុន ក្នុងការរៀបចំកិច្ចប្រជុំកំពូល
 អាស៊ាន-ជប៉ុនប្រចាំឆ្នាំ និងកិច្ចប្រជុំកំពូលរំលឹកខួបអនុស្សា-
 វរីយ៍ ៥០ ឆ្នាំនៃទំនាក់ទំនងអាស៊ាន-ជប៉ុន នៅឆ្នាំ២០២៣ ។

– **ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី!**

ជុំវិញបញ្ហានៅឧបទ្វីបកូរ៉េ អាស៊ានមានការព្រួយបារម្ភ
 ចំពោះការបន្តបាញ់សាកល្បងមីស៊ីលបាលីស្ទិក ដោយសាធារណ-
 រដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យប្រជាមានិតកូរ៉េ និងការបាញ់មីស៊ីល ជា
 បន្តបន្ទាប់ ដោយភាគីពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត។ សកម្មភាពទាំង
 នេះ បានបង្កើនភាពតានតឹង ប៉ះពាល់ដល់ការរំពឹងទុកនៃកិច្ច

សន្ទនា ស្តីពីការរំសាយអាវុធនុយក្លេអ៊ែរ ព្រមទាំងគំរាម
កំហែងដល់សន្តិភាព និងស្ថិរភាព ក្នុងតំបន់ និងផ្នែកផ្សេង
ទៀត នៃសកលលោក។ ក្នុងន័យនេះ រដ្ឋមន្ត្រីការបរទេស
អាស៊ាន បានចេញសេចក្តីថ្លែងការណ៍ ចំនួន ២ នៅថ្ងៃទី ៤
ខែ កុម្ភៈ និងថ្ងៃទី ១០ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០២២ ដោយអំពាវ
នាវឱ្យភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ បន្តអនុវត្តនូវការអត់ធ្មត់ជាទី
បំផុត ព្រមទាំងបន្តការសន្ទនាដោយសន្តិវិធី និងគោរពតាម
សេចក្តីសម្រេច របស់ក្រុមប្រឹក្សាសន្តិសុខអង្គការសហប្រជា
ជាតិ (United Nations Security Council - UNSC) ។
ជាមួយគ្នានេះ, យើងបន្តសង្កត់ធ្ងន់លើសារៈសំខាន់នៃការបន្ត
ដោះស្រាយបញ្ហា មនុស្សធម៌ រួមបញ្ចូលទាំងការដោះស្រាយ
ជាបន្ទាន់នូវបញ្ហាការចាប់ពង្រត់ជនជាតិជប៉ុន(abduction)។

សូមអរគុណ!

សុន្ទរកថាបិណ្ឌ

**របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន-ជប៉ុន
លើកទី ២៥**

សសស ៖ ២២២២

- ឯកឧត្តម គីស៊ីដា ហ្វូមីអូ (Kishida Fumio)
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃប្រទេសជប៉ុន
- ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តមថ្នាក់ដឹកនាំ នៃបណ្តា
ប្រទេសអាស៊ាន !

ខ្ញុំសូមសម្តែងនូវការពេញចិត្ត ដោយកិច្ចប្រជុំកំពូល
របស់យើង បានពិនិត្យ និងពិភាក្សា លើអាទិភាពចម្បងជា
ច្រើន សម្រាប់ការពង្រឹងទំនាក់ទំនងភាពជាដៃគូសន្ទនា
អាស៊ាន-ជប៉ុន។ កិច្ចពិភាក្សា ប្រកបដោយអត្ថន័យ និងការ
គោរពគ្នាទៅវិញទៅមកនេះ បានឆ្លុះបញ្ចាំងឱ្យឃើញពីទស្សន-
វិស័យ និងជំហររបស់យើង ក្នុងការពង្រឹងបន្ថែមនូវភាពជាដៃ
គូ និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអាស៊ាន-ជប៉ុន។

ជាមួយនឹងការចាត់ទុកសន្តិភាព និងសុខមាលភាព
ប្រជាជន ជាអាទិភាពខ្ពស់បំផុត ខ្ញុំសូមស្វាគមន៍ ចំពោះការ
ពិចារណារបស់ជប៉ុន ក្នុងការស្នើសុំបង្កើត «ភាពជាដៃគូយុទ្ធ
សាស្ត្រគ្រប់ជ្រុងជ្រោយអាស៊ាន-ជប៉ុន» ដែលធ្វើឱ្យភាពជា
ដៃគូរបស់យើង កាន់តែស្អិតរមួត និងស៊ីជម្រៅថែមមួយកម្រិត
ទៀត។ ក្នុងន័យនេះ ខ្ញុំសូមអរគុណថ្នាក់ដឹកនាំអាស៊ាន
ដែលបានឯកភាពតាមសំណើរបស់ជប៉ុនក្នុងការរៀបចំ កិច្ច
ប្រជុំកំពូលរំលឹកខួប ៥០ ឆ្នាំ នៅក្នុងខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០២៣ នៅទី
ក្រុងតូក្យូ ក្រោយកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន-ជប៉ុនប្រចាំឆ្នាំ ដែល
ជាឱកាសដ៏ល្អសម្រាប់ការពិភាក្សាអំពីទិសដៅ និងការងារ
បន្ថែមសម្រាប់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការរបស់យើង។

ជាទីបញ្ចប់ ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅ
ចំពោះការចូលរួមរបស់ ឯកឧត្តម គីស៊ីដា ហ្សុមីអូ ព្រះចៅ
ស៊ីលតង់ និងឯកឧត្តមថ្នាក់ដឹកនាំអាស៊ាន និងសូមជូនពរនូវ
សុខភាពល្អ សុភមង្គល និងជោគជ័យគ្រប់ការកិច្ច។

ខ្ញុំសូមប្រកាសបិទ កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន-ជប៉ុន
លើកទី ២៥ ចាប់ពីពេលនេះតទៅ ។

សូមអរគុណ!

សុន្ទរកថាម៉េក

**សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន-សហរដ្ឋ
អាមេរិក លើកទី ១០**

២៤២២ ❀ ឆសាឆ

- ឯកឧត្តម ចូ បៃឌិន ប្រធានាធិបតីសហរដ្ឋអាមេរិក,
- ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តម ថ្នាក់ដឹកនាំនៃបណ្តា
ប្រទេសអាស៊ាន
- ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី!

ជាកិច្ចចាប់ផ្តើម ខ្ញុំសូមសម្តែងនូវការស្វាគមយ៉ាងកក់
ក្តៅ ជូនចំពោះឯកឧត្តមប្រធានាធិបតីសហរដ្ឋអាមេរិក ព្រះ-
ចៅស៊ីលតង់ និងឯកឧត្តមថ្នាក់ដឹកនាំប្រទេសអាស៊ាន ដែល
បានអញ្ជើញចូលរួម ក្នុង «កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន-សហរដ្ឋ
អាមេរិក លើកទី ១០» នាពេលនេះ។ ខ្ញុំពិតជាមានសេចក្តី
សោមនស្ស ដោយយើងអាចជួបជុំគ្នាដោយផ្ទាល់ជាថ្មីម្តងទៀត

បន្ទាប់ពីការជួបជុំចុងក្រោយ នៅក្នុង «កិច្ចប្រជុំកំពូលពិសេស អាស៊ាន-សហរដ្ឋអាមេរិក» នៅរដ្ឋធានីវ៉ាស៊ីនតោន កាលពីខែ ឧសភា កន្លងទៅ ។ ការរៀបចំព្រឹត្តិការណ៍ជាប្រវត្តិសាស្ត្រនេះ បានឆ្លុះបញ្ចាំងឱ្យឃើញពីការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់សហរដ្ឋអាមេរិក ក្រោមការដឹកនាំរបស់ ឯកឧត្តម ចូ បៃឌិន ក្នុងការគាំទ្រម កលើ មជ្ឈភាពអាស៊ាន និង និម្មាបនកម្មតំបន់ ដែលផ្អែកលើ ច្បាប់ ដែលរូបខ្ញុំផ្ទាល់យល់ថា ពិតជាមានសារៈសំខាន់ សម្រាប់ការរក្សាសន្តិភាព និងស្ថិរភាពក្នុងតំបន់។

ទន្ទឹមនេះដែរ ការគាំទ្រ និងការចូលរួមរបស់សហរដ្ឋ- អាមេរិក នៅក្នុងដំណើរការនៃការកសាងសហគមន៍អាស៊ាន ពិតជាមានសារៈសំខាន់ ជាពិសេសក្នុងបរិការណ៍នៃការជំរុញ ការស្តារអាស៊ានឡើងវិញ ចេញពីវិបត្តិនៃជំងឺកូវីដ-១៩ ការ ពង្រឹងភាពធន់ក្នុងតំបន់ ព្រមទាំងការដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈម ចម្បងផ្សេងៗ រួមមាន ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ សន្តិសុខ ស្បៀងអាហារ និងថាមពល ជាដើម។

- *ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោក ស្រី !*

ដូចដែលយើងបានពិភាក្សា នៅរដ្ឋធានីវ៉ាស៊ីនតោន ថ្នាក់ដឹកនាំអាស៊ានទាំងអស់ ដែលមានវត្តមាននៅទីនេះ សម្តែងនូវការប្តេជ្ញាចិត្ត ក្នុងការពង្រីកទំនាក់ទំនងអាស៊ាន-

សហរដ្ឋអាមេរិក ទៅជាដៃគូយុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ដូច
ត្រូវបានរំលេចនៅក្នុង «សេចក្តីថ្លែងការណ៍ចក្ខុវិស័យរួមនៃ
កិច្ច-ប្រជុំកំពូលពិសេសអាស៊ាន-សហរដ្ឋអាមេរិក» ដើម្បី
រំលឹកខួប ៤៥ ឆ្នាំ នៃទំនាក់ទំនងដៃគូសន្ទនា អាស៊ាន-សហ
រដ្ឋអាមេរិក។

ខ្ញុំរំពឹងថា កិច្ចប្រជុំកំពូលនាថ្ងៃនេះ នឹងមានការផ្លាស់ប្តូរ
មតិយោបល់ល្អៗ ហើយខ្ញុំជឿជាក់ថាស្មារតី «រួមគ្នាធ្វើ» របស់
យើង នឹងអាចនាំមកនូវលទ្ធផលជាក់ស្តែង សម្រាប់ការពង្រឹង
បន្ថែមទៀតនូវចំណងមិត្តភាពអាស៊ាន-សហរដ្ឋអាមេរិក ក្នុង
រយៈពេលជាច្រើនឆ្នាំទៅមុខ ។

សូមអរគុណ!

បទអន្តរាគមន៍

**សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន – សហរដ្ឋ
អាមេរិក លើកទី ១០**

២៤២២ ✽ សភាស

- ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី!

អាស៊ាន និងសហរដ្ឋអាមេរិក គឺជាមិត្តចាស់ ដែលមានទំនាក់ទំនងភាពជាដៃគូ អស់រយៈពេល ៤៥ ឆ្នាំ មកហើយ ។ តាមរយៈភាពជាដៃគូដ៏យូរអង្វែងនេះ សហរដ្ឋអាមេរិក បាននិងកំពុងបន្តចូលរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ ក្នុងដំណើរការនៃការកសាងសហគមន៍អាស៊ានដ៏រឹងមាំ។

ស្ថិតក្នុងស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ននេះ បន្ថែមលើការជួយគាំទ្រដល់ការប្រយុទ្ធនឹងជំងឺកូវីដ-១៩ សហរដ្ឋអាមេរិក ក៏បាននិងកំពុងផ្តល់ការគាំទ្រយ៉ាងសកម្ម ក្នុងការពង្រឹងប្រព័ន្ធសុខាភិបាល សំដៅធានាឱ្យសហគមន៍អាស៊ានមានភាពធន់ ព្រម

ទាំងអាចឆ្លើយតបទៅនឹងជំងឺរាតត្បាតផ្សេងទៀត ដែលអាចកើតមានឡើងនាពេលអនាគត។ ក្នុងន័យនេះ ខ្ញុំសូមវាយតម្លៃខ្ពស់ចំពោះការ ប្តេជ្ញាចិត្តរបស់សហរដ្ឋអាមេរិក ក្នុងការគាំទ្រដល់ មជ្ឈមណ្ឌលអាស៊ានសម្រាប់ភាពបន្ទាន់ ផ្នែកសុខភាពសាធារណៈ និងជំងឺដែលកំពុងកើតមាន (ACPHEED) និង ប្រព័ន្ធសម្របសម្រួលបន្ទាន់ ផ្នែកសុខភាពសាធារណៈអាស៊ាន (APHECS)។

សហរដ្ឋអាមេរិក បាន និងកំពុងចូលរួមចំណែកដ៏សំខាន់ក្នុងការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចអាស៊ាន ជាពិសេស ក្នុងបរិការណ៍នៃការស្តារឡើងវិញ ក្រោយវិបត្តិនៃជំងឺកូវីដ-១៩។ ក្នុងស្មារតីនេះ កម្ពុជាសូមវាយតម្លៃខ្ពស់ចំពោះវឌ្ឍនភាពនៃការអនុវត្តផែនការការងារ ក្រោម ក្របខណ្ឌពាណិជ្ជកម្ម និងការវិនិយោគអាស៊ាន-សហរដ្ឋអាមេរិក (TIFA) និងផែនការការងារពង្រីកការចូលរួមសេដ្ឋកិច្ច (E3) ឆ្នាំ ២០២១-២០២២ ជាពិសេសក្នុងវិស័យឌីជីថល កិច្ចសម្រួលពាណិជ្ជកម្ម និងការគាំទ្រដល់សហគ្រាសធុនមីក្រូ តូច និងមធ្យម។ កម្ពុជា ក៏សូមស្វាគមន៍ ផែនការការងារថ្មី សម្រាប់ឆ្នាំ ២០២២-២០២៣ ដែលនឹងគ្របដណ្តប់លើផ្នែកកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ ដូចជា ថាមពលប្រកបដោយចីរភាព សេដ្ឋកិច្ចបៃតង និងការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស ជាដើម។ កម្ពុជាសង្ឃឹមថា សហរដ្ឋអាមេរិក

នឹងបន្តជួយជ្រោមជ្រែងដល់អាស៊ាន តាមរយៈក្រុមប្រឹក្សាធុរកិច្ចសហរដ្ឋអាមេរិក-អាស៊ាន ដែលដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការជំរុញ និងលើកកម្ពស់សកម្មភាពធុរកិច្ច ពាណិជ្ជកម្ម និងការវិនិយោគ រវាងអាស៊ាន-សហរដ្ឋអាមេរិក ជាពិសេសក្នុងវិស័យកសិកម្មវៃឆ្លាត ថាមពលកកើតឡើងវិញ និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធខ្ចីដីថ្មី ជាដើម ។

ដោយឡែក នៅក្នុងក្របខណ្ឌពហុភាគី កម្ពុជាពិតជាមានសេចក្តីសោមនស្ស ចំពោះការចូលរួមឡើងវិញទៅក្នុង «កិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីស» (Paris Agreement) ដែលការណ៍នេះ ឆ្លុះបញ្ចាំងឱ្យឃើញពីការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់សហរដ្ឋអាមេរិក ក្រោមការដឹកនាំរបស់ឯកឧត្តម ចូ បៃឌិន លើរបៀបវារៈស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ កម្ពុជាសូមវាយតម្លៃខ្ពស់ ចំពោះការពង្រឹងកិច្ចសហ-ប្រតិបត្តិការអាស៊ាន-សហរដ្ឋអាមេរិក ជុំវិញបញ្ហាបរិស្ថាន ថាមពល ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព និងកំណើនបៃតងនៅក្នុងតំបន់តាមរយៈ «មជ្ឈមណ្ឌលអាស៊ានសម្រាប់ការសិក្សា និងការសន្ទនាអំពីការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព» (ACSDSD) និង «មជ្ឈមណ្ឌលជីវៈចម្រុះអាស៊ាន» (ACB) ។ ក្នុងបរិការណ៍នេះ យើងសង្ឃឹមថា សហរដ្ឋអាមេរិកនឹងផ្តល់ការគាំទ្រ ក្នុងការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធបៃតង និងថាមពលកកើតឡើង

វិញ ដើម្បីលើកកម្ពស់កំណើនប្រកបដោយចីរភាព នៅក្នុង
តំបន់អាស៊ាន ។ ស្របពេលជាមួយគ្នានេះ យើងនឹងត្រៀមខ្លួន
ចូលរួមក្នុងកិច្ចប្រជុំថ្នាក់រដ្ឋមន្ត្រីអាស៊ាន-សហរដ្ឋអាមេរិក
លើកដំបូង ស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងបរិស្ថាន នៅ
ក្នុងអនាគតដ៏ខ្លីខាងមុខ ។

ជាទីបញ្ចប់ ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណដល់សហរដ្ឋ-
អាមេរិក និងដៃគូអន្តរជាតិនានា ចំពោះការប្រគល់ត្រឡប់វិញ
នូវវត្ថុបុរាណខ្មែរចំនួន ៣០ ដែលត្រូវបានលួចយកនាំចេញ
ដោយខុសច្បាប់ ពីកម្ពុជា នាពេលកន្លងមក ។

សូមអរគុណ !

យើងពិតជាមានមោទនភាព ចំពោះការសម្រេចបាន
នូវសមិទ្ធផលដ៏ធំមួយទៀត នៅក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រនៃទំនាក់
ទំនងរបស់យើង តាមរយៈការពង្រីកទំនាក់ទំនងរវាងអាស៊ាន
និងសហរដ្ឋអាមេរិក ទៅជា «ដៃគូយុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់ជ្រុង
ជ្រោយ» ។ យើងមានសុទ្ធិនិយម និងទន្ទឹងរង់ចាំការអនុវត្ត
«ភាពជាដៃគូយុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ» ឱ្យបានពេញលេញ
និងមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ដែលការណ៍នេះនឹងចូលរួមយ៉ាង
សកម្ម ក្នុងការធានាបាននូវសន្តិភាព ស្ថិរភាព សន្តិសុខ និង
ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព និងភាពធន់ ជូនដល់ប្រជា-
ជនរបស់យើង ។

ជាទីបញ្ចប់ ខ្ញុំសូមជូនពរ ឯកឧត្តមប្រធានាធិបតី ថ្នាក់
ដឹកនាំអាស៊ាន ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី មាន
សុខភាពល្អ និងទទួលបានជោគជ័យគ្រប់ការកិច្ច ។

ខ្ញុំសូមប្រកាសបិទ កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន-សហរដ្ឋ
អាមេរិក លើកទី ១០ ចាប់ពីពេលនេះតទៅ ។

សូមអរគុណ!

សុន្ទរកថាបើក

របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន

**នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលរំលឹកខួបអនុស្សាវរីយ៍
ទំនាក់ទំនងអាស៊ាន-កាណាដា**

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី១២ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០២២

វេលាម៉ោង ១៨:២០ ដល់ ១៩:២០ (រយៈពេល ៣ នាទី)

សខាស ៖ ឧត្តម

- **ឯកឧត្តម ចាស្ទ័រ ទ្រូដូ (Justin Trudeau) នាយករដ្ឋមន្ត្រីកាណាដា**
- **ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តម ថ្នាក់ដឹកនាំនៃបណ្តាប្រទេសអាស៊ាន**
- **ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី !**

ជាកិច្ចចាប់ផ្តើម ខ្ញុំសូមសម្តែងនូវការស្វាគមន៍យ៉ាងកក់ក្តៅចំពោះវត្តមានរបស់ ឯកឧត្តម ចាស្ទ័រ ទ្រូដូ នាយករដ្ឋមន្ត្រីកាណាដា និងជាសហប្រធាននៃកិច្ចប្រជុំកំពូលរំលឹកខួបអនុស្សាវរីយ៍ទំនាក់ទំនងអាស៊ាន-កាណាដា ។

ក្នុងរយៈពេល ៤៥ ឆ្នាំ កន្លងមកនេះ ជាមួយនឹង ប្រាជ្ញាស្មារតី និងបំណងប្រាថ្នារួមដ៏មុតមាំ ក្នុងការរក្សា និង លើកកម្ពស់សន្តិភាព ស្ថិរភាព និងវិបុលភាព ក្នុងតំបន់ទាំងពីរ ភាពជាដៃគូដ៏យូរអង្វែងរបស់យើង បាននាំមកនូវសមិទ្ធផលលេចធ្លោលើគ្រប់វិស័យ និងបានចូលរួមចំណែកយ៉ាង សំខាន់ ក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈម ទាំងក្នុងតំបន់ និង លើសកលលោក ជាពិសេសការលើកកម្ពស់សុខុមាលភាព និងជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាជន។

ខ្ញុំសូមវាយតម្លៃខ្ពស់ចំពោះសំណើរបស់កាណាដា ក្នុង ការពង្រីកទំនាក់ទំនងរវាងអាស៊ាន និងកាណាដា ទៅជាដៃគូ យុទ្ធសាស្ត្រ ដែលជាទិសដៅដ៏ប្រសើរ សម្រាប់ការជំរុញ ទំនាក់ទំនងកិច្ចសន្ទនាអាស៊ាន-កាណាដា ឱ្យកាន់តែស្អិត រម្ងូត និងស៊ីជម្រៅថែមទៀត។ ជាក់ស្តែង ការបើកការចរចា លើ កិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីអាស៊ាន-កាណាដា នា ពេលថ្មីៗនេះ គឺជាការបោះជំហានជាវិជ្ជមានដំបូង ស្របតាម ទិសដៅនេះ ដែលនឹងជំរុញការស្តារសេដ្ឋកិច្ច ក្នុងតំបន់ទាំង ពីរឡើងវិញ ប្រកបដោយចីរភាព បរិយាបន្ន និងភាពធន់ ក្រោយវិបត្តិនៃជំងឺកូវីដ-១៩ ។

ខ្ញុំមានសុទិដ្ឋិនិយមថា កិច្ចប្រជុំកំពូលរំលឹកខួបអនុស្សាវរីយ៍នាថ្ងៃនេះ អាចប្រមូលផ្តុំនូវមតិយោបល់ និងអនុ-

សាសន៍ ប្រកបដោយប្រាជ្ញាស្មារតី និងទស្សនៈវិស័យល្អៗ
សម្រាប់ការជំរុញបន្ថែមទៀត នូវសម្ភារៈយ៉ាងលឿននៃទំនាក់
ទំនង និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ ដើម្បីផ្តល់ផលប្រយោជន៍ឱ្យ
កាន់តែច្រើនសម្រាប់ប្រជាជនរបស់យើង ក្នុងទសវត្សរ៍ខាង
មុខ ។

សូមអរគុណ!

បទអន្តរាគមន៍

សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលលើកខួបអនុស្សាវរីយ៍
ទំនាក់ទំនងអាស៊ាន-កាណាដា

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី១២ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០២២

វេលាម៉ោង ១៨:២០ ដល់ ១៩:២០ (រយៈពេល ៣ នាទី)

សខាស ឆ្មោល

- **ឯកឧត្តម ចាស្ទ័ន ទ្រូដូ (Justin Trudeau) នាយករដ្ឋមន្ត្រីកាណាដា**
- **ព្រះចៅស៊ុលតង់ ឯកឧត្តម ថ្នាក់ដឹកនាំនៃបណ្តាប្រទេសអាស៊ាន**
- **ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី!**

ដូចការលើកឡើងរបស់ ឯកឧត្តមនាយករដ្ឋមន្ត្រីកាណាដា និង ថ្នាក់ដឹកនាំអាស៊ានទាំងអស់, ទំនាក់ទំនងដៃគូសន្ទនា និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអាស៊ាន-កាណាដា មាន

វឌ្ឍនភាពគួរជាទីមោទនៈ និងនាំមកនូវលទ្ធផលល្អប្រសើរលើ គ្រប់ វិស័យ សម្រាប់តំបន់ទាំងពីរបស់យើង ។

ខ្ញុំសូមវាយតម្លៃខ្ពស់ ចំពោះវឌ្ឍនភាពនៃការអនុវត្ត សកម្មភាពកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ ក្រោម ផែនការការងារ ឆ្នាំ ២០២១-២០២៥ ដើម្បីអនុវត្ត សេចក្តីថ្លែងការណ៍រួមអាស៊ាន- កាណាដា ស្តីពី ពាណិជ្ជកម្ម និងការវិនិយោគ (JDTI Work Plan) ។ ខ្ញុំក៏សូមស្វាគមន៍ការបង្កើត គណៈកម្មាធិការចរចា ពាណិជ្ជកម្ម (TNC) សម្រាប់ កិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្ម សេរីអាស៊ាន-កាណាដា (ACAFTA) ដែលនឹងរួមចំណែក ដល់កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែង ក្នុងការធ្វើសមាហរណកម្មសហគមន៍ សេដ្ឋកិច្ចអាស៊ាន ទៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចសកលលោក។

កម្ពុជាក៏សូមវាយតម្លៃខ្ពស់ ចំពោះការបន្តការគាំទ្រ របស់កាណាដា មកលើ មជ្ឈមណ្ឌលអាស៊ាន និងការចូលរួមយ៉ាង សកម្ម ក្នុងការជំរុញរបៀបវារៈ «ស្ត្រី, សន្តិភាព និងសន្តិសុខ (WPS)» ក៏ដូចជាការផ្តល់សិទ្ធិអំណាចដល់ស្ត្រី នៅក្នុងតំបន់ អាស៊ាន ស្របតាម គោលនយោបាយជំនួយអន្តរជាតិលើក កម្ពស់សិទ្ធិស្ត្រី (FIAP) របស់កាណាដា។ ក្នុងការងារនេះ កម្ពុជាបានធ្វើជាម្ចាស់ផ្ទះនៃ កិច្ចប្រជុំ កំពូលស្ត្រីអាស៊ាន លើកទី ២ ដោយជោគជ័យ កាលពីខែ តុលា កន្លងទៅថ្មីៗនេះ ដោយខ្ញុំបានដឹកនាំដោយផ្ទាល់ ដើម្បីបង្ហាញពីការយកចិត្ត

ទុកដាក់ និងលើកកម្ពស់សិទ្ធិអំណាចរបស់ស្ត្រី ដែលជាអាទិ-
ភាពចម្បងមួយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងអាស៊ាន។

យើងក៏ជឿជាក់ផងដែរលើតួនាទីដ៏សំខាន់របស់ស្ត្រីក្នុង
ការលើកកម្ពស់សន្តិភាព និងការអភិវឌ្ឍ សង្គម-សេដ្ឋកិច្ច។ គិត
ត្រឹមថ្ងៃនេះ ក្នុងចំណោមកងកម្លាំងរបស់កម្ពុជា ដែលបានចូល
រួមក្នុងប្រតិបត្តិការ រក្សាសន្តិភាពរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ
(PKO), ស្ត្រីមានប្រមាណជាង ១៥% ហើយយើងនឹងបន្ត
បង្កើនការចូលរួមនេះ ឱ្យកាន់តែខ្ពស់ថែមទៀតនាអនាគត។ ខ្ញុំ
សង្ឃឹមថា កាណាដានឹងពិនិត្យលទ្ធភាព ផ្តល់ការគាំទ្រផ្នែក
បច្ចេកទេសបន្ថែមទៀតដល់កម្ពុជា ដើម្បីបង្កើនសមត្ថភាព
របស់ស្ត្រី នៅក្នុងប្រតិបត្តិការរក្សាសន្តិភាពរបស់អង្គការសហ-
ប្រជាជាតិ។ សកម្មភាពមួយទៀត ដែលកម្ពុជាយកចិត្ត
ទុកដាក់ខ្លាំងដែរនោះ គឺការកម្ចាត់មីន និងសំណល់មីនទាន់
ផ្ទះផ្សេងទៀតពីសង្គ្រាម។ ជំនួយរបស់កាណាដា ចំពោះ
មជ្ឈមណ្ឌលតំបន់អាស៊ានសម្រាប់សកម្មភាពមីន (ARMAC)
នឹងបន្សល់ទុកនូវបច្ច័យល្អដ៏យូរអង្វែង សម្រាប់ស្ថាប័នថ្មីមួយ
នេះ។

– *ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក
លោកស្រី!*

ការកសាងធនធានមនុស្ស និងទំនាក់ទំនងរវាងប្រជាជន និងប្រជាជន មានសារៈសំខាន់ណាស់ សម្រាប់ធានាឱ្យបាននូវភាពជាដៃគូអាស៊ាន-កាណាដា រឹងមាំ និងយូរអង្វែង។ ក្នុងស្មារតីនេះ, ខ្ញុំសូមស្វាគមន៍កិច្ចសហប្រតិបត្តិការល្អប្រសើរលើការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស ជាពិសេសនៅថ្នាក់ឧត្តមសិក្សា ដែលកាណាដាមានឧត្តមភាពប្រកួតប្រជែង។ ទន្ទឹមនេះ អនាគតរបស់យើង នឹងពឹងផ្អែកលើសមត្ថភាពក្នុងការទាញយកថាមពលពីបដិវត្តន៍ឧស្សាហកម្មទី ៤។ ក្នុងន័យនេះ, ខ្ញុំសូមលើកទឹកចិត្តឱ្យកាណាដាពង្រីកការគាំទ្រ ដើម្បីគ្របដណ្តប់លើមុខវិជ្ជាវិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា វិស្វកម្ម និងគណិតវិទ្យា (STEM) សំដៅបំពាក់កម្លាំងពលកម្មរបស់អាស៊ាន នូវជំនាញចាំបាច់ សម្រាប់ការចាប់យកកាលានុវត្តភាពពីបរិវត្តកម្មឌីជីថល។

ជាមួយនឹងវឌ្ឍនភាពដ៏ល្អប្រសើរទាំងនេះ ខ្ញុំជឿជាក់ថា ភាពជាដៃគូអាស៊ាន-កាណាដា នឹងកាន់តែរីករឹងមាំឡើងជាលំដាប់ ។ ក្នុងស្មារតីនេះ ខ្ញុំសូមគាំទ្រសំណើរបស់កាណាដាក្នុងការពង្រីកទំនាក់ទំនងអាស៊ាន-កាណាដា ជាដៃគូយុទ្ធសាស្ត្រ។

សូមអរគុណ !

សុន្ទរកថាបិទ

**របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលរំលឹកខួបអនុស្សាវរីយ៍
ទំនាក់ទំនងអាស៊ាន-កាណាដា**

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ១២ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០២២

វេលាម៉ោង ១៨:២០ ដល់ ១៩:២០ (រយៈពេល ៣ នាទី)

សខាស ៖ ឧត្តម

**– ព្រះចៅស៊ុលតង់ ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោក
ស្រី!**

កិច្ចប្រជុំកំពូលរំលឹកខួបរបស់យើង បានឈានមកដល់ទីបញ្ចប់ ជាមួយនឹងការពិភាក្សាយ៉ាងសកម្ម ដែលបានផ្តល់ជាអនុសាសន៍ និងទិសដៅសំខាន់ៗ សម្រាប់ការបន្តពង្រឹងភាពជាដៃគូដ៏យូរអង្វែងរបស់អាស៊ាន-កាណាដា ឱ្យឈានឡើងដល់កម្រិតខ្ពស់មួយទៀត។

លទ្ធផលនៃកិច្ចប្រជុំកំពូលរំលឹកខួបអនុស្សាវរីយ៍ប្រកបដោយផ្លែផ្កានាថ្ងៃនេះ បានបង្ហាញឱ្យឃើញពីការប្តេជ្ញាចិត្ត

របស់យើង ក្នុងការសហការគ្នាឱ្យកាន់តែជិតស្និទ្ធ ជាពិសេស ក្នុងការធានាការអនុវត្តពេញលេញ និងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនូវ សេចក្តីថ្លែងការណ៍រួមនៃការលើកម្ពស់ភាពជាដៃគូ អាស៊ាន-កាណាដា ឆ្នាំ ២០២១-២០២៥ ដើម្បីរក្សាសន្តិភាព ស្ថិរភាព និងសន្តិសុខ សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ និងកំណើន ប្រកបដោយចីរភាព បរិយាបន្ន និងភាពធន់ នៅក្នុងតំបន់ ទាំងពីរ។

តាមរយៈការរៀបចំ និងការធ្វើសកម្មភាពរួមគ្នា និងការ តម្កល់សន្តិភាព ការអភិវឌ្ឍ និងប្រជាជន ជាអាទិភាពខ្ពស់ជាង អ្វីទាំងអស់ ខ្ញុំជឿជាក់ថា កិច្ចប្រជុំកំពូលរំលឹកខួបអនុស្សាវរីយ៍ ថ្ងៃនេះ នឹងក្លាយជាព្រឹត្តិការណ៍ជាប្រវត្តិសាស្ត្រដ៏សំខាន់មួយ និងជាមូលដ្ឋានដ៏រឹងមាំ សម្រាប់ការជំរុញបន្ថែមទៀត នូវ សម្ព័ន្ធនៃទំនាក់ទំនងអាស៊ាន-កាណាដា ក្នុងទសវត្សរ៍ ខាងមុខ។

ជាទីបញ្ចប់ ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅ ចំពោះការចូលរួមរបស់ ឯកឧត្តម ចាស្ទីន ទ្រេដូ និងថ្នាក់ដឹកនាំ អាស៊ាន ក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលរំលឹកខួបអនុស្សាវរីយ៍ថ្ងៃនេះ និង សូមជូនពរនូវសុខភាពល្អ បរិបូរណ៍ និងជោគជ័យក្នុងគ្រប់ ការកិច្ច ។

ខ្ញុំសូមប្រកាសបិទ កិច្ចប្រជុំកំពូលរំលឹកឧបអនុស្សាវរី
យ៍ទំនាក់ទំនងអាស៊ាន-កាណាដា ចាប់ពីពេលនេះតទៅ ។

សូមអរគុណ!

សាវណ្ណា ៖ ២០២២

សន្ទរកថា

សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ឆ្លៀតចូល ពិធីធៀបសាយភោជន៍ (Gala Dinner)
រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ១២ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០២២
(ម៉ោង ១៩:៣០ - ២១:៣០)

សខាស ៖ ឧត្តម

- **ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តម លោកជំទាវ ថ្នាក់ដឹកនាំនៃ**
បណ្តាប្រទេសអាស៊ាន និងបណ្តាប្រទេសជាដៃគូ
- **ឯកឧត្តម លោកជំទាវ ថ្នាក់ដឹកនាំនៃអង្គការអន្តរជាតិ**
និងឯកឧត្តមអគ្គលេខាធិការអាស៊ាន
- **ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី !**

ខ្ញុំសូមសម្តែងនូវការស្វាគមន៍ដ៏កក់ក្តៅ ជូនចំពោះ ព្រះ
ចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី និងភ្ញៀវ
កិត្តិយសទាំងអស់ ដែលបានអញ្ជើញចូលរួមកិច្ចប្រជុំកំពូល
អាស៊ាន លើកទី ៤០ និង ៤១ និងកិច្ចប្រជុំកំពូលពាក់ព័ន្ធ
ផ្សេងទៀត នៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។ ខ្ញុំពិតជាមានសេច

ក្តីសោមនស្ស ដែលបានជួបអ្នកទាំងអស់គ្នា និងមានកិត្តិយសក្នុងការទទួលធ្វើជាម្ចាស់ផ្ទះ សម្រាប់ពិធីលៀងសាយភោជន៍ នាពេលនេះ។

ការជួបជុំផ្ទាល់នៅក្នុងកម្មវិធីពិសេសនេះ បញ្ជាក់អំពីលទ្ធផល ដែលយើងទាំងអស់គ្នាបានខិតខំប្រឹងប្រែងកន្លងមក ដើម្បីសម្របខ្លួន និងរៀនរស់ជាមួយនឹងជំងឺកូវីដ-១៩ តាមគន្លងប្រក្រតីភាពថ្មី ។ ពិសេសជាងនេះទៅទៀត វត្តមានយើងទាំងអស់គ្នានៅក្នុងកម្មវិធីនាពេលល្ងាចនេះ បានបង្ហាញពីអំពើតបភាពពិតនៃស្មារតីមិត្តភាព និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការដ៏រឹងមាំ និងយូរអង្វែង ដែលជាមូលដ្ឋានគ្រឹះរបស់យើង ក្នុងការធានាថាប្រជាជនយើងទាំងអស់គ្នាអាចរស់រានបាននៅក្នុងពិភពលោកមួយ ប្រកប ដោយសុខដុមរមនា សុខសន្តិភាព សុវត្ថិភាព និងវិបុលភាព។

– *ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តម លោកជំទាវ និងភ្ញៀវ
កិត្តិយសទាំងអស់!*

កម្ពុជា មានមោទនភាព និងការទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ក្នុងការទទួលតួនាទីជាប្រធានអាស៊ាន ជាលើកទី ៣ នេះ។ ក្រោមមូលបទ «អាស៊ានរួមគ្នាធ្វើ៖ ដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមទាំងអស់គ្នា» យើង បានពូនជ្រុំតាមរយៈដំណោះស្រាយរួមរបស់យើង សម្រាប់បញ្ហាប្រឈមនៅក្នុងតំបន់ និងពង្រឹងការ

ចូលរួមចំណែករបស់អាស៊ាន ដើម្បីសន្តិភាព ស្ថិរភាព សុវត្ថិភាព និងការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព ក្នុងតំបន់ និងសកលលោក ។ មូលបទរបស់យើងសម្រាប់អាស៊ានឆ្នាំ ២០២២ បានរំលេចថា យើងបាន ខិតខំថែរក្សាយ៉ាងខ្លាំងនូវអត្ថន័យដ៏ជ្រាលជ្រៅនៃ «ភាពរួបរួមគ្នា» នៅក្នុងគ្រួសារអាស៊ាន នាពេលនេះ ដែលមានភាពចាំបាច់ជាងពេលណាៗទាំងអស់ សម្រាប់យើងរួមគ្នាកាន់ចង្អុលដោះស្រាយភាពវឹកវរជាច្រើន លើទិដ្ឋភាពនយោបាយ សេដ្ឋកិច្ច និងសង្គម ដែលកំពុងតែឈាមតំបន់យើង។

ជាការពិត កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន និងកិច្ចប្រជុំកំពូលពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត តែងតែជាព្រឹត្តិការណ៍ ដ៏មានសារៈសំខាន់សម្រាប់អាស៊ានជាប្រចាំឆ្នាំ ដែលយើងអាចមានឱកាសប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នា ដើម្បីពង្រឹងភាពជាដៃគូ និងសហប្រតិបត្តិការប្រកបដោយការស្ថាបនា និងមានអត្ថន័យទៅលើបញ្ហានានា រួមទាំងការស្តារសេដ្ឋកិច្ចឡើងវិញពីជំងឺកូវីដ-១៩ ប្រកបដោយបរិយាបន្ន ចីរភាព និងភាពធន។ ក្នុងន័យនេះ ខ្ញុំសូមលើកបញ្ជាក់ម្តងទៀត អំពីគោលការណ៍ស្នូលនៃធម្មនុញ្ញអាស៊ាន គឺកិច្ចសន្ទនា ការប្រឹក្សាយោបល់ ការមិនជ្រៀតជ្រែក និងឯកច្ឆនភាព ដែលយើងត្រូវបន្តគោរព និងប្រកាន់យក ក្នុងទំនាក់ទំនង និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការរបស់យើងទាំងអស់គ្នា។

– ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តម លោកជំទាវ និងភ្ញៀវ
កិត្តិយសទាំងអស់!

ខ្ញុំសូមថ្លែងនូវក្តីសោមនស្ស និងការវាយតម្លៃខ្ពស់ អំពី
ការគាំទ្រដោយសកម្ម និងពេញលេញដល់ភាពជាប្រធាន
អាស៊ានរបស់ប្រទេសកម្ពុជា កន្លងមក។ ជាលទ្ធផល យើង
បញ្ចប់ដោយជោគជ័យ នូវកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន លើកទី ៤០
និង ៤១, កិច្ចប្រជុំកំពូលពាក់ព័ន្ធនានា កិច្ចប្រជុំរដ្ឋមន្ត្រីអាស៊ាន
និងកិច្ចប្រជុំកម្រិតបច្ចេកទេសជាច្រើន ក្នុងអំឡុងពេល ១០
ខែ កន្លងមកនេះ ដែលបានចូលរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ដល់
ការសម្រេចបាននូវអាទិភាព និងសមិទ្ធផលគោលដៅរបស់
អាស៊ាន ក្នុងឆ្នាំនេះ។ បន្ថែមលើនេះ ខ្ញុំមានជំនឿដ៏មុតមាំថា
យើងនឹងអាចបញ្ចប់ដោយជោគជ័យនូវកិច្ចប្រជុំ និងព្រឹត្តិការណ៍
ពាក់ព័ន្ធសេសសល់ផ្សេងទៀត ដែលនឹងបំពេញបន្ថែមទៅលើ
ឯកត្តកម្មសមិទ្ធផលអាស៊ាន ជាច្រើនទសវត្សរ៍កន្លងមកនេះ។
ជាក់ច្បាស់ណាស់ នេះសរុបញ្ជាក់អំពីគុណតម្លៃ ដែលបាន
មកពី មជ្ឈភាពអាស៊ាន និងដំណើរការដែលដឹកនាំដោយ
អាស៊ាន ដើម្បីសម្រេចបាននូវគោលគំនិតរួមនៃសុខសន្តិភាព
និងសុខដុមរមនាសម្រាប់ប្រជាជនយើង ខណៈដែលយើង
បានធ្វើដំណើរឆ្លងកាត់បញ្ហាប្រឈមជាច្រើន។

ជាទីបញ្ចប់ សូមអនុញ្ញាតឱ្យខ្ញុំសម្តែងនូវអំណរគុណ
ដល់ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តម លោកជំទាវ និងភ្ញៀវ
កិត្តិយសទាំងអស់ ដែលចំណាយពេល ធ្វើដំណើរមកកាន់
រាជធានីភ្នំពេញ។ វត្តមានរបស់អ្នកទាំងអស់គ្នា បានផ្តល់នូវ
អត្ថន័យដ៏ជ្រាលជ្រៅដល់កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន លើកទី ៤០
និង ៤១ និងកិច្ចប្រជុំកំពូលពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត។ សូម
អញ្ជើញរីករាយនឹងកម្មវិធីល្ងាចនេះ ប្រកបដោយភាពរួបរួមគ្នា
ជាមួយនឹងការកំសាន្ត ម្ហូបអាហារដែលបានជ្រើសរើសជា
ពិសេស និងការសន្ទនាបំផុសនូវគំនិតថ្មីនានា មុននឹងចូល
សម្រាកនាព្រឹកនេះ។

ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តម លោកជំទាវ និងភ្ញៀវ
កិត្តិយសទាំងអស់ ខ្ញុំសូមអនុញ្ញាតអញ្ជើញអ្នកទាំងអស់គ្នា
ដើម្បីចូលរួមជាមួយខ្ញុំ លើកកែវប្រសិទ្ធពរដល់គ្រប់គ្នានូវ
សុខភាពល្អ និងភាពជោគជ័យ និងដើម្បីវិបុលភាពដល់តំបន់
យើង។ *សូមអញ្ជើញ!*

សូមអរគុណ!

សុន្ទរកថាបើក

**របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ថ្លែងក្នុងកិច្ចសន្ទនាសកលអាស៊ានលើកទី ២
ក្រោមមូលបទ «ការស្តារឡើងវិញគ្រប់
ជ្រុងជ្រោយ ក្រោយវិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩»**

សខាស ៖ ២២២២

**– ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក
លោកស្រី!**

ជាបឋម ខ្ញុំសូមសម្តែងនូវការស្វាគមន៍យ៉ាងកក់ក្តៅ
និងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅ ជូនចំពោះ ព្រះចៅស៊ីលតង់
ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី ដែលបានចំណាយ
ពេលដ៏មានតម្លៃចូលរួមក្នុង កិច្ចសន្ទនាសកលអាស៊ានលើក
ទី ២ ក្រោមប្រធានបទ «ការស្តារឡើងវិញគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ
ក្រោយវិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩» នាពេលនេះ។

ជាការពិត ការរាតត្បាតនៃជំងឺកូវីដ-១៩ បានចាប់ផ្តើម
ជាវិបត្តិសុខភាពសាធារណៈ ប៉ុន្តែបានក្លាយទៅជាវិបត្តិ

សន្តិសុខ និង វិបត្តិសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចយ៉ាងឆាប់រហ័ស។ នៅក្នុង
រយៈពេលជិត ៣ ឆ្នាំ ជំងឺកូវីដ-១៩ មិនត្រឹមតែគំរាម និងឆក់
យកអាយុជីវិតប្រជាជនរាប់លាននាក់ប៉ុណ្ណោះទេ វិបត្តិនេះ
បានក៏បង្កផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានធ្ងន់ធ្ងរ ដល់សកម្មភាពសង្គម-
សេដ្ឋកិច្ច, ពាណិជ្ជកម្ម និងការវិនិយោគ ផងដែរ ។ ការណ៍នេះ
បានធ្វើដំណើរការអភិវឌ្ឍសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច ធាត់ថយក្រោយ
ដោយសេដ្ឋកិច្ចនៃបណ្តាប្រទេសលើសកលលោក មានការ
ធ្លាក់ចុះ ហើយប្រជាពលរដ្ឋជាច្រើន បានធ្លាក់ចូលក្នុងភាព
ក្រីក្រ។

ជាមួយនឹងការគំរាមថ្មីៗមួយចំនួនទៀត បន្ថែមទៅ
លើផលវិបាក ដែលកើតចេញពីជំងឺកូវីដ-១៩ យើងអាចវាយ
តម្លៃបានថា ស្ថានការណ៍ជាសកលកំពុងតែឈរនៅលើមាត់
ជ្រោះដ៏គ្រោះថ្នាក់ ទាំងផ្នែកសង្គម សេដ្ឋកិច្ច និងនយោបាយ
ហើយស្ថានការណ៍ទាំងឡាយ ក៏ហាក់បីដូចជាវិវឌ្ឍកាន់តែអ-
ក្រក់ទៅ ដោយមិនមានភាពប្រសើរឡើង និងជួរស្រាល គួរ
ឱ្យកត់សម្គាល់ទាល់តែសោះ។ បញ្ហាដែលយើងកំពុងជួប
ប្រទះ សុទ្ធសឹងតែជាបញ្ហាតែមិនអាចកំណត់ត្រឹមក្នុងព្រំដែន
នៃប្រទេសណាមួយនោះទេ តែជាបញ្ហារួមរបស់យើងទាំងអស់
គ្នា និងត្រូវដោះស្រាយរួមគ្នា ។ ជាងនេះទៅទៀត, យើងកំពុង
ស្ថិតលើកំណាត់ផ្លូវដ៏លំបាកមួយ ដោយម្យ៉ាង, ធនធានមួយ

ភាគធំ ត្រូវបានប្រើប្រាស់សម្រាប់ ដោះស្រាយផលប៉ះពាល់លើដីកូរីដ-១៩ ហើយម្យ៉ាងទៀត ជម្រើសគោលនយោបាយ និងយុទ្ធសាស្ត្ររបស់យើង ក៏ទាមទារឱ្យមានការប្តឹងថ្លែងគ្រប់ទិដ្ឋភាព។ ការណ៍នេះ បង្ហាញឱ្យឃើញកាន់តែច្បាស់ នូវភាពបន្ទាន់ក្នុងស្វែងរកដំណោះស្រាយជារួម ក្នុងក្របខណ្ឌសកល ដោយមានការចូលរួមពីគ្រប់ភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់។

ក្នុងគោលដៅនេះ កិច្ចសន្ទនាសកលអាស៊ាន ដែលត្រូវបានរៀបចំឡើងជាលើកទី ២ ដោយកម្ពុជា ក្នុងឋានៈជាប្រធានអាស៊ាននេះ នឹងផ្តល់វេទិកាកម្រិតខ្ពស់មួយ សម្រាប់ធ្វើការផ្លាស់ប្តូរទស្សនៈជុំវិញបញ្ហាតំបន់ និងសកលសំខាន់ៗដូចដែលបានលើកឡើងខាងលើ សំដៅលើកកម្ពស់ការងើបឡើងវិញនៃសេដ្ឋកិច្ចតំបន់ និងសកល។ កិច្ចពិភាក្សារបស់យើងនាព្រឹកនេះ នឹងបែងចែកជា ២ ប្រធានបទ ក្នុងនេះប្រធានបទទី១ ផ្ដោតលើ «ការធ្វើការរួមគ្នា ឆ្ពោះទៅរកការស្ដារសេដ្ឋកិច្ចឡើងវិញ ប្រកបដោយបរិយាបន្ន» និង ទី២ ផ្ដោតលើ «ការកសាងអាស៊ានប្រកបដោយចីរភាព និងភាពធន់ក្រោយវិបត្តិកូរីដ១៩»។

ខ្ញុំនឹងទន្ទឹងរង់ចាំទទួលនូវអនុសាសន៍ល្អៗ ពីកិច្ចពិភាក្សានាព្រឹកនេះ និងចូលរួមចំណែកប្រែក្លាយលទ្ធផល

ដែលសម្រេចបានឱ្យទៅជាសកម្មភាពជាក់ស្តែង ។ ជាមួយគ្នា
នេះ ខ្ញុំសូមជូនពរឲ្យ ការពិភាក្សារបស់យើង សម្រេចបាន
លទ្ធផលប្រកបដោយផ្លែផ្កាដ៏ត្រចះត្រចង់។

សូមអរគុណ!

បទអន្តរាគមន៍

របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន

នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ថ្លែងក្នុងកិច្ចសន្ទនាសកលអាស៊ានលើកទី ២ ៖

**«ការស្តារឡើងវិញគ្រប់ជ្រុងជ្រោយក្រោយ
វិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩» ក្រោមប្រធានបទទី ១ ៖**

**«ការធ្វើការរួមគ្នា ឆ្ពោះទៅរកការស្តារសេដ្ឋកិច្ច
ឡើងវិញ ប្រកបដោយបរិយាបន្ន»**

សខាស ៖ ២០២២

**– ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក
លោកស្រី!**

ស្របពេលបណ្តាប្រទេសទាំងអស់ក្នុងសកលលោក
កំពុងបើកសេដ្ឋកិច្ចជាប្រក្រតីឡើងវិញ យើងក៏បានកត់សម្គាល់
ឃើញពីកាលានុវត្តភាពថ្មីៗសម្រាប់ការលើកកម្ពស់ និងពង្រឹង
បរិយាបន្ននៃការអភិវឌ្ឍសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចផងដែរ។ ក្នុងន័យ
នេះ ខ្ញុំសូមចែករំលែកនូវទស្សនៈផ្ទាល់ខ្លួន មួយចំនួន ក្នុងការ

តម្រង់ទិសនៃកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់យើង ឆ្ពោះទៅអនាគត និងវិបុលភាពរួម ដូចខាងក្រោម៖

ទី១. សម្រាប់ការគិតគូរដាក់លាក់ លើកិច្ចអភិវឌ្ឍ សង្គម-សេដ្ឋកិច្ច, យើងត្រូវបន្តផ្ដោតការយកចិត្តទុកដាក់លើ៖ (១). ឌីជីថលបន្ថែមកម្ម និង ការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ គាំទ្រ ដោយលើកទឹកចិត្តឱ្យរដ្ឋាភិបាល និងវិស័យឯកជនចាប់ យកបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលឱ្យបានទូលំទូលាយ (២). ការវិនិ- យោគ លើការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស តាមរយៈការពង្រឹង វិស័យអប់រំ និងការអភិវឌ្ឍជំនាញ; (៣). ការបន្តគាំទ្រ បន្ថែមដល់សហគ្រាសមីក្រូ, ធុនតូច និងមធ្យម (MSMEs) ដោយលើកកម្ពស់កិច្ចដំណើរការអាជីវកម្មក្នុងសេដ្ឋកិច្ចផ្លូវការ និងធានាការទទួលបាននូវការគាំទ្រ ទាំងផ្នែកគោលនយោ- បាយ និង ហិរញ្ញប្បទាន; (៤). ការផ្តល់សិទ្ធិអំណាចដល់ស្ត្រី ក្នុងការរៀបចំគោលនយោបាយ (៥). ការអភិវឌ្ឍវិស័យ កសិកម្ម ដែលមានចីរភាព និងភាពធន់នឹងអាកាសធាតុ; និង (៦). ការវិនិយោគដោយផ្ដោតលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ, ថាមពល និងបច្ចេកវិទ្យាបៃតង ដើម្បីសម្របខ្លួនទៅនឹងការប្រែប្រួល អាកាសធាតុ និងគ្រប់គ្រងគ្រោះធម្មជាតិ។

ទី២. ដោយមានការកើនឡើង នៃនិន្នាការគាំពារនិយម ដែលនាំមកដោយការប្រែប្រួលនៃនិម្មាបនកម្មពាណិជ្ជកម្ម

យើងទាំងអស់គ្នា ត្រូវបន្តជំរុញ និងគាំទ្រគោលការណ៍ ការធ្វើសកលភាវូបនីយកម្ម យន្តការពហុភាគីនិយម និងសេរីភាវូបនីយកម្មពាណិជ្ជកម្ម និងការវិនិយោគ។ និន្នាការសកលភាវូបនីយកម្ម និងសេរីភាវូបនីយកម្ម បានជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ចសកល, ចូលរួមកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និងការលើកកម្ពស់ជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាជនគ្រប់ស្រទាប់វណ្ណៈ។ ដូចនេះ យើងត្រូវការការពារមិនឱ្យមាននូវការបែកខ្ញែកជាប៉ូលពាណិជ្ជកម្ម និងត្រូវរក្សាឱ្យបាននូវសម្ភារៈនៃការធ្វើសកលភាវូបនីយកម្ម និងសេរីភាវូបនីយកម្ម ក៏ដូចជាត្រូវធានាឱ្យបានថា យន្តការកិច្ចសហប្រតិបត្តិការរបស់យើង នៅតែរក្សាបាននូវស្មារតីបើកចំហ និងការគាំទ្រប្រព័ន្ធពាណិជ្ជកម្មពហុភាគី សម្រាប់ជំរុញរបៀបវារៈនៃការអភិវឌ្ឍរបស់ប្រទេសនីមួយៗ ប្រកបដោយចីរភាព និងបរិយាបន្ន។

ទី៣. ផ្អែកលើមេរៀន និងបទពិសោធន៍ពីវិបត្តិនៃជំងឺកូវីដ-១៩ យើងត្រូវបន្តកសាងភាពធន់ ផ្នែកសង្គម ដោយផ្ដោតលើការអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធសុខាភិបាល ការលើកកម្ពស់សេវាសុខភាពសាធារណៈ និងប្រព័ន្ធគាំពារសង្គម ទាំងគុណភាព និងវិសាលភាព ដើម្បីត្រៀមខ្លួនឆ្លើយតបទៅនឹងវិបត្តិ ឬហានិភ័យនានា ដែលអាចកើតឡើងជាយថាហេតុ នាអនាគត។ វិបត្តិសកលនេះ បានបង្ហាញឱ្យឃើញថា សកលលោកនា

បច្ចុប្បន្ន មានភាពផ្សារភ្ជាប់ និងទំនាក់ទំនងគ្នាខ្លាំង ដែល វិបត្តិជាយថាហេតុណាមួយ នឹងមានផលប៉ះពាល់ដល់ប្រទេស ដទៃទៀត។ មួយវិញទៀត សំណាញ់សុវត្ថិភាពសង្គម គឺជា ឧបករណ៍ដ៏មានប្រសិទ្ធភាព សម្រាប់ទ្រទ្រង់សុខុមាលភាព សង្គមក្នុងពេលមានវិបត្តិ ក៏ដូចជាសម្រាប់ត្រៀមខ្លួនពេល មានវិបត្តិ នាអនាគតផងដែរ។

មុននឹងបញ្ចប់បទអន្តរាគមន៍ ខ្ញុំសូមគូសបញ្ជាក់ថា យើងត្រូវពង្រឹងការសម្របសម្រួលការរៀបចំគោលនយោ- បាយ និងគំនិតផ្តួចផ្តើមរបស់យើង ដើម្បីធានាថា យើងអាច ស្តារ និងងើបចេញពីវិបត្តិ បានដូចៗគ្នា។ ក្នុងនោះ យើងត្រូវ បន្ស៊ីកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែង និងគោលនយោបាយរបស់យើង ជាមួយនឹងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងថ្នាក់តំបន់ និងសកល ដើម្បី សម្រេចបាននូវសង្គតិភាព និងមិនមានការបែកខ្ញែកគ្នា។

សូមអរគុណ!

សុន្ទរកថាបិទ

របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន

នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ថ្លែងក្នុងពិធីបិទកិច្ចសន្ទនាសកលអាស៊ាន លើក

ទី ២ ក្រោមមូលបទ៖ «ការស្តារឡើងវិញ

គ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ក្រោយកូវីដ-១៩»

សខាស ៖ ២០២២

- ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តម ប្រមុខរដ្ឋ និងប្រមុខរដ្ឋាភិបាលអាស៊ាន
- ឯកឧត្តម លោកជំទាវ ថ្នាក់ដឹកនាំស្ថាប័នអន្តរជាតិ
- ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី និងភ្ញៀវកិត្តិយសទាំងអស់!

ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅ និងវាយតម្លៃខ្ពស់ ចំពោះថ្នាក់ដឹកនាំនៃបណ្តាប្រទេសអាស៊ាន ដៃគូសន្ទនា ព្រមទាំងថ្នាក់ដឹកនាំនៃអង្គការអន្តរជាតិ ដែលបានចូលរួមពិភាក្សាយ៉ាងសកម្ម និងផុសផុល ជាពិសេស បានចែករំលែកទស្សនៈដ៏មានអត្ថន័យជ្រាលជ្រៅ នាព្រឹកនេះ

ដើម្បីចូលរួមចំណែក ក្នុងការសម្រេចបាននូវអនាគត ប្រកប
ដោយចីកាត បរិយាបន្ន និងភាពធន។

ខ្ញុំពិតជារីករាយ ដោយបានឃើញនូវការបំផុសគំនិតជា
ច្រើន ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិស័យ ប៉ុន្តែ មានភាពជាក់ស្តែង
និយម សំដៅផ្តល់ឱ្យយើងនូវអនុសាសន៍សំខាន់ៗ ប្រកប
ដោយឧត្តមគតិខ្ពស់ ដើម្បីប្រែក្លាយទៅជាកម្មវិធី និងសកម្ម-
ភាពជាក់ស្តែង។

ជាការពិត អាស៊ានបានឆ្លើយតបទៅនឹងបញ្ហាប្រឈម
នានា តាមរយៈការដាក់ចេញនូវគោលនយោបាយ និងក្រប-
ខណ្ឌទូលំទូលាយជាច្រើន ជាមួយនឹងការបង្កើនកិច្ចប្រឹងប្រែង
ឥតស្រាកស្រាន្ត ដើម្បីធានាឱ្យបាននូវការអនុវត្តពេញលេញ
និងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ នូវកិច្ចការទាំងនោះ។

ខ្ញុំសូមបញ្ចប់ ដោយគូសបញ្ជាក់ថា ការស្តារឡើងវិញ
ក្រោយវិបត្តិកូវីដ-១៩ ទាមទារឱ្យយើងទាំងអស់គ្នាត្រូវឆ្លើយ
តបជាបន្ទាន់ និងប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវ ដើម្បី
ដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈម ទាំងក្នុងក្របខណ្ឌតំបន់ និង
សកល ដោយឈរលើស្មារតីសាមគ្គីភាព ព្រមទាំងស្មារតីនៃ
កិច្ចសហការ និងការគោរពគ្នាទៅវិញទៅមក។

យើងពិតជាចង់ឃើញសេដ្ឋកិច្ច និងកិច្ចអភិវឌ្ឍរបស់
យើងវិលត្រឡប់ទៅកម្រិតល្អប្រសើរដូចពេលមុនវិបត្តិ ឬ

ខ្ពស់ជាងនេះ ក្នុងរយៈពេលមធ្យម និងវែង។ ក្នុងស្មារតីនេះ យើងមានភាពចាំបាច់ក្នុងការបោះជំហានឆ្ពោះទៅមុខជាមួយ គ្នា និងបន្តកសាងភាពជាដៃគូរបស់យើង លើគ្រប់វិស័យ ប្រកបដោយស្មារតីបុរេសកម្ម និងឆន្ទៈមោះមុត។

ខ្ញុំសូមប្រកាសបិទ កិច្ចសន្ទនាសកលអាស៊ាន លើកទី ២៖ «ការស្តារឡើងវិញគ្រប់ជ្រុងជ្រោយក្រោយកូវីដ-១៩» នា ពេលនេះ ។

សូមអរគុណ!

សុន្ទរកថាបើក

**សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ីបូព៌ា លើកទី ១៧**

២០២២ ៥១២២

- ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តម លោកជំទាវ ថ្នាក់ដឹកនាំ នៃបណ្តាប្រទេសអាស៊ីបូព៌ា
- ឯកឧត្តមអគ្គលេខាធិការអាស៊ាន ឯកឧត្តមប្រធាន ក្រុមប្រឹក្សាអឺរ៉ុប ឯកឧត្តមអគ្គលេខាធិការ នៃអង្គការ កិច្ចសហប្រតិបត្តិការសៀងហៃ
- ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី!

ជាបឋម, ខ្ញុំសូមសម្តែងនូវការស្វាគមន៍យ៉ាងកក់ក្តៅ បំផុត ជូនចំពោះថ្នាក់ដឹកនាំទាំងអស់ ដែលបានអញ្ជើញចូល រួម «កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ីបូព៌ា លើកទី ១៧» នៅរាជធានី ភ្នំពេញ ។ នាថ្ងៃនេះ, យើងក៏ទទួលបាននូវវត្តមានដ៏ថ្លៃថ្លារបស់ ភ្ញៀវកិត្តិយស ២ រូប គឺ ៖ ឯកឧត្តម **នាលស៍ មីនេល**

(Charles Michel) ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាអឺរ៉ុប និងឯកឧត្តម **ងាង មីង** (Zhang Ming) អគ្គលេខាធិការ នៃអង្គការកិច្ចសហប្រតិបត្តិការសៀងហៃ។

កិច្ចប្រជុំកំពូលរបស់យើងនាថ្ងៃនេះ កំពុងដើរតួជា វេទិកាសន្ទនា ក្នុងកម្រិតយុទ្ធសាស្ត្រដ៏សំខាន់ នៅក្នុង ចំណោមវេទិកាពហុភាគីធំៗ ក្នុងការជំរុញកិច្ចសហប្រតិបត្តិការនៅក្នុងតំបន់អាស៊ីបូព៌ាទាំងមូល និងតំបន់ពាក់ព័ន្ធដទៃទៀត។ ជាក់ស្តែង បញ្ហា និងភាពតានតឹងជាច្រើន ដែលសកលលោកកំពុងតែប្រឈម កំពុងបង្អាក់កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែង ដ៏លំបាកកន្លងមករបស់យើង នៅក្នុងការជំរុញការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព និងបានបង្កឱ្យលំបាកជាអនេក ដល់ការរស់នៅរបស់ប្រជាជនយើងទាំងអស់គ្នា។ នេះក៏ជាសារដាស់តឿនមួយផងដែរថា យើងត្រូវរួបរួមគ្នាក្នុងការថែរក្សាផលប្រយោជន៍រួមរបស់យើង ដើម្បីកសាងអនាគតដ៏ត្រចះត្រចង់សម្រាប់អ្នកជំនាន់ក្រោយ និងត្រូវធានាឱ្យបានថា កិច្ចសហប្រតិបត្តិការរបស់យើងរឹងមាំជានិច្ច ទោះស្ថិតក្នុងកាលៈទេសៈណាក៏ដោយ។

នៅក្នុងបរិការណ៍នេះ កម្ពុជា ក្នុងនាមជាប្រធានអាស៊ាន បានជ្រើសរើសមូលបទសម្រាប់ឆ្នាំនេះ គឺ៖ **«អាស៊ានរួមគ្នាធ្វើ៖ ដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមទាំងអស់គ្នា»** ។ នេះគឺជា

បំណងប្រាថ្នារបស់យើង ដើម្បីបំផុសស្មារតី «ការប្រែប្រួលគ្នា» ទាំងនៅក្នុងក្របខណ្ឌអាស៊ាន និងអាស៊ីបូព៌ាទាំងមូល សំដៅ ជំរុញការប្រកាន់ខ្ជាប់នូវស្មារតីពហុភាគីនិយម ដែលបើកចំហ និងប្រកបដោយបរិយាបន្ន, ភាពជាក់ស្តែងនិយម, និងការ គោរពគ្នាទៅវិញទៅមក នៅក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈម នានា ដែលគំរាមមកលើអត្ថិភាព និងភាពជាយុទ្ធសាស្ត្ររបស់ យើង ។ នេះក៏ជាសេចក្តីប្រាថ្នារបស់យើងផងដែរ នៅក្នុងការ ពង្រឹងបន្ថែមនូវមជ្ឈភាពអាស៊ាន ក៏ដូចជាគោលការណ៍ពាក់- ព័ន្ធនានា ដែលលើកកម្ពស់សន្តិភាព, ស្ថិរភាព, សន្តិសុខ និង ការអភិវឌ្ឍក្នុងតំបន់។

- *ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី!*

ខ្ញុំសង្ឃឹមថា កិច្ចពិភាក្សាទៅលើសមិទ្ធផល និងការ កំណត់ទិសដៅអនាគត នៅក្នុងបរិបទនៃបញ្ហាតំបន់ និង សកល ដែលខ្ញុំបានរៀបរាប់ខាងលើ នឹងប្រព្រឹត្តទៅ ប្រកបដោយភាពស្ថាបនា និងបើកចំហ។ ខ្ញុំមានសុទិដ្ឋិនិយម ថា ទោះបីជាយើងមានភាពមិនចុះសម្រុងគ្នាខ្លះក៏ដោយ ក៏ កិច្ចប្រជុំរបស់យើងនាថ្ងៃនេះ នឹងទទួលបាននូវលទ្ធផល ប្រកបដោយផ្លែផ្កា ព្រោះយើងទាំងអស់គ្នាបានបង្ហាញនូវការ ប្តេជ្ញាចិត្តចំពោះគោលដៅតែមួយ ពោលគឺ ការកសាងសកល

លោកមួយ ដែលប្រកបដោយសន្តិភាព សុខដុមភាព និង
វិបុលភាព ដែលនេះ គឺជាតួនាទីដ៏ឧត្តុង្គឧត្តមនៃកិច្ចប្រជុំ
កំពូលអាស៊ីបូព៌ារបស់យើង។

សូមអរគុណ!

បទអន្តរាគមន៍

របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន

**នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ីមូស្លីម លើកទី១៧**

២០២២ ២០២២ ២០២២

**- ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក
លោកស្រី!**

ខ្ញុំសូមអនុញ្ញាតចាប់ផ្តើមពី ការស្តារសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច
ឡើងវិញ បន្ទាប់ពីវិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩។ ខ្ញុំយល់ថា យើងត្រូវ
ផ្ដោតលើការពង្រឹងវប្បធម៌ជាតិ និងខ្សែច្រវាក់ផ្គត់ផ្គង់
ដោយគ្មានការរាំងស្ទះ ការទាញយកឱ្យអស់លទ្ធភាពនូវផល
ប្រយោជន៍ពីកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីនានា និងការបន្ត
ជំរុញសេរីភាវូបនីយកម្ម។ ក្នុងស្មារតីនេះ, ខ្ញុំសូមអបអរសាទរ
ចំពោះការបញ្ចប់ជំហាននៃ ការចរចាដំឡើងកម្រិតកិច្ចព្រម
ព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីអាស៊ាន-អូស្ត្រាលី-នូវវ៉ែលហ្សេឡង់។

ចំពោះសន្តិសុខស្បៀងអាហារ និងថាមពល, ខ្ញុំសូម
 ថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅ ចំពោះទស្សនៈដ៏មានតម្លៃ
 របស់សហការីទាំងអស់ ជាពិសេស ទស្សនៈរបស់ **ឯកឧត្តម នា
 លស៍ មីនេល** និង **ឯកឧត្តម ចាង មីង** ដែលបានសង្កត់
 ធ្ងន់អំពីសារៈសំខាន់នៃនិរន្តរភាព ក្នុងការផ្គត់ផ្គង់ស្បៀងអាហារ
 សម្រាប់ដើរតួជាមូលដ្ឋាននៃការស្តារឡើងវិញនៃសេដ្ឋកិច្ច។ បើ
 ទោះបីជាផលប៉ះពាល់នៃវិបត្តិជំងឺកូវីដ -១៩ មកលើសេដ្ឋកិច្ច
 របស់យើងបានថមថយ យើងកំពុងទទួលរងនូវវិបត្តិមួយថ្មី
 ទៀត ដែលនោះ គឺជាផលវិបាកនៃសង្គ្រាមនៅអ៊ុយក្រែន។
 ជាក់ស្តែង ការឡើងថ្លៃថាមពលជាគំហុក បានប៉ះទង្គិចដល់
 គ្រប់វិស័យឧស្សាហកម្មទាំងអស់ ដែលរាប់ទាំងផលិតកម្មម្ហូប
 អាហារផងដែរ។ ក្នុងន័យនេះ ការស្តារសន្តិភាពឡើងវិញនៅ
 អ៊ុយក្រែន ពិតជាមានសារៈសំខាន់ ប្រសិនយើងចង់ដោះ
 ស្រាយវិបត្តិសន្តិសុខស្បៀងអាហារ និង ថាមពល។

នៅក្នុងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការបរិស្ថាន, កម្ពុជាបានស្នើ
 ឡើងនូវ «កិច្ចព្រមព្រៀងបៃតងអាស៊ាន» (ASEAN Green
 Deal) ដើម្បីឱ្យតំបន់នេះអាចទទួលយកដោយសន្សឹមៗ នូវ
 បរិវត្តកម្មឆ្ពោះទៅរកអនាគតបៃតង ប្រកបដោយចីរភាពមួយ
 ដែលប្រើប្រាស់ធនធានប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងមាន
 សេដ្ឋកិច្ច ដែលប្រកបដោយភាពធន់ និងភាពប្រកួតប្រជែង។

កម្ពុជាសូមស្វាគមន៍រាល់ការគាំទ្រទាំងអស់ចំពោះគំនិតផ្តួចផ្តើមនេះ។

- ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី!

ពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហាតំបន់ និងអន្តរជាតិ ខ្ញុំសូមចែករំលែកនូវយោបល់មួយចំនួន ដូចតទៅ៖

ទី១. កម្ពុជាសូមស្វាគមន៍ចំពោះគំនិតផ្តួចផ្តើមឥណ្ឌូ-ប៉ាស៊ីហ្វិកទាំងអស់ ដរាបណាគំនិត ផ្តួចផ្តើមទាំងនេះ ជំរុញឱ្យមានសន្តិភាព និងការអភិវឌ្ឍ, មិនត្រូវបានប្រើប្រាស់ដើម្បីប្រឆាំងប្រទេសណាមួយ, និងស្របតាមមជ្ឈភាពអាស៊ាន និងទស្សនវិស័យអាស៊ាន ស្តីពីឥណ្ឌូ-ប៉ាស៊ីហ្វិក ។

ទី២. យើងបានពិភាក្សាយ៉ាងល្អិតល្អន់ទៅលើសភាពការណ៍ថ្មីៗនៅមីយ៉ាន់ម៉ា ក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន លើកទី៤០ និង ៤១។ យើងសង្ឃឹមថា អនុសាសន៍ទាំងអស់ ដែលទទួលបានការឯកភាពពីថ្នាក់ដឹកនាំអាស៊ាន នឹងជួយពន្លឿនដល់ការអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងជាឯកច្ឆន្ទ ៥ ចំណុច (5PC)។

ទី៣. ចំពោះសមុទ្រចិនខាងត្បូង, យើងតែងតែផ្ដោតសំខាន់ទៅលើការបន្តកិច្ចសន្ទនារវាងភាគីទាំងអស់ ដែលជាប់ពាក់ព័ន្ធដោយផ្ទាល់នៅក្នុងបញ្ហានេះ ដើម្បីស្វែងរកនូវដំណោះស្រាយប្រកបដោយសន្តិវិធីមួយ និងស្របតាមច្បាប់

អន្តរជាតិ ដូចជា អនុសញ្ញាសហប្រជាជាតិ ស្តីពីច្បាប់សមុទ្រ ឆ្នាំ ១៩៨២ (UNCLOS 1982) ជាដើម។

ទី៤. ចំពោះឧបទ្វីបកូរ៉េ នាពេលថ្មីៗនេះ ខ្ញុំបាន ថ្កោលទោស ចំពោះការបាញ់មីស៊ីលសាកល្បងដោយកូរ៉េ ខាងជើង ដែលជាការបំពានទៅលើសេចក្តីសម្រេចរបស់ក្រុម ប្រឹក្សាសន្តិសុខអង្គការសហប្រជាជាតិ។ ខ្ញុំសូមអំពាវនាវឲ្យ មានការអត់ធ្មត់ជាទីបំផុត ពីគ្រប់ភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ក៏ដូច ជាបន្តកិច្ចសន្ទនារវាងកូរ៉េទាំង ២ និងភាគីពាក់ព័ន្ធដទៃទៀត ដើម្បីថែរក្សាសន្តិភាព សន្តិសុខ និងស្ថិរភាពនៅឧបទ្វីបនេះ ។ យើងក៏សូមស្នើឱ្យមានដំណោះស្រាយ ចំពោះបញ្ហានៃការ ចាប់ជំរិតកន្លងមកឱ្យបានឆាប់ផងដែរ។

ទី៥. ចំពោះស្ថានភាពនៅអ៊ុយក្រែន កម្ពុជាសូម បញ្ជាក់សាជាថ្មីម្តងទៀត អំពីការគោរពយ៉ាងម៉ឺងម៉ាត់ទៅលើ គោលការណ៍ដែលបានចារឹកនៅធម្មនុញ្ញសហប្រជាជាតិ ក៏ ដូចជាគោលការណ៍ដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់ជាសកលដទៃ ទៀត ចំពោះការគោរពអធិបតេយ្យភាព ការការពារបូរណភាព ដែនដី និងឯករាជ្យភាពនយោបាយរបស់គ្រប់រដ្ឋជាសមាជិក អង្គការសហប្រជាជាតិទាំងអស់។ កម្ពុជា ក៏សូមសង្កត់ធ្ងន់ថា កម្ពុជាមិនគាំទ្រដាច់ខាត នូវគ្រប់សកម្មភាពបំបែករដ្ឋទាំង អស់, មិនថាឡើយតែការឈ្លានពាន និងការកាត់យកដែនដី

របស់ប្រទេសអ៊ុយក្រែន នោះទេ ។ យើងក៏សូមចូលរួមជាមួយ
សមាជិកអាស៊ាន ក្នុងការអំពាវនាវឱ្យបន្តការអត់ធ្មត់ ការដាក់
ចេញនូវបទឈប់បាញ់ និងការវិលត្រឡប់មកកាន់តុចរចារវិញ
ប្រកបដោយសន្តិវិធីផងដែរ។

សូមអរគុណ!

សុន្ទរកថាបិណ្ឌ

របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន

នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ថ្លែងក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ីបូព៌ា លើកទី ១៧

២០២២ ២០២៣

**- ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក
លោកស្រី!**

ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅចំពោះការចែក
រំលែកទស្សនៈដ៏មានតម្លៃលើប្រធានបទទាំងអស់ ដែលបាន
ចូលរួមចំណែកធ្វើឱ្យកិច្ចប្រជុំកំពូលនេះទទួលបានជោគជ័យ។

កិច្ចប្រជុំរបស់យើងនាថ្ងៃនេះ បានគូសបញ្ជាក់អំពីតួ
នាទីដ៏មានតម្លៃរបស់អាស៊ីបូព៌ា នៅក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហា
ដែលមានសារៈសំខាន់ជាយុទ្ធសាស្ត្រ ទាំងក្នុងកម្រិតតំបន់
និងកម្រិតអន្តរជាតិ ដែលអាស៊ានមានមោទនភាពក្នុងការ
ចូលរួមបំពេញតួនាទីស្នូលដ៏សំខាន់នេះ។ យើងប្តេជ្ញាចិត្តក្នុង
ការធានាឱ្យបានថាអាស៊ីបូព៌ានឹងបន្តនាំមកនូវផលប្រយោជន៍

ប្រកបដោយតម្លៃបន្ថែម ជូនតំបន់ និងបណ្តាប្រទេស
សមាជិកទាំងអស់។ ជាមួយគ្នានេះ, យើងបានទទួលស្គាល់
ថា សន្តិភាព ស្ថិរភាព និង សន្តិសុខ នៅតែជាបុរេលក្ខខណ្ឌដ៏
ចាំបាច់ សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព បរិយាបន្ន
និងវិបុលភាពរួមគ្នា។ ទន្ទឹមនេះ ការលើកកម្ពស់ការជឿ
ទុកចិត្ត និងការយោគយល់គ្នាទៅវិញទៅមក ពិតជាមាន
សារៈសំខាន់សម្រាប់ភាពជោគជ័យ នៃកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ី
បូព៌ារបស់យើង។

ចំពោះបញ្ហាតំបន់ និងអន្តរជាតិវិញ, យើងទាំងអស់គ្នា
បានចែករំលែកនូវទស្សនៈរៀងៗខ្លួន និងបានស្វែងរកឃើញ
នូវចំណុចរួមមួយ ពោលគឺ យើងបានប្តេជ្ញាចិត្តរក្សាភាព
តានតឹងនានានៃភូមិសាស្ត្រនយោបាយ ឱ្យស្ថិតក្នុងកម្រិត
មួយដែលអាចគ្រប់គ្រងបាន។ លើសពីនេះ យើងមានបំណង
ប្រាថ្នាដូចគ្នា ក្នុងការធ្វើអ្វីគ្រប់យ៉ាង ដើម្បីជំរុញការអភិវឌ្ឍ
សង្គម-សេដ្ឋកិច្ច និងស្តារមកវិញនូវការខាតបង់ទាំងឡាយ ក្នុង
រយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំកន្លងមក តាមរយៈការអនុម័តសេចក្តីប្រកាស
កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ីបូព៌ា ដូចបានលើកឡើងខាងដើម។

មុននឹងបញ្ចប់ ខ្ញុំក៏សូមថ្លែងអំណរគុណចំពោះការគាំ
ទ្រលើកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់កម្ពុជា នៅក្នុងការលើកកម្ពស់
សន្តិភាព ស្ថិរភាព និងវិបុលភាព នៃតំបន់របស់យើង ក្រោម

មូលបទ «អាស៊ានរួមគ្នាធ្វើ៖ ដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមទាំង
អស់គ្នា» ។

ខ្ញុំសូមប្រកាសបិទ កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ីបូព៌ា លើកទី
១៧ នាពេលនេះ។

សូមអរគុណ!

សុន្ទរកថាបិទ

សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ថ្លែងក្នុង

ពិធីបិទកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ានលើកទី ៤០ និង
៤១ និង កិច្ចប្រជុំកំពូលពាក់ព័ន្ធ និងពិធីផ្ទេរ
តំណែងប្រធានអាស៊ាន ជូនឥណ្ឌូនេស៊ី
រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ១៣ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០២២

សាសនា ៖ ២២២២

- ព្រះចៅស៊ុលតង់ ឯកឧត្តម ថ្នាក់ដឹកនាំនៃបណ្តា
ប្រទេសអាស៊ាន
- ឯកឧត្តមអគ្គលេខាធិការអាស៊ាន
- ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី!

រយៈពេល ១ ឆ្នាំ បានកន្លងផុតទៅ បន្ទាប់ពីខ្ញុំបាន
ទទួលតំណែងជាប្រធានអាស៊ាន ពី ព្រះចៅស៊ុលតង់ ហាជី
ហាសាណាល់ ប៊ុលគីយ៉ា (Sultan Haji Hassanal Bolkiah) នៃ
ប្រ៊ុយណេ ដារូសាឡាម នៅថ្ងៃទី ២៨ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០២១ ។

នេះ គឺជារយៈពេល ១ ឆ្នាំ ពោរពេញទៅដោយអនុស្សាវរីយ៍ និងជាប្រវត្តិសាស្ត្រសម្រាប់រូបខ្ញុំផ្ទាល់ និងកម្ពុជា ដែលមាន កិត្តិយសដ៏ឧត្តុង្គឧត្តម បានទទួលតំណែងជាប្រធានប្តូរវេន របស់អាស៊ាន។

ខណៈដែលយើង បាន និងកំពុងខិតខំស្តារឡើងវិញ ពីផលប៉ះពាល់នៃជំងឺកូវីដ-១៩ និងដោះស្រាយវិបត្តិនៅ មីយ៉ាន់ម៉ានោះ ស្ថានភាពមិនរំពឹងទុក ក៏បានកើតមានឡើង ដែលមានប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរដល់សន្តិសុខ សេដ្ឋកិច្ច និងសង្គម។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី អាស៊ានបានគ្រប់គ្រង និងសម្រប-សម្រួលលើបញ្ហាប្រឈមទាំងនោះ រហូតទទួលបានលទ្ធផល ជាច្រើនគួរជាទីគាប់ចិត្ត។ យើងពិតជាបានអនុវត្តតាមមូល បទនៃភាពជាប្រធានអាស៊ានរបស់កម្ពុជាក្នុងឆ្នាំនេះ «**អាស៊ាន រួមគ្នាធ្វើ៖ ដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមទាំងអស់គ្នា (ASEAN A.C.T: Addressing Challenge Together)**» ។

ខ្ញុំមានសេចក្តីរីករាយ ដែលកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន លើកទី ៤០ និង ៤១ និងកិច្ចប្រជុំកំពូលពាក់ព័ន្ធ ត្រូវបាន បញ្ចប់ដោយជោគជ័យ និងសូមអគុណចំពោះកិច្ចសហប្រតិបត្តិ ការពេញលេញ ការគាំទ្រ និងភាពទន់ភ្លន់ ដែលបានផ្តល់ឱ្យ ដោយប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន និងប្រទេសជាដៃគូ និង បាននាំមកនូវសមិទ្ធផលដ៏ច្រើនក្រៃលែងគួរជាទីមោទនៈ។

សេចក្តីរីករាយ ដែលខ្ញុំបានទទួលធ្វើជាម្ចាស់ផ្ទះនៃកិច្ចប្រជុំដោយផ្ទាល់ សម្រាប់ថ្នាក់ដឹកនាំ និងប្រតិភូគ្រប់គ្នានៅទីក្រុងភ្នំពេញនេះ គឺមិនអាចវាស់វែងបាននោះទេ។ រយៈពេល ២ ឆ្នាំកន្លងទៅ ការទាក់ទងគ្នាដោយផ្ទាល់ ត្រូវបានបន្ទប់បង្អាក់ដោយជំងឺកូវីដ-១៩ និងការបំប្លែងថ្មីៗនៃមេរោគនេះ។ ជាការពិត ការបញ្ចប់នូវកិច្ចប្រជុំកំពូល ចំនួន ១៦ ក្នុងរយៈពេលត្រឹម ៤ ថ្ងៃ គឺជារឿងដ៏លំបាកមួយ ជាពិសេស នៅចំពេលដែលពោរពេញដោយបញ្ហាប្រឈម។ ដូចនេះ ខ្ញុំសូមធ្វើការវាយតម្លៃខ្ពស់ចំពោះកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងនៃក្រុមការងារយើង ដើម្បីធានាដល់ភាពងាយស្រួល និងផាសុកភាព សម្រាប់យើងរាល់គ្នា និងដើម្បីការបញ្ចប់ភាពជាប្រធានអាស៊ានប្រកបដោយជោគជ័យ។

– *ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តម លោកជំទាវ និងភ្ញៀវ
កិត្តិយសទាំងអស់!*

ក្នុងរយៈពេល ៤ ថ្ងៃនេះ យើងសម្រេចបាននូវកិច្ចសន្ទនាគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ និងប្រកបដោយ ផ្លែផ្កាលើកិច្ចការបន្តទៅមុខ ដើម្បីពង្រឹងមជ្ឈភាពអាស៊ាន និងគុណតម្លៃរបស់យើង ក្នុងកិច្ចទំនាក់ទំនងជាមួយដៃគូខាងក្រៅ ជាពិសេសនៅពេលដែលសកលលោក កំពុងជួបប្រទះនឹងបញ្ហា

ស្មុគស្មាញ ក្នុងតំបន់ និងជាអន្តរជាតិ ដែលប្រែប្រួលយ៉ាង ឆាប់រហ័ស។

យើងបានអនុម័ត និងកត់សម្គាល់នូវឯកសារសមិទ្ធផល និងសេចក្តីប្រកាសចំនួន ៧០ ដែលគ្របដណ្តប់ទៅលើសសរស្តម្ភទាំង ៣ របស់សហគមន៍អាស៊ាន និងបានអនុម័តក្របខណ្ឌកិច្ចសហប្រតិបត្តិការមួយចំនួន ជាមួយនឹងដៃគូសន្ទនារបស់យើង។ ដើម្បីបន្ត និងពង្រឹងទំនាក់ទំនងជាមួយដៃគូ អាស៊ានបានយល់ព្រមបញ្ចូលអ៊ុយក្រែន ក្នុងសន្និសញ្ញាមិត្តភាព និងសហប្រតិបត្តិការអាស៊ីអាគ្នេយ៍ (TAC) នាកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន លើកទី ៤០ និង ៤១ នេះ។ ដូចគ្នានេះដែរ ប្រទេស ៦ ទៀត រួមមាន ដាណឺម៉ាក ក្រិច ហូឡង់ អូម៉ាន-កាតា និងអេមីរ៉ាតអារ៉ាប់រួម ក៏បានចុះហត្ថលេខាចូលជាសមាជិក ក្នុងសន្និសញ្ញាមិត្តភាព និងសហប្រតិបត្តិការអាស៊ីអាគ្នេយ៍ នាកិច្ចប្រជុំរដ្ឋមន្ត្រីការបរទេសអាស៊ានលើកទី ៥៥ និងកិច្ចប្រជុំពាក់ព័ន្ធ នៅខែ សីហា ដែលធ្វើឱ្យប្រទេសជាសមាជិកនៃសន្និសញ្ញានេះ បានកើនឡើងដល់ ៥០ ប្រទេស។ យើងបានចេញនូវសេចក្តីថ្លែងការណ៍រួម នៃខួបអនុស្សាវរីយ៍លើកទី ២០ នៃសេចក្តីថ្លែងការណ៍ ស្តីពីការប្រតិបត្តិរបស់បណ្តាភាគីនៅសមុទ្រចិនខាងត្បូង (DOC) ដើម្បីប្រារព្ធពិធី

រំលឹកខ្លួនអនុស្សាវរីយ៍លើកទី ២០ នៃការចុះហត្ថលេខាលើ សេចក្តីថ្លែងការណ៍ស្តីពីការប្រតិបត្តិ នេះ នាឆ្នាំ ២០០២។

សម្រាប់ការកសាងសហគមន៍អាស៊ានវិញ យើងបាន អនុម័ត សេចក្តីថ្លែងការណ៍ចក្ខុវិស័យ របស់ថ្នាក់ដឹកនាំ អាស៊ាន ស្តីពី «អាស៊ានរួមគ្នាធ្វើ៖ ដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈម ទាំងអស់គ្នា» សេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់ថ្នាក់ដឹកនាំអាស៊ាន ស្តី ពីខួបលើកទី ៥៥ របស់អាស៊ាន និង សេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់ ថ្នាក់ដឹកនាំអាស៊ាន ស្តីពីរបៀបវារៈនៃការតភ្ជាប់អាស៊ានក្រោយ ឆ្នាំ ២០២៥។ យើងក៏បានអនុម័ត សេចក្តី ថ្លែងការណ៍រួម ស្តីពី ការកសាងអនាគតប្រកបដោយចីរភាព បរិយាបន្ន និងភាព ធន់ តាមរយៈការបំផុសសហគ្រិនភាពស្រ្តីអាស៊ាន បន្ទាប់ពី កិច្ចប្រជុំកំពូលស្រ្តីអាស៊ាន លើកទី ២ ប្រកបដោយជោគជ័យ នាថ្ងៃទី ១២ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០២២ ។ ជាមួយគ្នានេះដែរ យើង ក៏មានក្តីសោមនស្ស ដែលមានលទ្ធភាពរៀបចំជាលើកទី ២ នូវ កិច្ចសន្ទនាសកលអាស៊ាន (ASEAN Global Dialogue) ដើម្បី ផ្លាស់ប្តូរទស្សនៈ សម្រាប់ការកសាងអាស៊ាន ប្រកបដោយចីរ ភាព និងបរិយាបន្ន ក្នុងសម័យកាលក្រោយជំងឺកូវីដ-១៩។

– *ព្រះចៅស៊ីលតង់ ឯកឧត្តម លោកជំទាវ និងភ្ញៀវ
កិត្តិយសទាំងអស់!*

ជាចុងក្រោយ ខ្ញុំសូមបញ្ជាក់ដោយសង្កត់ធ្ងន់ថា មជ្ឈិ-
ភាពអាស៊ាន គឺជាគម្លាំងចលករចម្បង សម្រាប់កិច្ចសន្ទនា
និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយនឹងដៃគូខាងក្រៅ តាមរយៈ
យន្តការដែលដឹកនាំដោយអាស៊ាន។ ទោះបីជាស្ថិតក្នុងស្ថាន
ការណ៍ណាក៏ដោយ យើងត្រូវរក្សាឯកភាពអាស៊ាន ដើម្បីអត្ថ-
ប្រយោជន៍ខ្ពស់បំផុតសម្រាប់តំបន់ទាំងមូល។ ការលើក
កម្ពស់សាមគ្គីភាព និងឯកភាព នឹងនៅតែជាអាទិភាពកំពូល
របស់យើង នៅក្នុងឆ្នាំបន្តបន្ទាប់ទៀត ។ ជាសក្ខីភាពជាក់ស្តែង
នៃស្មារតី «**ភាពរួបរួមគ្នា**» នៅក្នុងឆ្នាំនេះ យើងអាចដោះស្រាយ
និងទប់ស្កាត់បញ្ហាប្រឈមជាច្រើន នៅក្នុងតំបន់យើង ដែល
នាំឱ្យយើងមានលទ្ធភាព ក្នុងការរក្សានូវសន្តិភាព វិបុលភាព
និងសុខដុមរមនា សម្រាប់គ្រួសារ អាស៊ានរបស់យើង។

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា មានជំនឿយ៉ាងពេញលេញថា
សាធារណរដ្ឋឥណ្ឌូនេស៊ី ដែលក្លាយ ជាប្រធានអាស៊ានប្តូរ
វេនបន្ទាប់ទៅនេះ នឹងបន្តដឹកនាំអាស៊ាន ដើម្បីសម្រេចបាន
នូវគោលបំណង ចម្បង គឺសហគមន៍អាស៊ាន ប្រកបដោយ
សុខសន្តិភាព ភាពធន់ និងបរិយាបន្ន។

ក្នុងឱកាសដ៏វិសេសវិសាលនេះ បន្ទាប់ពីសន្ទរកថា
របស់ខ្ញុំ ខ្ញុំមានកិត្តិយសធ្វើការផ្ទេរភាពជាប្រធានអាស៊ាន ជូន
សាធារណរដ្ឋឥណ្ឌូនេស៊ី សម្រាប់ឆ្នាំ ២០២៣ ជាមួយនឹង

ការប្រសិទ្ធពរជូនចំពោះ **ឯកឧត្តមប្រធានាធិបតី ចុក វ៉ិជ្វុ** សម្រាប់ភាពជាប្រធានអាស៊ាន ប្រកបដោយ ជោគជ័យ ។

មុននឹងផ្តល់ជូននូវញញួរតំណាងជាប្រធាន សូម អនុញ្ញាតឱ្យខ្ញុំយកឱកាសនេះ ផ្តល់ជូន **ឯកឧត្តម ជាតូ លីម ចុក ហាយ** នូវគ្រឿងឥស្សរិយយសសហមេត្រី ថ្នាក់ មហាសេរីវឌ្ឍន៍ ពីរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។ មេដាយនេះ តំណាងឱ្យការទទួលស្គាល់ **ឯកឧត្តម ជាតូ លីម ចុក ហាយ** អំពីកិត្តិភាព និងការប្រឹងប្រែងឥតស្រាក-ស្រាន្ត ក្នុងដំណើរការកសាងសហគមន៍អាស៊ាន ក្នុងអំឡុង ដែលឯកឧត្តមកាន់តួនាទីជាអគ្គលេខាធិការអាស៊ាន ។

ក្នុងពេលជាមួយគ្នានេះដែរ ខ្ញុំសូមយកឱកាសនេះ ដើម្បីប្រកាសដំណឹងថា **លោក ហាជី មូហាម៉ាត អ៊ុក បាល ហ្វាគ្រី ហាជី ដាមីត (Mr. Haji Muhammad Iqbal Fakhri Haji Damit)** នៃប្រិយណេ ជារូស្យាឡាម បាន ទទួលនូវពានរង្វាន់អាស៊ាន ឆ្នាំ ២០២២ ។ ពានរង្វាន់នេះ គឺ ជាការទទួលស្គាល់នូវកិច្ចការរបស់គាត់ ក្នុងការជួយពង្រឹង ស្មារតីសហគមន៍អាស៊ាន ឲ្យកាន់តែរឹងមាំ និងប្រជាជន និយម ។ ជាងមួយទសវត្សរ៍មកហើយ **លោក មូហាម៉ាត ដាមីត** បាន និងកំពុង កៀរគរជំនួយ និងដឹកនាំយុវជនស្ម័គ្រ

ចិត្ត ដើម្បីគាំទ្រដល់ការលើកតម្កើង និងការអភិវឌ្ឍរបស់ជនជាតិ ភាគតិច និងជនងាយរងគ្រោះ ទូទាំងតំបន់។

ខ្ញុំក៏សូមយកឱកាសនេះ ដើម្បីសូមអញ្ជើញថ្នាក់ដឹកនាំនៃបណ្តាប្រទេសអាស៊ាន ដើម្បីចូលរួមបើកកម្មវិធីប្រកួតកីឡាស៊ីហ្គេមជាផ្លូវការណ៍ លើកទី ៣២ នៅថ្ងៃទី ៥ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០២៣ និង ពិធីបើកកម្មវិធីប្រកួតកីឡាប៉ារ៉ាហ្គេមអាស៊ានលើកទី ១២ នៅថ្ងៃទី ៣ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០២៣ ដែលជាសមិទ្ធផលមួយទៀត សម្រាប់សាមគ្គីភាព កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែង និងមិត្តភាពរបស់យើង។

ជាចុងក្រោយ ខ្ញុំសូមជូនពរ ព្រះចៅស៊ីលតុង ឯកឧត្តមលោកជំទាវ និងភ្ញៀវភិក្ខិយសទាំងអស់ នូវសុខភាពល្អ និងជោគជ័យលើគ្រប់ការកិច្ច។

សូមអរគុណ!

សេចក្តីរាយការណ៍របស់

សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
សន្និសីទកាសែតស្តីពីលទ្ធផលនៃកិច្ចប្រជុំកំពូល
អាស៊ានលើកទី៤០ និង៤១ និងកិច្ចប្រជុំពាក់ព័ន្ធ

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃអាទិត្យ ទី១៣ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០២២,

វេលាម៉ោង ១៥:០០ ដល់ ១៥:៣០

សខាស ៖ ២០២២

- **អ្នកសារព័ត៌មាន**
- **លោក លោកស្រី!**

ជាដំបូង ខ្ញុំសូមស្វាគមន៍យ៉ាងកក់ក្តៅចំពោះលោក
លោកស្រី អ្នកសារព័ត៌មាន ដែលមានវត្តមានក្នុងសន្និសីទ
សារព័ត៌មាននេះ។ អ្នកកាសែតយើងទាំងអស់បានទទួល
ព័ត៌មានសំខាន់ៗពាក់ព័ន្ធនឹងកិច្ចប្រជុំនានាក្នុងសន្និសីទសារ
ព័ត៌មានប្រចាំថ្ងៃរួចហើយ ហើយដោយឡែកព័ត៌មានលម្អិត
នៃកិច្ចប្រជុំនីមួយៗ ក៏មាននៅក្នុងសេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់
ប្រធានអាស៊ាននៃកិច្ចប្រជុំកំពូលទាំង ១១ហើយដែរ។ ដូច

នេះ ខ្ញុំនឹងផ្ដោតទៅលើបញ្ហាលេចធ្លោតែប៉ុណ្ណោះ បន្ទាប់មក ខ្ញុំនឹងបើកវេទិកាសម្រាប់សំណួរ-ចម្លើយ។

អ្វីដែលកម្ពុជាបានធ្វើប៉ុន្មានថ្ងៃនេះ គឺជាសក្ខីភាព បញ្ជាក់ពីគួរនាំមុខរបស់ប្រទេសយើង ក្នុងនាមជាប្រធាន អាស៊ាន នៅក្នុងកិច្ចការតំបន់ និងសាកល ក៏ដូចជាលទ្ធភាព និងសមត្ថភាពក្នុងការរៀបចំព្រឹត្តិការណ៍ដ៏សំខាន់របស់ពិភពលោក ដូចជាកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាននិងកិច្ចប្រជុំកំពូលពាក់ព័ន្ធ។ ក្រោមមូលបទ “អាស៊ានរួមគ្នាធ្វើ៖ ដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមទាំងអស់គ្នា” កម្ពុជាក្នុងនាមជាប្រធានអាស៊ានបច្ចុប្បន្ន អាចអញ្ជើញនិងទទួលថ្នាក់ដឹកនាំកំពូលមកពីបណ្តាប្រទេស និងស្ថាប័នអន្តរជាតិនានាចំនួន ២៩ ក៏ដូចជាបានអនុម័ត និងកត់សម្គាល់ឯកសារលទ្ធផលចំនួន ១០០ ស្តីពីអាទិភាពចម្បងនានានៅក្នុងសសរស្តម្ភសហគមន៍ទាំងបី ក្នុងនោះមានឯកសារ ០៣ ដែលខ្ញុំចង់រំលេចគឺ (១) សេចក្តីថ្លែងការណ៍ស្តីពីទស្សនវិស័យរបស់ប្រមុខដឹកនាំអាស៊ានលើមូលបទ “អាស៊ានរួមគ្នាធ្វើ៖ ដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមទាំងអស់គ្នា” (២) សេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់ប្រមុខដឹកនាំអាស៊ាន ស្តីពីខួបទី៥៥ នៃអាស៊ាន និង (៣) សេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់ប្រមុខដឹកនាំអាស៊ាន ស្តីពីរបៀបវារៈតភ្ជាប់អាស៊ានក្រោយឆ្នាំ២០២៥។

ក្នុងរយៈពេលបួនថ្ងៃចុងក្រោយនេះ អាស៊ាននិងដៃគូខាងក្រៅ បានពិភាក្សាយ៉ាងទូលំទូលាយ និងប្រកបដោយន័យស្ថាបនា ទៅលើបញ្ហាដ៏សំខាន់បំផុតជាច្រើន ដែលតំបន់របស់យើង និងសាកលលោកកំពុងប្រឈម ដូចជាស្ថានភាពសន្តិសុខដ៏គួរឱ្យព្រួយបារម្ភ ការធ្លាក់ចុះសេដ្ឋកិច្ច ជំងឺរាតត្បាតជាសាកល ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ វិបត្តិស្បៀងអាហារនិងថាមពល ជាដើម ហើយស្របពេលគ្នានេះដែរ យើងក៏បានពិភាក្សាពីវិស័យសក្តានុពល និងជាក់ស្តែងនៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ ដែលយើងអាចរួមគ្នាធ្វើ ដើម្បីឆ្ពោះទៅមុខជាមួយគ្នា។

ថ្នាក់ដឹកនាំអាស៊ានពេញចិត្តចំពោះភាពជឿនលឿននៃសសរស្តម្ភសហគមន៍អាស៊ានទាំងបី ក្នុងការជំរុញផែនការលម្អិតនិងផែនការសកម្មភាពតាមវិស័យរៀងៗខ្លួន នៅក្នុងបរិបទនៃបញ្ហាប្រឈមជាច្រើននិងត្រួតស៊ីគ្នា ជាពិសេសផលប៉ះពាល់យ៉ាងខ្លាំងនៃជំងឺកូវីដ-១៩ ទៅលើអាយុជីវិតនិងជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាជនយើង។ លើសពីនេះ ថ្នាក់ដឹកនាំអាស៊ាន ក៏បានជួបដាច់ដោយឡែកជាមួយអន្តរសភាអាស៊ាន ក្រុមប្រឹក្សាធុរកិច្ចអាស៊ាន និងយុវជនអាស៊ាន ដើម្បីស្តាប់ពីទស្សនៈនិងកង្វល់របស់ពួកគាត់ និងស្វែងយល់ពី

លទ្ធភាព ដែលពួកគាត់អាចចូលរួមចំណែកក្នុងរបៀបវារៈ
របស់តំបន់។

ពាក់ព័ន្ធនឹងសំណើចូលជាសមាជិកអាស៊ានរបស់
ទីម័រឡេស្តេ ប្រមុខដឹកនាំអាស៊ានបានឯកភាពជាគោលការណ៍
ទទួលយកទីម័រឡេស្តេជាសមាជិកទី១១ របស់អាស៊ាន និង
ផ្តល់ឋានៈជាប្រទេសសង្កេតការណ៍ ដែលអនុញ្ញាតឱ្យទីម័រ
ឡេស្តេ អាចចូលរួមក្នុងកិច្ចប្រជុំអាស៊ានទាំងអស់ រួមទាំង
កិច្ចប្រជុំពេញអង្គនៃកិច្ចប្រជុំកំពូលផងដែរ។ ថ្នាក់ដឹកនាំ
អាស៊ានក៏បានប្រគល់ការកិច្ចជូន ក្រុមប្រឹក្សាសម្របសម្រួល
អាស៊ាន ដើម្បីបង្កើតផែនទីបង្ហាញផ្លូវសម្រាប់សមាជិកភាព
ពេញលេញរបស់ទីម័រឡេស្តេ ហើយរាយការណ៍ទៅកិច្ចប្រជុំ
កំពូលអាស៊ានលើកទី៤២ ដើម្បីអនុម័ត។

ចំពោះទំនាក់ទំនងខាងក្រៅតំបន់អាស៊ាន ប្រទេស
មួយបន្ថែមទៀតគឺ អ៊ុយក្រែន បានចូលជាសមាជិកនៃសន្និ-
សញ្ញាមិត្តភាព និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការនៅអាស៊ីអាគ្នេយ៍
(TAC) ដែលធ្វើឱ្យចំនួនសរុបនៃរដ្ឋសមាជិកកើនឡើងដល់
៥០។ នេះពិតជាមិនធ្លាប់មានពីមុនមកទេ ដែលប្រទេសដៃគូ
ខាងក្រៅដល់ទៅ ៧ អាចចូលជាសមាជិកនៃសន្និសញ្ញានេះ
ក្នុងឆ្នាំតែមួយ។ ការណ៍នេះសបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់ថា អាស៊ាន
បានក្លាយជាចំណុចស្នូល ដែលទាក់ទាញដៃគូមកពីគ្រប់ទិសទី

លើសាកលលោក ឱ្យមកសហការជាមួយប្រទេសសមាជិក
ដើម្បីជំរុញផលប្រយោជន៍រួម។

កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន-អូស្ត្រាលីលើកទី២ បាន
ស្វាគមន៍វិស័យថ្មីនៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាក់ស្តែង ហើយ
ទន្ទឹងរង់ចាំការចាប់ផ្តើមគំនិតផ្តួចផ្តើមអូស្ត្រាលី សម្រាប់
អនាគតអាស៊ាន។ ជាងនេះទៅទៀត អាស៊ាន និងកាណាដា
ក៏បានរៀបចំនូវកិច្ចប្រជុំកំពូលលើកខួបលើកទី៤៥ នៃទំនាក់
ទំនងកិច្ចសន្ទនារបស់ខ្លួន ហើយបានប្តេជ្ញាដំឡើងទំនាក់ទំនង
អាស៊ាននិងកាណាដា ក្នុងកម្រិតដៃគូយុទ្ធសាស្ត្រ។ កិច្ចប្រជុំ
កំពូលអាស៊ាន-ចិនលើកទី២៥ ក៏បានបញ្ជាក់ពីការប្តេជ្ញាចិត្ត
យ៉ាងមោះមុត ដើម្បីអនុវត្តភាពជាដៃគូយុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់ជ្រុង
ជ្រោយ និងជំរុញទំនាក់ទំនងសេដ្ឋកិច្ចរបស់យើងបន្ថែមទៀត
តាមរយៈការធ្វើឱ្យកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីអាស៊ាន-
ចិនកាន់តែប្រសើរឡើង។ សេចក្តីថ្លែងការណ៍រួមនៃខួបលើក
ទី២០ នៃសេចក្តីថ្លែងការណ៍ស្តីពីការប្រតិបត្តិរបស់បណ្តា
ភាគីនៅសមុទ្រចិនខាងត្បូង (DOC) ក៏ត្រូវបានអនុម័តនៅ
ក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលនេះដែរ។

ដើម្បីអបអរសាទរខួបលើកទី៣០ និងឆ្នាំមិត្តភាព
អាស៊ាន-ឥណ្ឌា យើងបានប្រកាសបង្កើតភាពជាដៃគូយុទ្ធ-
សាស្ត្រគ្រប់ជ្រុងជ្រោយអាស៊ាន-ឥណ្ឌា។ យើងក៏ទន្ទឹងរង់ចាំ

ការសម្រេចឱ្យបានឆាប់នៃការពិនិត្យឡើងវិញ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មទំនិញអាស៊ាន-ឥណ្ឌា។ កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន-ជប៉ុនលើកទី២៥ បានកោតសរសើរចំពោះភាពជឿនលឿនដ៏ល្អក្នុងទំនាក់ទំនងរបស់យើង ហើយក៏ទន្ទឹងរង់ចាំនូវការប្រារព្ធខួបលើកទី៥០ នៃមិត្តភាព និងសហប្រតិបត្តិការអាស៊ាន-ជប៉ុន នៅឆ្នាំក្រោយ។ ជាងនេះទៅទៀត ប្រមុខដឹកនាំអាស៊ាន ក៏បានស្វាគមន៍បំណងរបស់ជប៉ុន ក្នុងការដំឡើងទំនាក់ទំនងរបស់យើង ឱ្យទៅជាភាពជាដៃគូយុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ។

កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន-សាធារណរដ្ឋកូរ៉េលើកទី២៣ មានសេចក្តីរីករាយចំពោះភាពជឿនលឿន ដ៏ល្អនៅក្នុងការអនុវត្តចក្ខុវិស័យរួមរបស់យើង ហើយបានស្វាគមន៍បំណងរបស់សាធារណរដ្ឋកូរ៉េ ក្នុងការសម្រេចបានភាពជាដៃគូយុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់ជ្រុងជ្រោយអាស៊ាន-សាធារណរដ្ឋកូរ៉េ។ ជាមួយនេះកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន-សហរដ្ឋអាមេរិកលើកទី១០ បានឯកភាពបង្កើតភាពជាដៃគូយុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ដែលនឹងបង្កើនកិច្ចសហប្រតិបត្តិការរបស់យើង ដោយគ្របដណ្តប់យ៉ាងជំទូលាយលើវិស័យដែលជាផលប្រយោជន៍រួម។ ដោយទទួលស្គាល់ពីភាពជឿនលឿនល្អ ក្នុងការអនុវត្តផែនការសកម្មភាព កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន-អង្គការសហប្រជាជាតិ

បានគូសបញ្ជាក់ ពីសារៈសំខាន់នៃភាពជាដៃគូយុទ្ធសាស្ត្រ ដើម្បីពង្រឹងការបំពេញគ្នាទៅវិញទៅមក រវាងចក្ខុវិស័យ សហគមន៍អាស៊ានឆ្នាំ២០២៥ និងគោលដៅអភិវឌ្ឍប្រកប ដោយចីរភាពរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិឆ្នាំ២០៣០។

យើងបានស្វាគមន៍ការប្រារព្ធខួបលើកទី២៥ នៃកិច្ច សហប្រតិបត្តិការអាស៊ានបូកប៊ី (APT) និងបានកោតសរសើរ ចំពោះការរួមចំណែករបស់ក្រុមខ័ណ្ឌនេះទៅដល់វិស័យអាទិ- ភាពក្នុងតំបន់។ កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ីបូព៌ាលើកទី១៧ (EAS) បានកត់សម្គាល់ដោយការពេញចិត្ត ចំពោះវឌ្ឍនភាព សំខាន់ៗ ដែលបានអនុម័តក្រោមផែនការសកម្មភាពទីក្រុង ម៉ានីល ដើម្បីអនុវត្តសេចក្តីថ្លែងការណ៍ទីក្រុងភ្នំពេញ ស្តីពី គំនិតផ្តួចផ្តើមអភិវឌ្ឍន៍កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ីបូព៌ា (២០១៨- ២០២២)។ ជាងនេះទៅទៀត កម្ពុជាក៏បានធ្វើជាម្ចាស់ផ្ទះ រៀបចំកិច្ចសន្ទនាសាកលអាស៊ានលើកទី២ ក្រោមប្រធានបទ “ការស្តារឡើងវិញយ៉ាងទូលំទូលាយក្រោយកូវីដ-១៩” ដោយ មានការចូលរួមពីថ្នាក់ដឹកនាំអាស៊ាន ដៃគូ ខាងក្រៅ និង ប្រធានស្ថាប័នអន្តរជាតិនានា។ ជាចុងក្រោយ យើងក៏បាន ផ្លៀតឱកាសប្រកាសនូវការបញ្ចប់ជំហាននៃការដំឡើង កម្រិតកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីអាស៊ាន-អូស្ត្រាលី-នូវវែល ហ្សេឡង់។

ជាបន្ត ខ្ញុំសូមលើកយកបញ្ហាក្នុងតំបន់ដែលលេចធ្លោ ជាងគេមួយចំនួន នៅក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន និងកិច្ចប្រជុំ កំពូលពាក់ព័ន្ធ ដូចខាងក្រោម៖

ចំពោះវិបត្តិនយោបាយនៅមីយ៉ាន់ម៉ា កិច្ចប្រជុំបាន កោតសរសើរចំពោះកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងយ៉ាងអស់ពីសមត្ថភាព របស់កម្ពុជា ក្នុងនាមជាប្រធានអាស៊ាន និងចំពោះប្រសិទ្ធភាព ពិសេសនៃប្រធានអាស៊ាន ក្នុងការអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងជា ឯកច្ឆន្ទប្រាំចំណុចរបស់អាស៊ាន ដើម្បីជួយមីយ៉ាន់ម៉ាស្តារ សន្តិភាពនិងស្ថិរភាព និងអាចវិលទៅរកប្រក្រតីភាពឡើងវិញ។ ក្នុងស្មារតីនេះ ប្រមុខដឹកនាំអាស៊ានបានអនុម័ត “ការវាយ តម្លៃ និងសេចក្តីសម្រេចចិត្តរបស់ប្រមុខដឹកនាំអាស៊ាន ស្តីពី ការអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងជាឯកច្ឆន្ទប្រាំចំណុច” ដែលនឹងប្រើ ប្រាស់ជាឯកសារដ៏សំខាន់បំផុតក្នុងការដឹកនាំកិច្ចខិតខំប្រឹង ប្រែងរួមរបស់អាស៊ាន នាពេលខាងមុខ ដើម្បីជួយដោះស្រាយ វិបត្តិនយោបាយដ៏ស្មុគស្មាញនិងលំបាកមួយនេះ។

ពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហាសមុទ្រចិនខាងត្បូង យើងបានគូស បញ្ជាក់ពីសារៈសំខាន់ នៃការរក្សា និងការលើកកម្ពស់សន្តិ ភាព សន្តិសុខ ស្ថិរភាព សុវត្ថិភាព និងសេរីភាព នៃការធ្វើ នាវាចរក្នុង និងការហោះហើរលើសមុទ្រចិនខាងត្បូង និង តម្រូវការនៃការអនុវត្តឱ្យបានពេញលេញ និងមានប្រសិទ្ធិ-

ភាពនៃសេចក្តីថ្លែងការណ៍ ស្តីពីការប្រតិបត្តិរបស់បណ្តាភាគី នៅសមុទ្រចិនខាងត្បូង (DOC)។ យើងមានសុទិដ្ឋិនិយម និងរីករាយជាមួយនឹងសន្ទុះវិជ្ជមាននៃកិច្ចចរចាដែលកំពុង ដំណើរការចំពោះក្រមប្រតិបត្តិនៅសមុទ្រចិនខាងត្បូង (COC) ជាពិសេស តាមរយៈការបន្តកិច្ចចរចាឡើងវិញកាលពីពេល ថ្មីៗនេះ ដោយផ្ទាល់នៅខេត្តសៀមរាប និងភ្នំពេញ នៅក្នុងឆ្នាំ នេះ ទោះបីជាត្រូវប្រឈមនឹងជំងឺរាតត្បាតកូវីដ-១៩ យ៉ាង ណាក្តី។ យើងទន្ទឹងរង់ចាំបញ្ចប់ឱ្យបានឆាប់នៃក្រមប្រតិបត្តិ នៅសមុទ្រចិនខាងត្បូង (COC) ដែលមានប្រសិទ្ធភាព និង ខ្លឹមសារសំខាន់ៗ អនុលោមតាមច្បាប់អន្តរជាតិ រួមទាំងអនុ- សញ្ញាអង្គការសហប្រជាជាតិ ស្តីពីច្បាប់សមុទ្រ (UNCLOS) ឆ្នាំ១៩៨២ ផងដែរ។

ចំពោះស្ថានភាពនៅអ៊ុយក្រែន ដែលខ្ញុំអាចនិយាយ បានថាជាថ្មីក្តៅបំផុត យើងអាចមើលឃើញថា មានជំហរ ផ្សេងគ្នា ជាពិសេសក្នុងអំឡុងកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ីបូព៌ា។ ខ្ញុំ ពិតជារីករាយណាស់ ដែលកម្ពុជាអាចធ្វើជាម្ចាស់ផ្ទះរៀបចំ កិច្ចប្រជុំនេះ ដែលភាគីមានគោលជំហរផ្សេងគ្នា អាចផ្លាស់ប្តូរ ទស្សនៈ ដោយស្មោះត្រង់លើបញ្ហានេះ។ យើងបានបញ្ជាក់ ឡើងវិញនូវការគោរពចំពោះអធិបតេយ្យ ឯករាជ្យនយោបាយ និងបូរណភាពទឹកដី។ យើងបានគូសបញ្ជាក់ពីសារៈសំខាន់

នៃការបញ្ឈប់ជាបន្ទាន់នូវអវិភាព និងការបង្កើតបរិយាកាស
អំណោយផលសម្រាប់ការដោះស្រាយជម្លោះដោយសន្តិវិធី។
យើងក៏បានអំពាវនាវឱ្យមានការជួយសម្រួល ដល់ការទទួល
បាននូវជំនួយមនុស្សធម៌យ៉ាងឆាប់រហ័ស សុវត្ថិភាព និងគ្មាន
ការរារាំង ទៅដល់ប្រជាជនដែលត្រូវការជំនួយនៅក្នុង
ប្រទេសអ៊ុយក្រែន។

ចំពោះបញ្ហាឧបទ្វីបកូរ៉េ យើងមានការព្រួយបារម្ភ
ចំពោះការបាញ់មីស៊ីលបាលីស្ទិករំលងប្រទេសជប៉ុន ហើយ
បានចាត់ទុកសកម្មភាពបែបនេះ ជាការគំរាមកំហែងដល់
សន្តិសុខនៅក្នុងតំបន់។ យើងបានអំពាវនាវឱ្យសាធារណរដ្ឋ
ប្រជាមានិតប្រជាធិបតេយ្យកូរ៉េ គោរពតាមសេចក្តីសម្រេច
ពាក់ព័ន្ធនានារបស់ក្រុមប្រឹក្សាសន្តិសុខអង្គការសហប្រជា-
ជាតិ និងជៀសវាងការសាកល្បងនុយក្លេអ៊ែរ បន្ថែមទៀត។
យើងបានទទួលឱ្យភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ជៀសវាងការធ្វើឱ្យ
ស្ថានភាពណែនាំតែតានតឹង និងបន្តអត់ធ្មត់បំផុត ដើម្បី
បង្កើតបរិយាកាសអំណោយផលដល់កិច្ចសន្ទនាដោយសន្តិ-
វិធី។ យើងបានបង្ហាញការគាំទ្រចំពោះកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែង
អន្តរជាតិ និងមធ្យោបាយការទូត ដើម្បីសម្រេចបាននូវការ
លុបបំបាត់នុយក្លេអ៊ែរដោយសន្តិវិធី ពេញលេញ ដែលអាច

ផ្ទៀងផ្ទាត់បាន និងមិនអាចប្រែក្រលាស់បាននៅក្នុងឧបទ្វីប
កូរ៉េ។

អាស៊ាន បានស្វាគមន៍រាល់គំនិតផ្តួចផ្តើមពីដៃគូខាង
ក្រៅ ដែលមានគោលបំណងរួមចំណែកដល់សន្តិភាព ស្ថិរ-
ភាព និងវិបុលភាពក្នុងតំបន់។ ជាងនេះទៅទៀត គំនិតផ្តួច
ផ្តើមទាំងនោះ ត្រូវតែស្របតាមធម្មនុញ្ញអាស៊ាន សន្ធិ-
សញ្ញាមិត្តភាព និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការនៅអាស៊ីអាគ្នេយ៍
និងទស្សនវិស័យអាស៊ានស្តីពីឥណ្ឌូ-ប៉ាស៊ីហ្វិក ហើយមិនត្រូវ
ប្រើប្រាស់នឹងភាគីផ្សេងទៀត ឬប្រើជាឧបករណ៍សម្រាប់ការ
ប្រកួតប្រជែងរវាងប្រទេសមហាអំណាចនោះទេ។ ថ្នាក់ដឹកនាំ
អាស៊ាន ក៏បានអនុម័ត (១) សេចក្តីប្រកាសរបស់ថ្នាក់ដឹកនាំ
អាស៊ាន ស្តីពីការបញ្ជ្រាបវិស័យអាទិភាពទាំងបួន នៃទស្សន-
វិស័យអាស៊ានស្តីពីឥណ្ឌូ-ប៉ាស៊ីហ្វិក ក្នុងយន្តការដឹកនាំដោយ
អាស៊ាន និង (២) ឯកសារទស្សនទាន ស្តីពីផែនទីចង្អុលផ្លូវ
អាស៊ានសម្រាប់ការលើកកម្ពស់ទស្សនវិស័យអាស៊ាន ស្តីពី
ឥណ្ឌូប៉ាស៊ីហ្វិក ដែលជាគំនិតផ្តួចផ្តើមរបស់កម្ពុជា។

ទាំងនេះគឺជាចំណុចសំខាន់ដែលខ្ញុំចង់បញ្ជាក់ និង
ចែករំលែកជាមួយអស់លោក លោកស្រីទាំងអស់គ្នា។ ខ្ញុំក៏
សូមឆ្លៀតឱកាសនេះ ថ្លែងអំណរគុណចំពោះប្រទេសសមាជិក
អាស៊ាន ដៃគូខាងក្រៅរបស់យើង និងស្ថាប័នអន្តរជាតិទាំង

អស់ដែលបានចូលរួម និងគាំទ្រ ដល់ការធ្វើជាប្រធានអាស៊ាន
របស់យើងនៅឆ្នាំនេះ។ លើសពីនេះ ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណ
ចំពោះគណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាននិង
កិច្ចប្រជុំកំពូលពាក់ព័ន្ធ លេខាធិការដ្ឋានអាស៊ាន និងអ្នកពាក់
ព័ន្ធទាំងអស់ ដែលបានចំណាយពេលវេលាទាំងយប់ទាំងថ្ងៃ
ដើម្បីធ្វើឱ្យកិច្ចប្រជុំទាំងអស់នេះ ប្រព្រឹត្តទៅដោយរលូន
សុវត្ថិភាព និងជាសកភាព។

ខ្ញុំសូមបញ្ចប់សុន្ទរកថារបស់ខ្ញុំដោយសូមថ្លែងអំណរ-
គុណ **ឯកឧត្តម ជាតុ លីម ចុក ហុយ** ដែលបាន
បញ្ចប់អាណត្តិជាអគ្គលេខាធិការអាស៊ាននៅចុងឆ្នាំនេះ ប្រកប
ដោយផ្លែផ្កា ហើយខ្ញុំសូមជូនពរឱ្យ ឯកឧត្តម មានជោគជ័យ
ក្នុងគ្រប់ភារកិច្ចនាពេលអនាគត។ នេះពិតជាកិត្តិយស និង
មោទកភាពដ៏ធំធេងសម្រាប់កម្ពុជា និងប្រជាជនកម្ពុជា ដែល
បានធ្វើជាម្ចាស់ផ្ទះរៀបចំកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ានលើកទី៤០
និងទី៤១ និងកិច្ចប្រជុំកំពូលពាក់ព័ន្ធប្រកបដោយភាព
ជោគជ័យដ៏ធំធេង និងត្រចះត្រចង់។

ឥឡូវនេះ ខ្ញុំសូមបើកវេទិកាសម្រាប់សំណួរ។ សូម
អរគុណ។

